

**Výroční zpráva
o činnosti
Celní správy
České republiky
za rok 2023**

Obsah

1. Úvod	4
2. Celní a daňové řízení	6
3. Daňové a celní nedoplatky	14
4. Zajištění a vymáhání nedoplatků	14
5. Opravné prostředky a spory ve správním soudnictví	16
6. Kontrolní činnost	16
7. Pátrání	24
8. Správní trestání	30
9. Kontrolně dohledové činnosti	30
10. Mezinárodní vztahy	39
11. Informační technologie	41
12. Personalistika	42
13. Hospodaření	44
14. Interní audit a vnitřní kontrolní činnost	52
15. Oblast bezpečnosti	54
16. Vztahy s veřejností	55
17. Závěr	58
18. Tabulky a grafy	60

1. Úvod

Celní správa České republiky (dále jen „celní správa“ či „CS“) je soustavou správních orgánů a současně ozbrojeným bezpečnostním sborem, který se skládá ze čtrnácti regionálních celních úřadů a Celního úřadu Praha Ruzyně příslušného pro mezinárodní Letiště Václava Havla v Praze-Ruzyni. Celní úřady mají vytvořena územní pracoviště, aby bylo dosaženo rovnoměrného pokrytí celého státu. Řídicím orgánem celní správy je Generální ředitelství cel (dále jen „GRČ“) a nadřízeným orgánem je Ministerstvo financí ČR (dále jen „MF“). Celní správa je zřízena zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Celní správa chrání ekonomické a bezpečnostní zájmy České republiky (dále jen „ČR“) a Evropské unie (dále jen „EU“) a jejich občanů. Aktivně podporuje obchod a důsledně bojuje proti podvodům. Zajišťuje veřejné služby a výkon státní správy v oblasti správy cel a některých daní, jakož i dalších svěřených nefiskálních činností. V rámci jednotlivých regionů probíhá celní a daňové řízení a další činnosti svěřené celní správě na základě platných právních předpisů.

Činnost celní správy a Celního úřadu Praha Ruzyně byla v uplynulém roce blíže prezentována poslancům z Rozpočtového výboru a Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny ČR, což bylo přijato velmi kladně. Celní správa navázala užší spolupráci v oblasti kybernetické bezpečnosti s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost (dále jen „NÚKIB“) na proškolení zaměstnanců celní správy.

Společně s fiskálním zaměřením kontrolní činnosti byla pozornost věnována také otázce bezpečnosti, a to zejména kontrole přepravy zbraní, střeliva a vojenského materiálu v návaznosti na stále probíhající vojenský konflikt na Ukrajině. Na hranicích se Slovenskou republikou v souvislosti s přijatými opatřeními z důvodu migrační vlny, která přetrvává až do dnešních dní, došlo v uplynulém roce k několikaměsíčnímu nasazení příslušníků CS. Jen za rok 2023 odhalili celníci při svých kontrolách téměř 450 nelegálních migrantů.

V roce 2023 opět celní správa podpořila EU také na vnější hranici. Na hranicích mezi Slovenskou republikou a Ukrajinou byla nasazena speciální technika, která podporovala prováděné kontroly slovenskými kolegy. Tato spolupráce přispěla k bezpečnosti a kontrole na této strategické hranici. V rámci mezinárodní spolupráce celní správa úspěšně zahájila projekt v oblasti výcviku služebních psů pro moldavské kolegy pod záštitou České rozvojové agentury Ministerstva zahraničních věcí. Tři psi jsou specializováni na vyhledávání drog a tři na vyhledávání tabákových výrobků pro moldavskou celní správu. Dále celní správa poskytla šest psů pro moldavskou pohraniční policii.

Na jaře uspořádala celní správa expertní seminář zaměřený na posilování spolupráce při potírání trestné činnosti související s nelegálním obchodem se zbožím strategického charakteru.

Téma zahrnovalo konvenční zbraně, zboží dvojího užití a zbraně hromadného ničení. Zástupci všech členských zemí EU a Europolu se účastnili této akce. Z iniciativy celní správy byla vytvořena nová expertní síť, která bude pracovat na této problematice pod jejím vedením po dobu dvou let.

V roce 2023 celní správa prověřovala desítky případů kvůli podezření z obcházení mezinárodních sankcí. Celkem byl zabaven majetek v hodnotě přibližně 1,3 miliardy Kč.

Dne 14. 9. 2023 vstoupil v platnost zákon č. 271/2023 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tato úprava od 1. 1. 2024 přináší hned několik změn s dopady na výkon kompetencí v působnosti CS. Tou zásadní je oprávnění celníka ve stejnokroji usměrňovat provoz na pozemních komunikacích v případě, že je to nezbytné pro obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, a není-li řízení provozu zajištěno Policií ČR. Při výkonu svěřených kompetencí na pozemních komunikacích bývají celníci často jako první na místě dopravních nehod a bylo by více než žádoucí, aby svými pokyny mohli v uvedených situacích usměrňovat provoz, a to zejména do příjezdu složek integrovaného záchranného systému. Tuto činnost vykonávali příslušníci CS do současné doby bez potřebné opory v právních předpisech.

Projekt k získání analytického nástroje pro hlasovou analýzu spolufinancovaného programem EU HERCULE III byl v roce 2023 úspěšně ukončen. Jeho cílem bylo rozšířit soubor analytických prostředků CS o nový analytický nástroj. Realizací projektu došlo k posílení a zlepšení operační kapacity CS v rámci vnitrostátního vyšetřování. Pořízený nástroj urychluje proces zpracování a vyhodnocování hlasových záznamů a snižuje časovou náročnost při analyzování velkého množství dat. Hlasové záznamy a odposlechy jsou převáděny do textové editovatelné podoby bez nutnosti jejich ručního přepisování. Nová technologie je primárně využívána na přepis telefonních hovorů a odposlechlů.

V roce 2023 byly zahájeny projekty „Posílení spolupráce CS s agenturou EUROPOL a účast na aktivitách „EMPACT“ - č. CZ.13.01.02/00/23_004/0000007 a „Posílení systémových a technických opatření CS v boji se závažným, organizovaným a přeshraničním zločinem“ - č. CZ.13.01.03/00/23_005/0000008, které jsou spolufinancovány z Operačního programu Fondu pro vnitřní bezpečnost. Současně pokračovaly projekty zahájené v roce 2022, a to projekty „CCEI LAB I - Technické vybavení pro Celně technickou laboratoř“ - č. 101079795 - 2021-CZ-LAB a „CCEI BCROSS I - Rozvoj technického vybavení pro celní kontroly“ - č. 101086169 - 2021-CZ-BCROSS, oba jsou spolufinancovány programem EU Nástroj pro finanční podporu vybavení pro celní kontroly (dále jen „Nástroj CCEI“).

V roce 2023 oslavila sté výročí svého založení Celně technická laboratoř (dále jen „CTL“). Toto významné jubileum bylo prezentováno mnoha způsoby nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Slavnostní semináře, dny otevřených dveří na jednotlivých pracovištích CTL, články či rozhovory v médiích a vydání brožury k výročí založení CTL byly součástí oslav. CTL se také aktivně zapojila do Semináře evropských celních chemiků v Berlíně, kde představila svou činnost v pěti odborných vystoupeních. V září 2023 se podařilo obhájit certifikát pro systém managementu dle EN ISO 9001:2015 v těchto oblastech na další tříleté období. CTL ke zkoušení přijala více než 8 400 vzorků, což je za poslední dekádu druhý nejvyšší počet. Většina vzorků v CTL byla zkoušena pro účely spotřebních daní (přes 60 %). Žádosti z agendy celní zaujímaly přes 20 % z celkového počtu odebraných vzorků.

Důraz byl také kladen na vývoj a přípravu nových (modernizovaných) systémů pro vývoz, tranzit a dočasné uskladnění, které byly během posledního čtvrtletí uvedeny do provozu. V agendě celní nomenklatury byla spuštěna unikátní aplikace Vysvětlivky k sazebnímu zařazení zboží (dále jen „VSZ“), která obsahuje tisíce právních předpisů a metodiky na úrovni Světové celní organizace (dále jen „WCO“), EU i ČR, které se vztahují k problematice sazebního zařazení zboží. Celní správa také převzala coby spolugestor novou agendu Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (dále

jen „CBAM“), kde se zhostila povinnosti registrace zhruba pěti tisíc subjektů (do konce ledna 2024).

Celní správa se aktivně věnuje procesu digitalizace, protože si uvědomuje, že v ní spočívá budoucnost veřejné správy. Digitalizace přináší urychlení práce, úsporu nákladů a rychlejší přístup k dokumentům. Papírová forma dokumentů je nahrazena digitální verzí, což eliminuje nutnost fyzické přítomnosti klientů na úřadech a opakovaného předkládání stejných informací. Celní správa již dosáhla pokročilé úrovně digitalizace, prostřednictvím níž poskytuje klientům co nejjednodušším a nejefektivnějším způsobem své služby. Hlavním komunikačním kanálem pro digitální služby je platforma cPortál.

Za nejdůležitější kroky lze považovat vytvoření mandátního rejstříku, který zajišťuje autorizaci a autentizaci fyzických i právnických osob, včetně zástupců, advokátů, daňových poradců, insolvenčních správců a cizinců z EU. Byl také zpracován Katalog služeb, který obsahuje 381 služeb iniciovaných klientem a 213 z moci úřední.

Nové organizační uspořádání celních úřadů, které bylo stanoveno zákonem č. 349/2023 Sb., nastane s účinností od 1. 7. 2025. Úprava kompetencí orgánů celní správy je předmětem návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti správy daní a působnosti Celní správy České republiky; tento legislativní nosič je zařazen v Plánu legislativních prací vlády na rok 2024.

2. Celní a daňové řízení

Vývoj daňových a celních příjmů

Na účtech CS byly k 31. 12. 2023 evidovány celní a daňové příjmy v celkové výši 162 342,0 mil. Kč (není zde započítáno clo do EU ve výši 9 025,2 mil. Kč).

Tabulka č. 1: Zůstatky na účtech celní správy dle výpisu ČNB

Nejvyšší podíl na celkových příjmech vykazuje inkaso vnitrostátní spotřební daně poměrem 93,3 %, inkaso dělené správy se na příjmech podílí 4,5 % a příjmy vyplývající z dovozu 2,1 %. V porovnání s rokem 2022 došlo ke snížení inkasa celkových příjmů CS o 2 931,4 mil. Kč, tj. o 1,8 %.

V meziročním srovnání inkasa spotřebních a energetických daní oproti roku 2022 došlo k celkovému snížení o 4 113,6 mil. Kč. Nejvyšší nárůst ve výběru spotřebních daní byl zaznamenán u daně z minerálních olejů, kde bylo inkaso o 2 004,2 mil. Kč vyšší než v roce 2022, tj. o 2,4 %. Nejvyšší podíl na poklesu byl zaznamenán u daně z tabákových výrobků, vybráno bylo 89,3 % oproti loňskému roku, tj. o 6 092,0 mil. Kč. Inkaso této daně ovšem není pravidelné a je spojeno pouze se zjištěnými případy zneužití. U ostatních spotřebních a energetických daní byl celkový výnos srovnatelný s předchozími obdobími.

Na příjmech z dovozu, které v daném období dosáhly výše 3 471,3 mil. Kč, se nejvíce podílí inkaso cla, které činí téměř 87 % z celkových příjmů vyplývajících z celního řízení. Ve srovnání s rokem 2022 došlo ke snížení těchto příjmů o 281,8 mil. Kč, tj. o 7,5 %.

Na celkovou výši daňových příjmů má vliv i vysoká míra inflace, zvyšující se cena potravin, statků a služeb a v neposlední řadě i neustálé zdražování energií, způsobené ruskou agresí vůči Ukrajině a válkou na Blízkém východě. Nedochozí sice k nedostatku komodit, ale společnosti i domácnosti se snaží energiemi šetřit a hledat alternativní zdroje, čímž došlo i u energetických daní ke snížení jejich spotřeby.

2.1 Celní řízení

Celní správa při své tradiční činnosti vybírájí clo, spotřební daň a v určitých případech i daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“). Při tom rozhodují o propuštění zboží do jednotlivých celních režimů a zároveň zajišťují, aby se na trh EU nedostalo zboží, které nesplňuje normy stanovené evropskou a národní legislativou. Veškeré procesy jsou digitalizovány, 99,7 % celního řízení probíhá elektronicky. Občané i firmy mohou většinu záležitostí vyřídit vzdáleně, bez nutnosti návštěvy celního úřadu. Celní správa rovněž vyvinula speciální webovou aplikaci, díky níž si mohou občané při dovozu

zásilek s maximální hodnotou do 150 EUR nebo darů s maximální hodnotou 45 EUR (především v rámci internetových nákupů zboží ze zemí mimo EU) vyřídit podání celního prohlášení sami, aniž by museli využívat placené služby prostředníků.

Jedinou vnější hranici ČR, tj. hranici se zeměmi mimo EU, představují mezinárodní letiště. V ČR funguje pět veřejných mezinárodních letišť s pravidelným provozem. Celní správa má na letištích k dispozici technologicky vyspělé vybavení, a to včetně mobilního a 3D rentgenu.

2.1.1 Odvody tradičního vlastního zdroje (clo) do rozpočtu EU

Celkový plán odvodu cla pro rok 2023 činil 10 000,0 mil. Kč, z toho plán v rámci poskytnutí tradičních vlastních zdrojů na účet Evropské komise (dále jen „EK“) byl ve výši 7 500,0 mil. Kč, plán odvodu cla na účet státního rozpočtu ČR ve výši 2 500,0 mil. Kč. Celková částka (100 %) poskytnutých tradičních vlastních zdrojů na účet EK a odvedeného cla na účet státního rozpočtu ČR dosáhla v roce 2023 výše 12 033,6 mil. Kč.

Uvedený plán byl splněn na 120,3 %, tzn., byly poskytnuty tradiční vlastní zdroje na účet EK ve výši 9 025,2 mil. Kč (75 %). V porovnání s poskytnutými tradičními vlastními zdroji na účet EK v roce 2022 ve výši 9 725,4 mil. Kč byla částka v roce 2023 nižší o 700,2 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Poskytnutí tradičních vlastních zdrojů

Z výše uvedeného přehledu vyplývá, že v roce 2023 byl plán odvodu cla na účet státního rozpočtu ČR (2 500,0 mil. Kč) splněn na 120,3 %, tj. ve výši 3 008,4 mil. Kč. Zároveň uvádíme, že v roce 2022 byl celoroční plán odvodu cla na účet státního rozpočtu ČR (2 000,0 mil. Kč) splněn na 162,1 %, tj. ve výši 3 241,8 mil. Kč. V porovnání s odvodem cla na účet státního rozpočtu ČR v roce 2022 byla částka cla v roce 2023 nižší o 233,4 mil. Kč.

Zůstatek částky cla na odděleném účtu byl ke dni 31. 12. 2023 ve výši cca 81,1 mil. Kč, což je o cca 17,8 mil. Kč méně než v roce 2022 (98,9 mil. Kč).

Neuhrazené clo ke dni 31. 12. 2023 činilo celkem cca 76,8 mil. Kč, což je o 25 mil. Kč méně než v roce 2022 (101,8 mil. Kč), nedoplatky cla činí cca 70,6 mil. Kč, což je o 17,1 mil. Kč méně než v roce 2022. Ostatní neuhrazené clo ve výši cca 6,2 mil. Kč není doposud splatné z důvodu termínu splatnosti nebo z důvodu povolení ulehčení plateb. Stav účtu B je vykázán ke dni 24. 1. 2024.

2.1.2 Výběr daně z přidané hodnoty v souvislosti s dovozem zboží

V roce 2023 bylo propuštěno do volného oběhu celkem 2 843 726 dovozních celních prohlášení s omezeným počtem

údajů, zkráceně „SRDS“ (Super Reduced Data Set). Z těchto dovozních celních prohlášení bylo vyměřeno DPH v celkové výši 87,6 mil. Kč.

Z toho počtu bylo prostřednictvím zvláštní aplikace eCeP podáno celkem 17 202 takových elektronických dovozních celních prohlášení dotčenými nepodnikajícími fyzickými osobami. U těchto elektronických dovozních celních prohlášení, kde nebylo příjmem do aplikace eCeP uvedeno daňové evidenční číslo pro účely jednoho správního místa k odvodu DPH, zkráceně IOSS (Import One Stop Shop), bylo vyměřeno DPH v celkové výši 2,9 mil. Kč. V rámci aplikace eCeP se DPH nevyměřuje nejen v případě IOSSu, ale i v případě zásilek zboží do hodnoty 45 EUR mezi soukromými osobami, tzv. „dárků“ zasílaných bezúplatně.

2.1.3 Počty celních prohlášení

V roce 2023 došlo oproti roku 2022 k mírnému poklesu počtu dovozních a vývozních celních prohlášení. To bylo způsobeno především v důsledku poklesu celé tuzemské ekonomiky.

Celkový počet dovozních celních prohlášení podaných v roce 2023 oproti roku 2022 klesl o 8 %. Porovnání elektronických dovozních celních prohlášení v roce 2023 oproti roku 2022 představuje snížení o 7,9 %. Počet dovozních celních prohlášení za použití některého ze zjednodušených postupů poklesl o 6,3 % proti roku 2022. Z celkového počtu dovozních celních prohlášení se 17 202 vztahovalo na zboží, obsažené v zásilkách nízké hodnoty, tj. zásilkách, jejichž vlastní hodnota nepřesahuje 150 EUR, viz podkapitola 2.1.2. Výběr daně z přidané hodnoty v souvislosti s dovozem zboží.

Od 2. 10. 2023 došlo k zavedení nového tranzitního systému. Přechodem na nový elektronický systém nebyla přesná data za období 2. 10. 2023 – 31. 12. 2023 pro zpracování této zprávy k dispozici. Z uvedených důvodů byla analyzována data do 30. 9. 2023.

Počet ukončených tranzitních celních prohlášení za období 1. - 9. měsíce roku 2023 zaznamenal oproti období 1. - 9. měsíce roku 2022 nárůst o 1,9 %, počet ukončených tranzitních celních prohlášení podaných elektronicky za stejné období roku 2023 zaznamenal oproti roku 2022 nárůst o 3,3 %. Rovněž porovnání ukončených tranzitních celních prohlášení za použití zjednodušeného postupu schváleného příjemce za stejné období roku 2023 se zvýšil o 3,2 % v porovnání s rokem 2022.

Tabulka č. 3: Počty dovozních celních prohlášení

Do celkového počtu celních prohlášení se započítávají prohlášení podaná fyzicky i elektronicky. Současně mohou být celní prohlášení podaná formou SRDS i zjednodušeným postupem.

Tabulka č. 4: Počty vývozních celních prohlášení

Celkový počet podaných vývozních celních prohlášení ke 30. 9. 2023 oproti roku předcházejícímu roku 2022 za stejné období mírně poklesl o 0,2 %. Počet vývozních celních prohlášení za použití některého typu zjednodušení byl za 1.-9. měsíc roku 2022 oproti 1. - 9. měsícům roku 2023 vyšší o 0,3 %.

Počet podaných tranzitních celních prohlášení za 1. - 9. měsíc v roce 2023 oproti za 1. - 9. měsíc roku 2022 klesl o 7,5 %. Množství podaných tranzitních celních prohlášení za použití zjednodušeného postupu schváleného odesílatele za stejné období klesl oproti roku předcházejícímu o 7,6 %.

Tabulka č. 5: Počty položek v dovozních celních prohlášeních

Tabulka č. 6: Počty položek ve vývozních celních prohlášeních

2.1.4 Podpora celního řízení

Podpora celního řízení zaměřená na činnost celních orgánů a zavedení moderních forem celního řízení zahrnuje oblast mezinárodních povolení pro zvláštní režimy a pro centralizované celní řízení, oblast národního centralizovaného celního řízení a oblast povolení Oprávněného hospodářského subjektu (dále jen „AEO“).

V oblasti mezinárodních povolení pro celní oblasti centralizovaného celního řízení a zvláštní režimy bylo ke dni 31. 12. 2023 v platnosti celkem 68 povolení, kde ČR vystupovala jako participující členský stát, z toho 20 povolení bylo vydáno v roce 2023. Ve 24 případech ČR vystupovala jako povolující členský stát. Vedle těchto bylo v daném roce aplikováno dalších 8 povolení, jejichž platnost zanikla v průběhu roku, celkový počet mezinárodních projektů tudíž v roce dosáhl čísla 100.

V oblasti národního centralizovaného celního řízení bylo ke dni 31. 12. 2023 vydáno 94 povolení (v 54 případech v rámci vývozu a v 40 případech v rámci dovozu), přičemž za rok 2023 bylo platných celkem 118 povolení (v 54 případech se jednalo o povolení v rámci vývozu, v 64 případech v rámci dovozu).

V oblasti AEO bylo ke dni 31. 12. 2023 platných 289 povolení AEO, přičemž v roce 2023 bylo vydáno 8 nových povolení AEO, 6 povolení AEO byla zrušena, z toho 1 povolení bylo částečně zrušeno. Dvě povolení AEO byla pozastavena. Dále bylo v 75 případech provedeno přehodnocení povolení AEO. V roce 2023 nedošlo k zamítnutí žádné žádosti.

Dne 2. 10. 2023 byl po letech příprav nasazen do provozu nový (modernizovaný) systém AES, který v oblasti vývozních celních režimů podle celního kodexu Unie nahradil původní systém ECS. Toto nasazení probíhalo formou tzv. BIG-BANG, kdy v jednu chvíli byly ukončeny funkčnosti systému ECS, a ve stejný okamžik započalo spuštění systému AES.

Celní správa implementovala s účinností od 2. 10. 2023 fázi 5 tranzitního systému NCTS, která je v souladu s přílohou prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2019/2151, kterým se zavádí pracovní program pro vývoj elektronických systémů stanovených v celním kodexu Unie a jejich uvedení do provozu. Nová fáze přinesla důležité procesní a technické změny, zejména novou strukturu dat tranzitního celního prohlášení, zavedení nových rolí celních úřadů, možnost podání tranzitního celního prohlášení před předložením zboží, propojení vývozu a tranzitu a registraci a zpracování událostí během přepravy.

V roce 2023 byla zavedena nová verze transevropského nového systému kontroly dovozu – Import Control System 2 (ICS 2). ICS 2, který plně nahradí současný systém ICS 1. Hlavním cílem ICS 2 je zlepšit bezpečnostní opatření a efektivněji chránit evropský trh

a občany před bezpečnostními hrozbami. ICS 2 se bude vztahovat na všechny letecké nákladní zásilky směřující do EU (včetně Švýcarska a Norska) a rovněž na tranzitní zásilky přes území EU.CS 2.

Celní správa v loňském roce uvedla do provozu nové elektronické systémy pro oznámení o předložení zboží a dočasné uskladnění podle celního kodexu Unie.

2.1.5 Spolupráce s deklarantskou veřejností

Celní správa tradičně aktivně spolupracuje s deklarantskou veřejností na řešení aktuálních problémů týkajících se účinnosti nových právních předpisů a též vývoje celně-deklaračních systémů a jejich funkcí. Platformou pro tuto spolupráci se za poslední léta stala zejména každoroční jednání tzv. Smíšené pracovní skupiny pro e-Customs.

V roce 2023 se uskutečnila čtyři jednání Smíšené pracovní skupiny pro e-Customs. Dne 21. 3. 2023 se konalo v pořadí 35. jednání, které bylo zaměřeno primárně na sdílení informací ohledně plánovaného nasazení modernizovaného systému pro správu tranzitního režimu, NCTS fáze 5. Dne 28. 6. 2023 bylo uspořádáno 36. jednání, které mělo za cíl seznámit širší deklarantskou veřejnost se změnami v oblastech režimů tranzit a vývoz, jejich webklientům, a také informace k pilotnímu projektu elektronického ATA karntu, eATA. Dne 26. 9. 2023 se pak uskutečnilo v pořadí 37. jednání, které se zaměřilo na zodpovězení posledních dotazů a vysvětlení závěrečných nejasností před plánovaným nasazením modernizovaných systémů pro režim tranzit NCTS fáze 5 a pro režim vývoz AES. Dne 8. 11. 2023 se pak uskutečnilo 38. jednání, které mělo za cíl deklarantskou veřejnost seznámit s informacemi spojenými se spuštěním nového (modernizovaného) systému pro předložení zboží a dočasné uskladnění.

Zástupci celní správy se též aktivně zúčastnili několika seminářů a přednášek pro některá profesní sdružení, oborové organizace a jejich členy, jako jsou např. Svaz spedice a logistiky, Hospodářská komora ČR, ČESMAD BOHEMIA a další.

2.1.6 Celní politika, pravidla původu zboží

Na úrovni Ministerstva průmyslu a obchodu a EK probíhala za aktivní účasti zástupců celní správy specializujících se na problematiku původu zboží jednání k přípravě a rozšiřování preferenčního systému EU, zejména ve vztahu k pravidlům původu, jako např.:

- při vyjednávání o dohodách o oblasti volného obchodu s Austrálií, Indonésií, MERCOSUREM, ap.;
- pokračování v reformě pravidel původu zboží v rámci Evropsko-středomořských dohod „EUROMED“ a Regionální úmluvy, respektive přechodných pravidel původu upravujících diagonální kumulaci mezi uplatňujícími smluvními stranami v celoevropsko-středomořské oblasti;
- zajištění aktivního přístupu za celní správu v jednáních k problematice preferenčního původu na jednání pracovních a odborných skupin EK.

Došlo k rozšíření seznamu zemí v novém systému REX (registrování vývozců) v rámci preferenčních dohod (Seychelská republika, Ghana).

V rámci následné verifikace v roce 2023 byl celkový počet důkazů původu proverených 517 (z toho 300 důkazů původu proverovala ČR v zahraničí a o 217 důkazů původu žádalo zahraničí). V roce 2022 došlo k poklesu následných verifikací důkazů původu vystavených v ČR. Nejčastěji verifikované země jsou Švýcarsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Ukrajina, Turecko, Maroko a Velká Británie. To platí oboustranně.

Celní správa zpracovala v roce 2023 celkem 33 podání souvisejících se závaznou informací o původu zboží (dále jen „ZIPZ“), z toho u 2 žádostí bylo vydáno rozhodnutí o zamítnutí žádosti a u 1 žádosti bylo vydáno rozhodnutí o zastavení řízení. Bylo vydáno 21 ZIPZ na preferenční původ a 5 ZIPZ na nepreferenční původ. V rámci systému vydávání ZIPZ nebyl v roce 2023 řešen opravný prostředek. Žádné ZIPZ nebyly zneplatněny. Při porovnání zatížení (počty podaných žádostí) v roce 2023 s rokem 2022 lze konstatovat mírný nárůst.

U schválených vývozců v oblasti prokazování původu zboží je evidováno 84 nových povolení a celní správou je celkem evidováno 1 400 platných povolení. Dále bylo nově zaregistrováno 190 vývozců a celní správou je celkem evidováno 1 829 registrovaných vývozců v rámci systému REX. Následující tabulka uvádí aktuální přehled o stavu vystavených osvědčení o původu a statusu zboží celní správou.

Tabulka č. 7: Počet vystavených osvědčení o původu a statusu zboží

2.1.7 Celní hodnota

V roce 2023 byl metodicky dále zpřesněn proces postupu celních úřadů při zpochybňování celní hodnoty.

Došlo k významnému posunu ve dvou ze tří kauz, které jsou řešeny s EK – DG BUDGET:

- Celní správa podala žalobu proti EU zastoupené EK na vydání bezdůvodného obohacení Soudnímu dvoru EU.
- V důsledku rozsudku Soudního dvora C-213/19 byly významně sníženy finanční požadavky Komise. Případ tímto není uzavřen, jednání i nadále probíhají.

Oblast celní hodnoty byla také předmětem studijní návštěvy kolegů z Černé Hory.

V roce 2023 se celní správa účastnila rovněž dvou zasedání Výboru pro celní kodex – sekce celní hodnocení při EK a expertní pracovní skupiny, kde se primárně projednávaly konkrétní případy předložené členskými státy. Jednalo se například o diskusi postupů v rámci problematiky licenčních poplatků, provádění celních kontrol, závazných informací o celní hodnotě nebo oblast e-commerce.

Proběhla dvě zasedání LEWP-C Action plan financial fraud, kde byly projednávány legislativní možnosti celních správ při řešení problematiky podhodnocení zboží při dovozu. Shoda členských států byla v potřebě úzké mezinárodní spolupráce i na úpravě legislativy směrem k podpoře celních orgánů.

Dotazy veřejnosti i podřízených útvarů byly zaměřeny zejména na problematiku zpochybnění prohlašované celní hodnoty, zjednodušených postupů pro zahrnování připočitatelných nákladů, zahrnování nákladů na dopravu a nákladů souvisejících s právy k du-

ševnímu vlastnictví. Pozornost byla též zaměřována na určování celní hodnoty u dováženého zboží, které není předmětem prodeje.

2.1.8 Celní tarifování (sazební zařazení zboží)

Harmonizovaný systém a kombinovaná nomenklatura

K hlavním úkolům celní správy v roce 2023 patřilo spuštění elektronické verze VSZ, která ve svoji finální podobě obsahuje veškeré informace, jež se vztahují k sazebnímu zařazení zboží a umožňuje tak pracovníkům celní správy široký přístup k těmto informacím. Jednalo se o završení několikaleté činnosti na tomto projektu.

Elektronická verze VSZ umožňuje, ať už formou fulltextového vyhledávání nebo zadáním kódu celního sazebníku, vyhledat potřebné informace k sazebnímu zařazení zboží ve všech právních předpisech a metodice na úrovni WCO, EU i ČR. Jedná se o více než tisíc právních předpisů a další tisíce stanovisek, rozhodnutí, vysvětlivek či závěrů z jednání.

Závazné informace o sazebním zařazení zboží

Ke konci roku 2023 dosáhl celkový počet závazných informací o sazebním zařazení zboží (ZISZ), registrovaných v elektronickém systému Evropských závazných informací o sazebním zařazení zboží (EBTI), čísla 1 225 400, z toho celní správa vydala 19 734 ZISZ. Konkrétně v roce 2023 bylo v členských státech EU vydáno celkem 43 315 ZISZ.

CÚ pro Olomoucký kraj v roce 2023 přijal celkem 1 287 žádostí o ZISZ a vydal celkem 1 176 ZISZ. Při porovnání zatížení (počty podaných žádostí) v roce 2023 s rokem 2022 lze konstatovat snížení o cca 7 %.

V rámci systému vydávání ZISZ bylo v roce 2023 podáno celkem 6 opravných prostředků (odvolání proti ZISZ), v 5 případech byla potvrzena správnost ZISZ, v 1 případě byla věc vrácena k dalšímu řízení. CÚ pro Olomoucký kraj v roce 2023 zneplatnil 22 ZISZ z důvodu změn celní nomenklatury, 12 ZISZ zneplatnil z důvodu změny EORI, 11 ZISZ z ostatních zákonných důvodů a 1 ZISZ anuloval z důvodů nesprávných údajů poskytnutých žadatelem. Celkem bylo v roce 2023 zneplatněno 46 ZISZ.

Oddělení 04 CÚ pro Olomoucký kraj na základě výsledků auditu provedeného certifikační autoritou úspěšně obhájilo svou certifikaci dle ČSN EN ISO 9001:2015 a získalo nový certifikát pro systém managementu.

Stanoviska k sazebnímu zařazení zboží

Prostřednictvím aplikace Elektronická evidence nezávazných vyjádření a stanovisek (EENVS) bylo v roce 2023 podáno 9 903 žádostí o vydání stanovisek k sazebnímu zařazení zboží (SSZ), z čehož cca 44 % bylo podáno obchodní a neobchodní veřejností. V porovnání s rokem 2022 se jedná víceméně o setrvalý stav.

2.1.9 Integrovaný tarif Společenství (TARIC) a Pozastavení všeobecných cel (suspenze cla)

Celní správa v roce 2023 obdržela 15 835 požadavků na čerpání tarifních kvót. Z toho bylo do EK – DG TAXUD odesláno 15 660 požadavků a stornováno bylo 175 požadavků. V roce 2023 bylo

dostupných 1 563 tarifních kvót v rámci Unie, na které byla možnost žádat o čerpání kvóty. V rámci ČR bylo požádáno o čerpání u 213 tarifních kvót.

Celní správy členských zemí EU zasílají do EK dohledová data, která jsou jedním z důležitých podkladů pro společnou obchodní politiku EU, a to ve vztahu ke třetím zemím. V roce 2023 bylo do EK – DG TAXUD odesláno 156 dávek obsahujících dohledová data. Zkontrolováno bylo 7 626 478 záznamů. Průměr kontrol dohledu nad propuštěním zboží do volného oběhu nebo nad jeho vývozem pro jednu dávku je 48 888 záznamů. V rámci dohledových dat jsou odesílány záznamy nízké hodnoty (SRDS data). V roce 2023 bylo do EK – DG TAXUD odesláno 3 095 509 záznamů.

V roce 2023 byly ze strany ČR předloženy pracovní skupině EK pro Hospodářské otázky celních sazeb dvě žádosti o nové suspenze cla, dvě žádosti o změnu stávajících suspenzí, a u dvou platných suspenzí došlo k jejich pravidelnému ekonomickému přezkumu. Jednu novou žádost o celní kvótu se v prvním kole jednání nepodařilo z ekonomických důvodů obhájit.

Druhé kolo jednání nebylo oficiálně dosud ukončeno, nicméně všechny žádosti a návrhy předložené ze strany ČR byly již v pracovní skupině ETQG předběžně schváleny, a lze očekávat, že budou vydány v novém nařízení Rady o pozastavení všeobecných cel společného celního sazebníku pro určité zemědělské produkty a průmyslové výrobky.

2.2 Daňové řízení

Celní orgány jsou správcem spotřebních daní, tj. daně z minerálních olejů, lihu, piva, vína a meziproductů, tabákových výrobků, zahřívacích tabákových výrobků a surového tabáku a energetických daní (daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny). Celní správa vykonává rovněž kompetence v oblasti kontroly distribuce pohonných hmot a povinného značení a distribuce lihu. Daňové řízení je realizováno z důvodu rychlosti a efektivnosti z velké míry prostřednictvím elektronických formulářů, které jsou odesílány obchodní veřejností informačním systémem datových schránek, některé aplikace pak umožňují v případě zájmu i přímou komunikaci s komerčními aplikacemi (S2S).

2.2.1 Změny právních předpisů upravujících spravované oblasti, které nabyly účinnosti v roce 2023

Zákonem č. 179/2022 Sb., ze dne 15. 6. 2022, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů byla přijata zásadní novela zákona, jejíž podstatná část byla účinná až od 13. 2. 2023. Tato novela se týkala zejména transpozice směrnice Rady (EU) 2020/262, kterou se stanoví obecná úprava spotřebních daní. Od 13. 2. 2023 tato novela upravuje povinnost elektronické evidence zásilek vybraných výrobků dopravovaných ve volném daňovém oběhu mezi členskými státy EU, a také elektronickou evidenci zásilek vybraných výrobků v souladu s § 58b.

Zákon č. 234/2023 Sb., ze dne 27. 6. 2023, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

sů, a zákon č. 286/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, upravuje výši sazby daně u daňové povinnosti u MO uvedených do volného daňového oběhu a u MO, u kterých vznikl nárok na vrácení spotřební daně z minerálních olejů.

Vyhláškou č. 242/2023 ze dne 26. 7. 2023, o stanovení podrobností značkování a barvení vybraných minerálních olejů a značkování některých dalších minerálních olejů, jejíž účinnost je od 23. 8. 2023, byla nahrazena vyhláška č. 61/2007 Sb., účinnou ode dne 3. 7. 2015, kterou se stanoví podrobnosti značkování a barvení vybraných minerálních olejů a značkování některých dalších minerálních olejů. Vyhláška byla vydána v návaznosti na změnu evropské legislativy, která změnila společný evropský značkovač pro vybrané minerální oleje z původního značkovače SOLVENT YELLOW 124 na nový společný evropský značkovač vybraných minerálních olejů ACCUTRACETM PLUS, a to s povinností jeho používání od 19. 1. 2024.

2.2.2 Registrační řízení v rámci spotřebních a energetických daní v letech 2021, 2022 a 2023

V rámci výkonu správy SPD a energetických daní prováděly celní úřady na základě žádostí daňových subjektů (příp. z moci úřední) jejich registraci k příslušné dani.

Graf č. 1: Stav plátců spotřebních a evidovaných energetických daní

V souladu s příslušnými ustanoveními zákona o povinném značení lihu, resp. zákona o pohonných hmotách, provádí celní orgány registraci subjektů k povinnému značení lihu, distribuci lihu a distribuci pohonných hmot.

Graf č. 2: Počet platných registrací ke značení lihu, distribuci lihu a distribuci pohonných hmot

2.2.3 Povolovací řízení v rámci spotřebních daní

V rámci výkonu správy SPD prováděly celní úřady povolovací řízení na základě žádostí daňových subjektů a po provedeném řízení vydávaly tato povolení.

Tabulka č. 8: Počet platných povolení ve výkonu SPD

2.2.4 Povolovací řízení v rámci energetických daní

V rámci výkonu správy energetických daní, tj. daní z elektřiny, z pevných paliv a ze zemního plynu a některých dalších plynů, vydávají celní úřady na základě žádostí daňových subjektů a po provedeném řízení celkem 6 typů povolení.

Graf č. 3: Počet platných povolení ve výkonu správy energetických daní

2.2.5 Inkaso spotřební daně

V meziročním srovnání inkasa spotřebních a energetických daní oproti roku 2022 došlo k celkovému snížení o 4 113,6 mil. Kč.

Nejvyšší nárůst ve výběru spotřebních daní byl zaznamenán u daně z minerálních olejů, kde bylo inkaso o 2 004,2 mil. Kč vyšší než v roce 2022. Nejvyšší podíl na poklesu byl zaznamenán u daně z tabáku, vybráno bylo 89,3 % oproti loňskému roku, kdy bylo vybráno 103,8 %. Inkaso této daně ovšem není pravidelné a je spojeno pouze

se zjištěnými případy zneužití. U ostatních spotřebních a energetických daní byl celkový výnos srovnatelný s předchozím obdobím.

Na celkovou výši daňových příjmů má vliv i vysoká míra inflace, zvyšující se cena potravin, statků a služeb a v neposlední řadě i neustálé zdražování energií, způsobené ruskou agresí vůči Ukrajině a válkou na Blízkém východě. Nedochází sice k nedostatku komodit, ale společnosti i domácnosti se snaží energiemi šetřit a hledat alternativní zdroje, čímž došlo i u energetických daní ke snížení jejich spotřeby.

Tabulka č. 9: Inkaso SPD (včetně dovozu a po odečtení vrácené SPD)

2.2.6 Podaná tvrzení k dani v roce 2023

Tabulka č. 10: Počet podaných daňových tvrzení podle druhů komodit a způsob podání (včetně oznámení, že nevznikla daňová povinnost) za rok 2023

2.2.7 Minerální oleje

Ke dni 31. 12. 2024 bylo na SPD z minerálních olejů vybráno 84 086,8 mil. Kč, což je oproti stejnému minulému období o 2 004,2 mil. Kč (tj. o 2,4 %) více. Inkaso současně obsahuje mimo vnitrostátní daně i inkaso daně z importovaných MO. Vratky SPD z MO pak dosáhly částky 2 773,4 mil. Kč, což je oproti stejnému časovému úseku minulého roku méně o 375,6 mil. Kč. Dominantní položku u vrácení SPD z MO tvoří tzv. zelená nafta, jejíž podíl na celkovém uplatněném nároku na vrácení daně v roce 2023 činí 2 276,9 mil. Kč, následuje pak vrácení SPD z MO určených pro výrobu tepla s podílem 462,2 mil. Kč.

K 1. 8. 2023 došlo ke zvýšení spotřební daně na původní sazbu 9 950/1 000 Kč/l, která byla z důvodu válečného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou snížena v červnu 2022. Důvodem pro zvýšení spotřební daně byl výrazný pokles ceny motorové nafty pro řidiče v ČR, která byla v dubnu jednou z nejnižších v celé EU. Tento krok zároveň souvisí s hledáním úsporných opatření v rámci konsolidačního balíčku, kdy vláda ČR předpokládala vylepšení státního rozpočtu, což se podařilo. Původně mělo snížení spotřební daně platit až do 31. 12. 2023.

2.2.8 Líh

V roce 2023 dosáhly celkové příjmy daně z lihu 8 971,6 mil. Kč, což představuje nárůst o 91,8 mil. Kč (+ 1 %) oproti inkasu z roku 2022. Odhadovaný celkový výnos v komoditě líh pro rok 2023 byl naplněn, inkasováno bylo 101 % plánovaného výnosu.

Postupně se po pandemii viru SARS-CoV-2 obnovuje turistický ruch a příjždějící turisté, konzumující lihoviny, kteří ovlivnili výši celkového inkasa spotřební daně z lihu. Na výši inkasa spotřební daně z lihu mělo vliv i předzásobením obchodníků lihovinami před koncem roku zatíženými nižší sazbou daně v souvislosti se zvýšením spotřební daně z lihu od 1. 1. 2024.

2.2.9 Pivo

V oblasti spotřební daně z piva lze konstatovat, že po překonání komplikovaných let 2019–2022, která byla značně ovlivněna opatřeními proti šíření viru SARS-CoV-2, se spotřeba piva ustálila.

Návrat objemu spotřeby do období před propuknutím pandemie způsobené šířením viru SARS-CoV-2 však nenastal, a tak i výběr spotřební daně je cca o 200 mil. Kč nižší než v roce 2019. Vzhledem k přijetí opatření ke konsolidaci veřejných financí (zákon č. 349/2023 Sb.) a zvýšení DPH na čepované pivo, lze v následujícím roce očekávat přesun konzumentů z restaurací do domácího prostředí a tím další propad prodeje čepovaného piva, což s sebou přinese ukončování provozu restaurací především na venkově, spojené s dalšími efekty (negativní dopad na zaměstnanost, výběr dalších daní spojených s podnikáním v pohostinství atd.).

Výběr spotřební daně z piva v roce 2023 dosáhl obdobné hodnoty jako v roce předchozím, tedy 4 501,6 mil. Kč, čímž bylo téměř dosaženo očekávaného výnosu spotřební daně z piva.

2.2.10 Tabákové výrobky

Celkové inkaso daně z tabákových výrobků (včetně surového tabáku) od počátku roku ke dni 31. 12. 2023 dosáhlo částky 50 861,0 mil. Kč, což představuje meziroční pokles o 10,7 %, resp. o 6 091,9 mil. Kč. Inkaso daně ze zahříváných tabákových výrobků dosáhlo 2 274,1 mil. Kč a v meziročním srovnání s rokem 2022 pokleslo o 5,3 %, resp. o 127,0 mil. Kč. Souhrnně za všechny tabákové daně došlo při výběru 53 135,1 mil. Kč k meziročnímu poklesu o 10,5 %, resp. 6 219,0 mil. Kč.

Plánovaný výnos státního rozpočtu ze spotřební daně z tabákových výrobků byl pro rok 2023 stanoven na 63 100,0 mil. Kč. Plán rozpočtu tak byl naplněn z 80,6 % a v případě zahříváných tabákových výrobků došlo při plánu 2 100,0 mil. Kč pro rok 2023 k naplnění ze 108,3 %. Celkově tedy při plánovaném výnosu 65 200,0 mil. Kč a skutečnému výnosu 53 135,1 mil. Kč došlo k naplnění plánu z 81,5 %.

K důvodům poklesu příjmů daně z tabákových výrobků oproti roku 2022 i přes zvýšení sazeb daní můžeme řadit zejména chování spotřebitelů, ale i tabákového průmyslu, kteří se stále více zaměřují na tzv. produkty nové generace, jako jsou zahříváné tabákové výrobky, elektronické cigarety nebo nikotinové sáčky, čímž klesá význam tradičních tabákových výrobků, zejména cigaret, které představují zdaleka nejvýznamnější zdroj příjmů z tabákových výrobků. Neméně významným důvodem jsou přeshraniční nákupy v sousedních zemích, zejména v Polsku, kde je pořizovací cena krabičky cigaret výrazně nižší, což při zohlednění množství cigaret pro osobní spotřebu, které si může fyzická osoba z jiného členského státu dopravit, znamená, že taková cesta pro cigarety do Polska se ekonomicky vyplatí prakticky z každého místa v ČR. Významný podíl spotřebitelů cigaret tedy přispívá do polského rozpočtu namísto do českého. I u zahříváných tabákových výrobků došlo v meziročním srovnání k mírnému poklesu inkasa i přes fakt, že obliba této kategorie neustále roste. Důvody lze opět shledat v přeshraničních nákupech zejména v Polsku, ale také v zákazu zahříváných tabákových výrobků s charakteristickou příchutí, který začal platit v průběhu měsíce října. Výrobci reagovali na tento zákaz uvedením na trh obdobných výrobků, avšak zcela bez obsahu tabáku, které až do 31. 12. 2023 nebyly předmětem daně. Ač-

koliv je tento zákaz daný směrnicí Komise v přenesené pravomoci celoevropský, tak některé z okolních zemí (např. Polsko) jej ještě neprovedly v rámci národní legislativy, což pravděpodobně ještě zvýšilo už tak ekonomickou situaci danou motivací spotřebitelů nakupovat tyto výrobky v Polsku. Závěrem je třeba uvést, že od roku 2024 dochází ke zdanění zahříváných tabákových výrobků, které neobsahují tabák, stejně jako ke zdanění dalších produktů jako jsou náplně do elektronických cigaret, nikotinové sáčky nebo ostatní tabákové výrobky (např. žvýkáci tabák).

Graf č. 4: Počet odebraných tabákových nálepek

Tabulka č. 11: Měsíční počty odebraných tabákových nálepek za rok 2023

2.2.11 Vín a meziproducty

Výběr spotřební daně z vína a meziproductů je stále značně ovlivněn nulovou sazbou spotřební daně z tichých vín. Vlastní výběr daně se tak omezuje pouze na vína šumivá a meziproducty, jejichž spotřeba ve srovnání s víny tichými je v ČR zanedbatelná. Ačkoli stále stoupá obliba lehce perlivých vín typu „prosecco“ nebo „frizante“, drtivá většina těchto vín spadá z pohledu zákona o spotřebních daních pod vína tichá a tedy nemají na inkaso spotřební daně žádný vliv.

Oproti roku 2022 lze zaznamenat v oblasti výběru spotřební daně z vína a meziproductů nepatrný pokles – v roce 2022 činilo inkaso spotřební daně 552,7 mil. Kč, v roce 2023 činilo 490,1 mil. Kč. Tento pokles o 62,7 mil. Kč je pravděpodobně způsoben orientací spotřebitelů na lehce perlivá vína s nulovou sazbou spotřební daně, a tím menší spotřebu vín šumivých. Tento trend lze očekávat i v následujícím roce.

2.2.12 Energetické daně

Za rok 2023 činily celkové příjmy tzv. energetických daní 3 086,4 mil. Kč, což představuje pokles o 268,7 mil. Kč, oproti inkasu v roce 2022. U plynu se vybralo o téměř 80,2 mil. Kč méně, než v roce 2022, u elektřiny se vybralo ve srovnání s rokem 2022 na dani méně o 93,0 mil. Kč. Zaznamenan byl i nižší výběr u daně z pevných paliv, a to o 95,6 mil. Kč.

Z pohledu energií má za sebou ČR další náročný rok. V loňském roce, kdy se svět začal vzpamatovávat z hospodářské krize vyvolané celosvětovou pandemií, čelila ČR jedné z největších výzev z důvodu válečného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou. Došlo k nejhorší celosvětové energetické krizi za poslední desetiletí. Bylo třeba přijmout opatření k úspoře energie, snižovat riziko nespolehání se na jediný zdroj dodávky energií a urychlit přechod na energii čistou, abychom se co nejdříve stali méně závislími na dovozu fosilních paliv z Ruska.

V loňském roce byl v ČR postaven rekordní počet solárních elektráren, což přispělo ke snížení dodávek elektřiny z distribuční sítě. U elektřiny se již očekává stabilizace trhu. Klesla i spotřeba v meziročním srovnání u dodávek plynu. Trh s elektřinou totiž ovlivnil i trh s plynem, a to tím, že svou roli sehrála možnost nahradit vytápění plynem za vytápění tepelnými čerpadly či elektřinou.

Spotřeba energií je na sestupné tendenci. Je však třeba obecně vnímat, že spotřebu energií ovlivňuje velké množství faktorů, jako je zejména počasí, zacházení samotných odběratelů se spotřebou, instalace nových technologií a spotřebičů s nižší spotřebou, instalace fotovoltaických elektráren, tepelných čerpadel, aj.

Prodělaná energetická krize a narušení dodavatelských řetězců v posledních dvou letech ukazují současný optimistický výhled jako velmi opatrný, jelikož trhy zůstávají zranitelné, inflace je stále vysoká, v neposlední řadě pokračuje válečné dění na Ukrajině a nově i na Blízkém východě.

2.2.13 Doprava vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od SPD

Pro kontrolu a sledování doprav vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně je v členských zemích EU od roku 2010 využíván systém EMCS, který je od 13. 2. 2023 rozšířen o monitoring doprav harmonizovaných vybraných výrobků ve volném daňovém oběhu. Od tohoto data již zásilky nemusí doprovázet stejnopis elektronického průvodního dokladu. Stačí, když dopravce disponuje referenčním kódem ARC zapsaným do

EMCS nebo záložním průvodním dokladem, který je vystavován v případě nefunkčnosti EMCS.

V rámci režimu podmíněného osvobození od daně se celkový počet doprav vybraných výrobků z EU do ČR v roce 2023 oproti roku 2022 zvýšil o 8,9 %. U doprav z ČR do EU došlo k poklesu o 8,1 %. Největší pokles byl u doprav do Německa a Rakouska, naopak došlo k nárůstu množství doprav ze Slovenska a Rakouska. V rámci daňového území ČR byl zaznamenán pokles dopravy vybraných výrobků o 7,8 %.

[Tabulka č. 12: Počet doprav VV v režimu podmíněného osvobození od daně mezi ČR a EU](#)

Od 13. 2. 2023 bylo v rámci volného daňového oběhu mezi ČR a jinými členskými zeměmi EU elektronicky (v EMCS nebo záložním způsobem) zaevidováno 16 490 doprav vybraných výrobků, z toho nejvíce obchodních transakcí se uskutečnilo se Slovenskem, Německem a Polskem.

[Graf č. 5: Doprava VV v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci ČR](#)

3. Daňové a celní nedoplatky

3.1 Rozbor pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení

Celková výše pohledávek činila ke dni 31. 12. 2023 částku 2 538,6 mil. Kč. V této sumě jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzitu, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě kontrol po propuštění zboží, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také úroky z prodlení a penále vyměřené deklarantovi při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Ke dni 31. 12. 2023 činí stav nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení celkem 2 327,4 mil. Kč.

Tabulka č. 13: Stav nedoplatků

3.2 Rozbor nedoplatků vnitrostátní SPD a energetických daní

Celková výše nedoplatků ke dni 31. 12. 2023 činila 7 153,0 mil. Kč, z toho 7 134,9 mil. Kč vnitrostátní SPD a 18,2 mil. Kč energetické daně. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 3 302,1 mil. Kč, nejvyšší nedoplatek byl evidován u Celního úřadu pro Jihomoravský kraj ve výši 2 295,7 mil. Kč.

Tabulka č. 14: Vývoj kumulovaných nedoplatků vnitrostátní SPD a energetických daní

4. Zajištění a vymáhání nedoplatků

4.1 Zajištění daně

Celní správa k zajištění celního dluhu na úhradu cla, daně a poplatků vybíraných celními orgány při dovozu využívá instrumentu poskytnutí jistoty, která se skládá v hotovosti nebo na účet celního úřadu, ručením nebo zřízením zástavního práva. Výši zajištění celního dluhu ovlivňují dva faktory – změna sazeb cla spolu s implementací nové legislativy a Celní kodex Unie. V celní oblasti vydala celní správa celkem 1 650 302 rozhodnutí o zajištění celního dluhu v úhrnné částce 39 220,0 mil. Kč. V porovnání s rokem 2022 bylo v roce 2023 zajištěno o 14 904,3 mil. Kč více (61,3 %).

Pro zajištění daně vůči možnosti vzniku daňových nedoplatků, které vznikají při nelegálním nakládání s vybranými výrobky uvedenými do režimu podmíněného osvobození od daně, využívají orgány celní správy buďto formu umístění vybraných výrobků do daňových skladů, nebo jsou tyto výrobky dopravovány v určitém režimu. Celní správa v roce 2023 vydala v oblasti spotřebních a energetických daní celkem 104 309 rozhodnutí o zajištění daně

či zajištění doprav a kaucí v úhrnné částce 207 231,6 mil. Kč. V porovnání s rokem 2022 bylo v roce 2023 zajištěno o 91 940,1 mil. Kč více (79,7 %).

Tabulka č. 15: Zajištění daní a zástavní právo

4.2 Daňové a celní úlevy

V oblasti pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení bylo od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví Celní kodex Unie a daňovým řádem, došlo v roce 2023 ke zvýšení úrovně posečkání daně a povolení splátek. Na základě písemných žádostí bylo rozhodnuto o povolení odkladu platby, posečkání nebo splátek celkem v 29 případech v celkové výši 12,5 mil. Kč, z toho ke dni 31. 12. 2023 zbývalo k úhradě celkem 8,1 mil. Kč.

Tabulka č. 16: Aktuální dlužná částka

4.3 Posečkáni vnitrostátní SPD a energetických daní

V roce 2023 bylo na spotřebních daních a energetických daních povoleno posečkání úhrady daně v celkové výši 78,4 mil. Kč a z toho zbývá k úhradě 3,1 mil. Kč. Největší podíl posečkané daně byl na SPD z lihu a posečkaná částka činila 74,0 mil. Kč, tato posečkaná částka je již celá uhrazená. Druhý největší podíl posečkané daně byl na SPD z tabáku a posečkaná daň činila 2,8 mil. Kč, z toho zbývá k úhradě 2,7 mil. Kč.

Z celkového posečkání daní zaevidovaného do 31. 12. 2023 zbývá na SPD k úhradě 26,9 mil. Kč a z toho zbývá k úhradě na příslušenství daní 0,6 mil. Kč.

Graf č. 6: Povolné posečkání vnitrostátní SPD a energetických daní

4.4 Dělená správa

V případě udělení pokuty, případně poplatku, některými státními orgány, kdy jim dotyčná osoba dobrovolně nezaplatí, může být vymáhání svěřeno celní správě. Tímto celní správa přispívá k férovému prostředí a zajišťuje tento úkol pro jiné státní orgány.

V roce 2023 bylo vybráno a vymoženo v oblasti dělené správy 7 375,8 mil. Kč. Tyto finanční prostředky se váží také k vymáhaným nedoplatkům z minulých let. Na celkovém inkasu se, jako každým rokem, podílely velkou mírou příjmy z poplatků a odvodů na ekologických druzích příjmů, které dosáhly k 31. 12. 2023 částky 5 563,8 mil. Kč. Podíl těchto poplatků v rámci dělené správy činil v roce 2023 cca 75,4 % z celkového inkasa. Oproti roku 2022 se tyto příjmy zvýšily o 16,5 %.

V období od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 byly v rámci dělené správy (včetně společných účtů SPD a DES, biopaliv) zaevidovány předpisy v celkové hodnotě 8 673,4 mil. Kč, inkaso činilo 7 375,8 mil. Kč. Z tohoto počtu převzaly celní úřady od Policie ČR 253 279 pokut uložených v příkazním řízení na místě nezaplacených v celkové částce 258,7 mil. Kč. Z této částky předaných pokut bylo v roce 2023 vybráno a vymoženo celkem 151,1 mil. Kč, tj. cca 58,4 % evidovaného peněžitého plnění.

Pro zvýšení efektivity vybírání peněžitého plnění povolily CÚ v roce 2023 úhrady ve splátkovém režimu a posečkání v celkové výši cca 92,8 mil. Kč. Z této výše posečkaných platebních povinností bylo uhrazeno 36,1 mil. Kč, což činí cca 38,9 % z celkové částky.

Na účtech dělené správy (včetně biopaliv) byly od počátku roku 2006 do konce roku 2023 evidovány nedoplatky v úhrnné výši 3 538,1 mil. Kč. Výše nedoplatků se zvýšila oproti roku 2022 o 327,1 mil. Kč. Na úrovni nedoplatků mají velký podíl nedoplatky z pokut ve správním a v příkazním řízení.

Jedním z faktorů, zvyšujících úroveň nedoplatků pokut, jsou opakované pokuty udělené Policií ČR cizím státním příslušníkům, mladistvým, nezaměstnaným a bezdomovcům. Tyto pokuty jsou prakticky nevymahatelné. Na výši nedoplatků mají značný vliv vysoké pokuty uložené firmám, které se ocitly v insolvenčním řízení.

V těchto případech nelze nedoplatky vymáhat, nebo jen se značnými obtížemi, a tyto navyšují celkovou úroveň nedoplatků.

Nedoplatky na ekologických druzích příjmů ke dni 31. 12. 2023 činily 46,3 mil. Kč, což představuje cca 1,3 % z celkové výše nedoplatků. Částka nedoplatků je u odvodů půdy ze zemědělského půdního fondu v úhrnné částce 27,1 mil. Kč. Celní správa eviduje rozhodnutí o odnětí zemědělské půdy i z 60. let minulého století. Subjekty povinné z těchto rozhodnutí, např. národní podniky, státní podniky, jednotná zemědělská družstva, svazy zahrádkářů apod., již neexistují, avšak v minulosti odňatou půdu nere kultivovaly, takže odnětí této půdy stále trvá. V současné době tyto platební povinnosti, evidované v předchozích letech, zanikají, neboť u nich marně uplynula lhůta k placení.

V roce 2023 bylo zařazeno 42 787 předpisů do nedobytných pohledávek. Tyto pohledávky jsou každoročně kontrolovány a v případech, že je nalezen majetek subjektu, jsou obnoveny a vymáhány. Odepisování nedoplatků pro nedobytnost probíhá na základě aktuálně vyhodnocovaných poznatků, je proto možné, že se výše odepsaných nedoplatků v rámci jednotlivých let liší. V roce 2023 zanikla pro nevymahatelnost nedoplatků lhůta pro placení daně u 109 617 předpisů platebních povinností.

5. Opravné prostředky a spory ve správním soudnictví

V průběhu roku 2023 vyřídila CS jako odvolací orgán celkem 5 626 opravných a dozorčích prostředků (odvolání, přezkumy a obnovy řízení). Oproti roku 2022 došlo ke snížení počtu rozhodnutí (cca o 1 000). Počet rozhodnutí v roce 2023 je i tak nad průměrem v letech předchozích (cca 3 500). Větší výkyvy v počtech rozhodnutí jsou způsobeny zejména větším či menším počtem tzv. množstevních rozhodnutí (jeden případ zahrnuje větší množství rozhodnutí). Do oblasti Clo jsou zařazeny všechny případy spojené s celním řízením s výjimkou správního trestání a problematiky placení (výběr a vymáhání). Do této oblasti jsou zařazeny i případy, které se týkají DPH. Vzhledem k tomu, že o DPH rozhodují celní orgány v podstatě výhradně ve spojení se clem, nelze samostatně případy týkající se DPH oddělit a sledovat samostatně. V oblastech SPD a energetických daní jsou zařazeny případy týkající se těchto daní s výjimkou správního trestání a problematiky placení. Oblast Ostatní zahrnuje další případy, které nelze zařadit do žádné jiné výše uvedené oblasti (např. duševní vlastnictví).

Co se týká počtu nevyřízených podání ze sledovaného období, oproti předchozímu roku nedošlo v podstatě k žádné změně.

Tabulka č. 17: Opravné prostředky podle oblasti a výsledku řízení

GŘC se jako žalovaný odvolací správní orgán účastnilo stovky různých sporů ve správním soudnictví, skončených v průběhu roku 2023. Z nich 84 skončilo pravomocnými rozsudky správních soudů ve prospěch celní správy, což představuje 84% úspěšnost ve skončených soudních sporech v roce 2023. I v předchozích letech 2017 až 2022 úspěšnost GŘC ve skončených soudních sporech zpravidla převyšovala 80 % (2017 81 %, 2018 80 %, 2019 80 %, 2020 83 %, 2021 82 %, 2022 85 %). Lze tak konstatovat, že v oblasti soudních sporů ve správním soudnictví vykazuje celní správa dlouhodobě velmi vysokou úspěšnost, která překračuje výrazně nadstandardní hranici 80 %. Na úseku správního trestání v oblasti hazardních her se tato úspěšnost v roce 2023 dokonce blížila 95 %.

6. Kontrolní činnost

6.1 Kontroly v oblasti správy cel a daní

6.1.1 Kontroly po propuštění zboží

V roce 2023 bylo zahájeno 438 kontrol po propuštění zboží a ukončeno celkem 440 kontrol po propuštění zboží, z nichž bylo 350 pozitivních, tj. došlo ke zjištění porušení právních předpisů. Efektivita kontrol po propuštění zboží v roce 2023 byla 79,6 %. Celkový zjištěný únik na cle a daních byl ve výši 107,4 mil. Kč, kdy z této částky byl únik na cle ve výši 106,9 mil. Kč a únik na DPH 0,5 mil. Kč.

V roce 2023 bylo nejčastější formou zjištěného porušení právních předpisů uvádění nesprávného sazebního zařazení zboží a nesprávného původu zboží.

Tabulka č. 18: Výsledky kontrol po propuštění zboží

6.1.2 Kontroly zboží vyjmutého z celního dohledu

Od 1. 1. 2021 byl do § 5 zákona č. 242/2016 Sb. celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, vložen nový typ samostatné kontroly, a to kontrola zboží vyjmutého z celního dohledu. Jedná se o daňovou kontrolu, jejímž předmětem jsou povinnosti podle celních předpisů.

V roce 2023 bylo zahájeno celkem 60 kontrol zboží vyjmutého z celního dohledu, ukončených bylo 51 kontrol, kdy u 44 těchto kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů, tzn. efektivita těchto kontrol je 86,2 %. Na základě ukončených kontrol zboží vyjmutého z celního dohledu byl zjištěn a vyměřen únik na cle v celkové výši 1,2 mil. Kč a únik na DPH 2,9 mil. Kč. Celkový únik na cle a daních tedy činil 4,1 mil. Kč. Nejčastěji byl kontrolou zboží vyjmutého z celního dohledu zjištěn dovoz dopravního prostředku ze Švýcarska, aniž by byly splněny celní náležitosti.

6.1.3 Postup k odstranění pochybností

Správce daně může postup k odstranění pochybností uplatnit v případech, má-li konkrétní pochybnosti o správnosti, průkaznosti, pravdivosti nebo úplnosti podaného řádného daňového tvrzení nebo do datečného daňového tvrzení a dalších písemností. Správce daně vydá v případě pochybností výzvu k odstranění pochybností do 30 dnů ode dne, kdy bylo takovéto podání učiněno. Řízení týkající se postupu k odstranění pochybností je vedeno příslušníky daňových oddělení místně příslušných celních úřadů. Za jedno řízení je považováno řízení vztahující se k jednomu daňovému tvrzení bez ohledu na skutečnost, zda toto daňové tvrzení obsahuje údaje týkající se jednoho či více druhů vybraných výrobků (např. motorová nafta, benzín apod.).

V roce 2023 bylo evidováno 1 858 postupů k odstranění pochybností a z toho v 1 084 případech byly zjištěny rozdíly mezi údaji, které uvedl subjekt, a konečným stavem.

6.1.4 Daňová kontrola

Daňová kontrola podle daňového řádu je soubor jednotlivých úkonů, kterými správce daně prověřuje tvrzení daňového subjektu a jiné skutečnosti mající vliv na stanovení daně. Daňová kontrola může být provedena před vyměřením daně i po jejím vyměření, a to ve lhůtě pro stanovení daně.

Daňové kontroly v oblasti spotřebních a energetických daní jsou prováděny příslušníky oddělení daňových kontrol celních úřadů. Za jednu daňovou kontrolu je považována kontrola daňových povinností u jedné daně bez ohledu na počet zdaňovacích období, která jsou vymezena v předmětu daňové kontroly.

V průběhu roku 2023 bylo zahájeno 157 daňových kontrol a došlo k ukončení 169 daňových kontrol v oblasti spotřebních a energetických daní. Celkem 133 daňových kontrol bylo ukončeno s pozitivním výsledkem, což je 78,7 % z celkového počtu provedených daňových kontrol. V rámci provedených daňových kontrol bylo doměřeno celkem 50,8 mil. Kč a zároveň bylo vráceno 0,5 mil. Kč daňovým subjektům. Taktéž bylo k lednu 2024 prozatím vyměřeno 12 mil. Kč na příslušenství souvisejícím s doměřením daně po ukončených daňových kontrolách. Na základě těchto údajů by měly příjmy do státního rozpočtu po daňových kontrolách činit 62,3 mil. Kč, přičemž došlo k meziročnímu růstu této částky o 21,2 % v porovnání s rokem 2022.

[Tabulka č. 19: Daňová kontrola](#)

Nejvyšší částka doměrku zjištěného jednou daňovou kontrolou byla v roce 2023 ve výši 10,9 mil. Kč u spotřební daně z minerálních olejů, kdy byly prověřovány přepravy minerálních olejů. Průměrná částka doměrku na každou ukončenou daňovou kontrolu za rok 2023 činila 0,3 mil. Kč, což je výsledek, který je v porovnání s rokem 2022 vyšší o 17,2 %.

Nejvíce daňových kontrol bylo v roce 2023 zaměřeno na kontrolu daně z minerálních olejů, na jejichž základě bylo doměřeno 48,9 mil. Kč a se souvisejícím příslušenstvím se jedná o částku celkem 59,7 mil. Kč. V této kategorii se jednalo především o kontroly zaměřené na prověřování nároku na vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro zemědělskou prvovýrobu

nebo pro provádění hospodaření v lese a také kontroly zaměřené na prověřování nároku na vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro výrobu tepla.

Daňové kontroly vedle fiskálního dopadu plní funkci preventivní a eliminační. Funkce preventivní slouží k tomu, aby daňové subjekty nepoužívaly nekalé praktiky, neboť mohou být při daňové kontrole odhaleny. Funkce eliminační pak slouží k nápravě postupů, které byly dosud nesprávně uplatňovány.

6.1.5 Nefiskální kontroly

V roce 2023 bylo provedeno celkem 17 690 kontrol, z nichž bylo 1 537 ukončeno s rozdílem. V rámci kontrol na pozemních komunikacích byly na základě dalších oprávnění příslušníky celních úřadů prováděny kontroly kompetencí v souvislosti s přepravou vybraných výrobků (v některých případech i při kontrole v součinnosti s jinými státními orgány). Častěji se v tomto období kontrolovalo množství vybraných výrobků, na které se vztahovala ustanovení o množství pro osobní spotřebu. Dlouhodobě tyto kontroly přispívají ke značnému omezení možnosti nelegálního nakládání s vybranými výrobky a mají také důležitý preventivní účinek.

[Tabulka č. 20: Kontroly v oblasti SPD](#)

6.1.6 Kontrola údajů Intrastatu

EU potřebuje získávat základní přehled o obchodu se zbožím na vnitřním trhu. Česká celní správa je na národní úrovni tím orgánem, který poskytuje obchodníkům možnost hlásit objemy svých obchodů a zároveň kontroluje řádné plnění této povinnosti.

Kontroly údajů pro statistické účely o obchodu se zbožím mezi ČR a jinými členskými státy EU byly v roce 2023 převážně zaměřeny na subjekty, u kterých bylo podezření, že neplní povinnost vykazovat údaje Intrastatu. Bylo zahájeno 579 kontrol, ukončeno bylo 571, z toho u 492 subjektů bylo zjištěno porušení povinnosti vykazovat údaje Intrastatu. Na základě provedených kontrol údajů pro statistické účely ukončených v roce 2023 byla do statistiky Intrastat doplněna chybějící statistická data v celkové hodnotě 17 707,8 mil. Kč, z toho 9 640,6 mil. Kč ve směru dovoz v rámci EU a 8 067,2 mil. Kč ve směru vývoz v rámci EU. Po provedených kontrolách došlo k opravě chybně vykázaných dat v celkové hodnotě přes 482,9 mil. Kč, z toho 207,1 mil. Kč ve směru dovoz v rámci EU a 275,8 mil. Kč ve směru vývoz v rámci EU. Dále byla identifikována data, která neměla být vykázána nebo byla vykázána v chybné hodnotě, a to v celkové výši 1 760,2 mil. Kč, z toho ve směru dovoz v rámci EU v celkové hodnotě 1 755,2 mil. Kč a ve směru vývoz v rámci EU 5,0 mil. Kč.

[Tabulka č. 21: Kontrola údajů Intrastatu](#)

6.1.7 OWNRES (Mezinárodní informační systém)

V souladu s Nařízením Rady (EU, EURATOM) 2021/768, ze dne 30. dubna 2021, kterým se stanoví prováděcí opatření pro systém vlastních zdrojů Evropské unie a kterým se zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 608/2014, článkem 5, mají členské státy povinnost hlásit EK případy o zjištěných podvodech a nesrovnalostech týkajících

cích se tradičních vlastních zdrojů, definovaných v článku 2 odst. 1 písmeno a) rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053, ze dne 14. 12. 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom, jejichž hodnota dosáhla částky 10 000 EUR a více.

V roce 2023 bylo EK nahlášeno celkem 98 případů zjištěných podvodů a nesrovnalostí s celkovou vyměřenou částkou cla ve výši 8,3 mil. EUR. Ke dni 2. 2. 2024 bylo 96 případů uzavřeno (98,0 %) a celková uhrazená částka činila 8,2 mil. EUR, což činí 98,8 % z celkově vyměřených částek. Z pohledu počtu otevřených případů vyplývá, že nesplacené dluhy činí 0,1 mil. EUR, což činí 1,2 %. Všechny případy uvedené v systému OWNRES byly klasifikovány jako nesrovnalosti. Nejčastějším důvodem pro dodatečné vyměření celního dluhu bylo nesprávné sazební zařazení zboží (kód KN), nesprávný popis zboží, dále pak nesprávná celní hodnota a nesprávný původ nebo země odeslání.

Vnější kontrolní činnost

Orgány státní správy a instituce ČR, včetně orgánů EU, jsou oprávněny provádět kontrolní, revizní nebo dohledovou činnost u celní správy. EK provedla v roce 2023 jednu kontrolu správy tradičního vlastního zdroje EU – cla (Inspekční mise EK 23-25-1) zaměřenou zejména na správné a oprávněné vedení částek cla na účtu A a účtu B a na provádění celního režimu konečné užití.

6.1.8 WOMIS

WOMIS je informační webový systém umožňující efektivní zpracování, evidenci a zasílání zpráv týkajících se odpisů částek tradičních vlastních zdrojů Unie přesahujících hodnotu 100 000 EUR Komisi. WOMIS je spravován přímo Komisí a vyhrazen pro oprávněné uživatele v členských státech a v Komisi. Prostřednictvím webové aplikace WOMIS byla za ČR v roce 2023 podána jedna zpráva o odpisu tradičního vlastního zdroje, č. j. CZ/2023/1 ve výši 10,6 mil. Kč.

6.1.9 Obecná bezpečnost výrobků a bezpečnost potravin

V oblasti bezpečnosti výrobků bylo orgánům dozoru v roce 2023 zasláno 237 hlášení, z nichž v 84 případech bylo potvrzeno podezření, že výrobek vykazuje znaky vyvolávající podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při používání tohoto výrobku, nebo že nebyl řádně označen nebo nebyl doprovázen potřebnou dokumentací. Nejvíce sdělení bylo v roce 2024 odesláno České obchodní inspekci.

V roce 2023 bylo celním orgánům předloženo celkem 1 771 společných zdravotních vstupních dokladů pro potraviny a krmiva neživočišného původu (dále jen „CHED-D“). U zásilek potravin a krmiv neživočišného původu, které nebyly doprovázeny dokladem CHED-D, ale které mohly podléhat zesílené úřední kontrole, provedly celní orgány v loňském roce celkem 1 235 kontrol. Ve spolupráci se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci (dále jen „SZPI“) byly zjištěny 3 nevyhovující zásilky. Celním orgánům bylo dále předloženo celkem

1 587 osvědčení o shodě s obchodními normami EU pro čerstvé ovoce a zeleninu. Celní orgány provedly u tohoto zboží celkem 518 kontrol, přičemž ve 138 případech požádaly SZPI o závazné stanovisko. V 1 případě byla zásilka nevyhovující. U vybraných produktů, které podléhají předvývozním kontrolám z důvodu rizika kontaminace mykotoxiny, bylo provedeno celkem 55 kontrol. Ve 4 případech požádal CÚ o závazné stanovisko SZPI. Nebyly zjištěny nevyhovující produkty. U zboží, které je uvedeno na červeném seznamu, bylo provedeno celkem 327 kontrol. Z uvedeného počtu bylo 52 kontrol zaměřeno na gumovité cukrovinky a 275 kontrol na chilli papričky z Kambodži. CÚ požádaly SZPI o závazné stanovisko v 58 případech. Ve 4 případech byly zjištěny nevyhovující chilli papričky. Při kontrolách zaměřených na obecnou bezpečnost potravin byly ve spolupráci se SZPI zjištěny 3 nevyhovující zásilky.

6.1.10 Zbraně, výbušniny, radioaktivní látky, zboží dvojího užití a vojenský materiál

V roce 2023 byl realizován vývoz 10 208 položek zboží dvojího užití uvedených v celních prohlášeních, na které bylo vydáno Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR – Licenční správou (dále jen „MPO-LS“) individuální vývozní povolení nebo bylo použito všeobecné vývozní povolení, případně bylo použito vývozní povolení vydané příslušným orgánem jiného členského státu EU. Identifikace zboží dvojího užití prostřednictvím aplikace DUAL USE byla provedena v 258 případech, z celkového počtu 258 identifikací zboží dvojího užití nebyla v žádném identifikovaném případě zaslána žádost o stanovisko na MPO-LS. Celní správa identifikovala vývoz zboží dvojího užití v rozporu s právními předpisy v 35 případech, což je oproti roku 2022 nárůst o více než 100 % (v roce 2022 bylo detekováno 16 případů).

Celní správa zjistila v roce 2023 v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem 24 případů porušení předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, což je při počtu cca 320 držitelů povolení k provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem pozoruhodné číslo. V případě vojenského materiálu se jednalo především o vojenské vysílačky, vojenské masky, balistické materiály a náhradní díly k vojenským vozidlům, vrtulníkům a letounům. S ohledem na údaje z roku 2022 (27 případů) se jedná o méně zjištěných případů. Domníváme se, že důvodem snížení případů porušení zahraničního obchodu s vojenským materiálem je stagnace válečného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou.

V oblasti kontroly obchodu s výrobky, jejichž držení je upraveno zákonem č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, ve znění pozdějších předpisů, byly zjištěny v roce 2023 dva případy (části zbraní a náboje) porušení uvedeného zákona.

Lze dále předpokládat zvýšené riziko nezákonných vývozů vojenského materiálu, zbraní, zboží dvojího užití a mezinárodních sankcí do oblastí zasažených válečnými konflikty (např. mezi Ruskem a Ukrajinou), resp. nepřímý vývoz do těchto zemí přes jiné země.

6.2 Porušování práv duševního vlastnictví

Celní správa je v souladu s příslušnou unií i vnitrostátní legislativou oprávněna přijímat opatření proti zboží podezřelému z porušování práv duševního vlastnictví (dále jen „podezřelé zboží“) a umožnit držitelům dotčených práv jejich ochranu. Současně tím dochází v některých případech k ochraně spotřebitele s ohledem na skutečnost, že podezřelé zboží může ohrožovat zdraví nebo nesplňuje bezpečnostní normy. Práva duševního vlastnictví jsou vymáhána v rámci provádění celního dohledu nebo celní kontroly zboží předloženého za účelem propuštění do příslušného celní režimu, nejčastěji propuštění do režimu volného oběhu. V oblasti nakládání se zbožím na vnitrostátním trhu jsou prováděny kontroly tržnic a jiných forem stánkového prodeje, stejně jako kontroly kamenných provozoven, v nichž dochází k nabídce podezřelého zboží.

Tabulka č. 22: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti duševního vlastnictví

6.2.1 Oblast celního řízení

V roce 2023 zadržela celní správa v celním řízení celkem 132 108 ks zboží v souhrnné hodnotě 48,1 mil. Kč vyjádřené v cenách originálních výrobků. Oproti roku 2022 byl sice zaznamenán nárůst zadrženého zboží o téměř 38 000 ks, avšak hodnota zadrženého zboží poklesla o více než 103 mil. Kč. Snížení hodnoty zadrženého zboží souvisí se zadržovanými komoditami, kdy výrazně ubylo drahé luxusní zboží v podobě parfémů, kosmetiky a drobných oděvních doplňků. Nejvíce zadrženého zboží představují sycené nápoje a potraviny zastoupené trvanlivými produkty. V celním řízení lze obecně v posledních letech sledovat trend, který spočívá v poklesu množství a hodnoty zadrženého zboží. Důvody pro tento pokles je možné přisuzovat tomu, že zboží je předkládáno za účelem propuštění do příslušného celní režimu v jiných členských státech v důsledku změny obchodních tras dováženého zboží, zejména pokud jde o dovoz zboží z Číny. Dále je nutné brát na zřetel, že s neustálým rozvojem e-commerce dochází k rozšiřování nabídky podezřelého zboží v online prostředí, a tudíž značnou část případů představovaly zásilky ze třetích zemí přepravované prostřednictvím pošty nebo expresními kurýrními přepravci.

Mezi kategorie s nejvyšším počtem zadrženého zboží v roce 2023 patřily například sycené nápoje a potraviny zastoupené trvanlivými produkty v počtu 90 496 ks v hodnotě 0,8 mil. Kč; věci osobní potřeby v počtu 23 000 ks v hodnotě 0,1 mil. Kč; počítačové vybavení v počtu 6 000 ks v hodnotě 0,2 mil. Kč; hodinky v počtu 3 408 ks v hodnotě 23,2 mil. Kč, které byly současně nejhodnotnější kategorií zadrženého zboží; oblečení v počtu 2 312 ks v hodnotě 3,3 mil. Kč.

Tabulka č. 23: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti celního řízení

6.2.2 Oblast vnitrostátního trhu

V roce 2023 celní správa v rámci kontrol zaměřených na vymáhání práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu zadržela celkem

195 972 ks zboží v souhrnné hodnotě 448,1 mil. Kč vyjádřené v cenách originálních výrobků. V porovnání s rokem 2022 došlo pouze k mírnému snížení počtu zadrženého zboží, přičemž hodnota zadrženého zboží zůstala téměř totožná. Mezi nejčastěji zadržované zboží patřily opět hračky a herní doplňky v podobě sběratelských karet a jejich doplňků, oblečení a obuv.

Celní správa se v roce 2023 na vnitrostátním trhu opětovně zapojila do společné mezinárodní kontrolní akce POKEZONE 3 koordinované Europolem ve spolupráci s francouzskou celní správou. Realizace akce proběhla s pozitivním zjištěním a záchytem 3 000 ks hraček a dalšího přidruženého zboží v celkové hodnotě 1,1 mil. Kč. Dále byly realizovány tři regionální kontrolní akce (HRUŠKA, VÍTR a PEAR) zaměřené především na padělky oblečení, oděvních doplňků, luxusních tašek a kabelek, hraček a mobilních telefonů a jejich příslušenství.

Obdobně jako v předchozích letech platí, že výsledky kontrol jsou negativně ovlivněny způsobem prodeje. V případě nabídky podezřelého zboží přímo na prodejní ploše se v převážné většině jedná o malé množství nabízeného zboží v řádech kusů. Pro prodej na tržnicích je rovněž typickým úkazem, že podezřelé zboží není nabízeno veřejně, ale nachází se v utajovaných skladech, a zájemce o koupi je do těchto neveřejných prostor pozván prodejcem. Prodej podezřelého zboží se rovněž přesunul do online prostředí, kde je zboží nabízeno prostřednictvím uzavřených skupin charakteristických pro sociální sítě či metodou tzv. „dropshippingu“, tedy zprostředkovaným prodejem zboží ze zahraničí přímo zákazníkovi.

Tabulka č. 24: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu

Mezi kategorie s nejvyšším počtem zadrženého zboží v roce 2023 patřily hry (včetně elektronických) v počtu 58 864 ks v hodnotě 2,5 mil. Kč; hračky v počtu 43 867 ks v hodnotě 22,1 mil. Kč; oblečení v počtu 25 420 ks v hodnotě 98,7 mil. Kč; obuv v počtu 11 032 ks v hodnotě 35,6 mil. Kč. Mezi nejhodnotnější kategorií zadržovaného zboží patřily hodinky v počtu 281 ks v hodnotě 113,4 mil. Kč; tašky, peněženky a zboží nošené v kapse/kabelce v počtu 5 303 ks v hodnotě 102,8 mil. Kč.

6.3 Celně technická laboratoř

CTL je vysoce specializovaným a moderně vybaveným pracovištěm celní správy. Činnost CTL je dlouhodobě prováděna v souladu s požadavky norem ČSN EN ISO/IEC 17025 a ČSN EN ISO 9001 v oblastech laboratorního zkoumání a analýz vzorků zboží pro celní, daňové a další kontrolní účely v návaznosti na metodické řízení odběrů a manipulace se vzorky, a mobilní diagnostiky včetně metodického řízení mobilní laboratoře. Zaměřuje se především na analýzy pro určení sazebního zařazení zboží, které má vliv na výši vybíraného cla, a na kontroly výrobků podléhajících zejména spotřebním daním. Součástí laboratoře je také Celně kriminalistické pracoviště, které speciálními diagnostickými postupy odhaluje např. padělané tabákové nálepky, kon-

trolní pásky pro povinné značení lihu, specifické druhy omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“), či ověřuje pravost diamantů a jiných materiálů. Celně technická laboratoř splňuje přísná kritéria akreditace podle EN ISO/IEC 17025 a certifikace podle EN ISO 9000.

V roce 2023 bylo přijato celkem 8 568 vzorků, z toho pro útvary celní správy bylo zpracováno celkem 7 799 vzorků a pro ostatní státní orgány a jiné žadatele než útvary celní správy celkem 769 zakázek (9,0 % z celkového počtu přijatých vzorků; např. pro Policii ČR 592 vzorků, pro SZIP 27 vzorků, pro SZIF 9 vzorků, pro ČIŽP 3 vzorky a pro laboratoře EU v rámci projektu CLET expertního týmu bylo přijato celkem 72 vzorků).

Ve struktuře posuzovaných vzorků a požadovaných odborných expertíz převažovaly požadavky na zkoušení vzorků pro účely spotřebních daní. Ta se pohybovala na úrovni 67,2 % z celkového počtu celní správy odebraných vzorků; z toho kontrola pravosti celních závěr (1 439 vzorků), kontrola denaturace a obsahu lihu (celkem 549 vzorků), dále kontrola piva (151 vzorků) a kontrola lihu z pěstitelských pálenic (151 vzorků). Žádosti z agendy celní zaujímaly 21,0 % z celkového počtu celní správy odebraných vzorků, z nichž většina (celkem 1 309 vzorků) se týkala kontroly zakázaných látek, tj. OPL, jejich prekurzorů a dalších organických látek, u kterých existuje podezření, že jde o látky s omamným, psychoaktivním, anabolickým nebo hormonálním účinkem. Odborné posouzení zboží s ohledem na jeho sazební zařazení zahrnovalo celkem 325 vzorků. Ostatní nespecifikované nebo kombinované požadavky zahrnovaly celkem 11,8 % z celkového počtu celní správy odebraných vzorků – navýšené zejména o požadavek útvarů odhalování trestné činnosti a daňových podvodů na posouzení výrobků ze zlata s ohledem na ryzost.

Z komoditního pohledu pak ve struktuře posuzovaných vzorků byly nejvíce zastoupeny vzorky alkoholických nápojů a lihu – denaturovaný nebo čistý (21,5 %), dále vzorky minerálních olejů, ostatních paliv a maziv (21,4 %), drogy a omamné látky (21,2 %) a celní závěry (16,8 %). Dále byly zastoupeny nerostné látky a výrobky z kovů (výrobky ze zlata) – (8,8 %), tabák, tabákové výrobky a náhražky (3,9 %), výrobky chemického průmyslu (3,9 %), potraviny a potravinové přípravky (1,4 %) a ostatní komodity (1,1 %) jako např. textil a textilní výrobky.

Srovnáním s daty z předchozích období lze konstatovat, že se počet požadavků na rozborovou činnost CTL neustále zvyšuje. V roce 2023 dosáhl o 22 % více než v předchozím roce (v roce 2022 bylo 7 030 vzorků) a o 36 % více než v roce 2021 (počet vzorků byl 6 319) a o 53 % více než v roce 2020 (počet vzorků byl 5 600). Výkon CTL zaznamenal co do počtu vzorků druhý nejvyšší počet za posledních 10 let. Profil odebíraných vzorků odrážel aktivitu útvarů celní správy provádějící kontroly s odběrem vzorků – zejména zaměření na daňové kontroly (kontroly denaturací a pravosti celních závěr v lihovarech a pěstitelských pálenicích) a v oblasti celní šlo o velmi vysoký počet požadavků na kontroly omamných, psychotropních a jiných zakázaných látek.

V počtu provedených zkoušek (více než 36 000) byl v roce 2023 podíl akreditovaných zkoušek většinový (53,2 %). Meziročním

srovnáním lze konstatovat, že se počet zkoušek zvýšil v roce 2023 oproti roku 2022 o cca 43,8 % (ve 2022 bylo změřeno 25 057 zkoušek). Průměrný počet vykonaných zkoušek dosahuje dlouhodobě cca 4 zkoušky na jeden vzorek (ve 2023 byl průměrný počet 4,2 a v roce 2022 byl 3,6). Množství rozborů vydaných po stanoveném termínu bylo velmi malé (482 zakázek).

V hodnoceném období se CTL též významně zabývala dokumentační, výzkumnou a vývojovou činností. Cíle CTL v této oblasti vedly k zavedení celkem 4 zcela nových zkušebních postupů s ohledem na zvyšující se požadavky útvarů celní správy. Šlo o vývoj zkušebních metod v oblasti kapalinové chromatografie s hmotnostním detektorem (dále jen „LC/MS“) pro zjištění degračních produktů benzoátu denatonie identifikující látky vzniklé po odstranění denaturačního činidla Bitrexu a dále byla vyvinuta LC/MS metoda pro identifikaci různých kanabinoidů ve vzorku. Dále CTL dokončila vývoj a validaci metody pro stanovení skupinového složení ropných látek pomocí sloupcové chromatografie, která je nutná pro určité typy těžkých aromatických olejů z pohledu sazebního zařazení (viz požadavek ve vysvětlivkách ke Kombinované nomenklatuře, kap. 27, příloha A). Dále byla zavedena akreditovaná metoda pro stanovení vybraných alkaloidů v máku a makovině s ohledem na prováděné kontroly u pěstitelů máku. Navíc řada zkušebních postupů byla revidována a tím aktualizována v souladu se současným vybavením CTL a s legislativními a normativními požadavky. V roce 2023 laboratoř revidovala celkem 15 zkušebních metod ve formě standardních operačních postupů.

6.4 Problematika mezinárodních sankcí

S ohledem na eskalaci vojenského konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou se celní správa v roce 2023 zaměřila mimo jiné na oblast mezinárodních sankcí dle zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 69/2006 Sb.“). V rámci kontrolní činnosti orgánů celní správy byly detekovány případy tzv. obcházení mezinárodních sankcí. Dochází tak k vývozu položek uvedených na sankčním seznamu prostřednictvím subjektů sídlících na území států, na které nejsou mezinárodní sankce uvaleny do sankcionovaných zemí.

V praxi tak celní správa v roce 2023 implementovala konkrétní postupy v oblasti vymáhání práva při dodržování zákona 69/2006 Sb., spojené s formami spolupráce s celními úřady provádějícími celní řízení, s Finančním analytickým úřadem v postavení správního orgánu a ústředního orgánu státní správy odpovědného za vnitrostátní koordinaci sankčních opatření, s Licenční správou Ministerstva průmyslu a obchodu, Vrchním státním zastupitelstvím v Praze a Policií ČR.

V roce 2023 v rámci celního řízení bylo na Finanční analytický úřad zasláno 34 podnětů s podezřením na porušení zákona č. 69/2006 Sb.

7. Pátrání

Celní správa, kromě řady svých úkolů v postavení správního orgánu, vede také trestní řízení. Věnuje se především boji proti celní, daňové a drogové kriminalitě. Aby mohla trestní řízení provádět efektivně, disponuje řadou specifických pravomocí a oprávnění, např. ve formách použití podpůrných operativně pátracích prostředků (např. krycí prostředky, krycí doklady, informátory) nebo také trestním řádem definovaných operativně pátracích prostředků. Díky kompetenci vést trestní řízení může celní správa efektivně plnit svoji misi, to znamená chránit finanční zájmy EU i ČR a zajišťovat bezpečnost společnosti. Aktivně reaguje také na měnící se trendy v trestné činnosti, včetně trestné činnosti páchané ve virtuálním prostředí internetu a „Darknetu.“

Celní správa je již od roku 2014 zapojena do realizace metody práce „Daňová kobra“, spočívající v zákonem podložené, trvalé a promyšleně koordinované součinnosti správce daně a policejního orgánu s cíli ochrany státního rozpočtu, postihování organizátorů trestné činnosti a iniciace na tvorbě s tím souvisejících legislativních změn, přičemž ochrana státního rozpočtu je přednostní. Na realizaci tohoto projektu se dále podílí Policie ČR a Finanční správa ČR.

7.1 Problematika omamných, psychotropních a jiných nebezpečných látek

7.1.1 Omamné a psychotropní látky

Rok 2023 byl poznamenán pokračováním v nárůstu odhalených případů spojených s pašováním drog v poštovní přepravě a v zásilkatelství (letecká i automobilová přeprava), a to v rámci dovozu, vývozu nebo průvozu zboží. S poštovními zásilkami, jež obsahují drogy, se potýká celá Evropa, Amerika a Asie. V zásilkách se převážně nachází malé množství látky, ale objem odbavených a pozitivně detekovaných zásilek rapidně stoupá. Jedná se především o objednávky ze zahraničních serverů, kdy příjemci těchto zásilek jsou převážně mladí lidé, z velké většiny ještě studenti. Nejvíce poštovních zásilek, které byly zadrženy, byly odeslány z Nizozemského království leteckou nebo nákladní dopravou. Rostoucí trend je zaznamenán také ve vývozu návykových látek v zásilkách z ČR do celého světa. Tento druh pašování má silné napojení na Darknet. Používání poštovní přepravy k pašování drog se stalo velkým trendem, neboť dostupnost těchto látek na webových stránkách umožňující obchod s návykovými látkami a možnost anonymity láká nejednoho uživatele či potenciálního zájemce.

V porovnání s přechodným rokem 2022 činí nárůst počtu zahájených úkonů trestního prověřování v případech odhalené nelegální

přepravy OPL prostřednictvím mezinárodní pošty a mezinárodního Letiště Václava Havla v Praze-Ruzyni výrazných 90,5 %. Tento stav lze přičítat zvýšené efektivitě při odhalování nelegální přepravy OPL v kontextu nárůstu e-commerce obchodu a využívání služeb zásilkatelství v současné společnosti.

Mezinárodní spolupráce je nejvýznamnější součástí boje proti nelegálnímu obchodu s OPL, ať už přímo nebo prostřednictvím koordinačních institucí. Rovněž v roce 2023 úspěšně pokračovala spolupráce s Národní centrálou Europolu zřízenou u Policejního prezidia Policie ČR a také je nutné zmínit velmi dobrou spolupráci se styčnými důstojníky působícími nejen v ČR, ale i v zahraničí.

Tabulka č. 25: Vykazované záchyty OPL

S účinností od 1. 1. 2022 došlo k zásadní legislativní změně v oblasti návykových látek na národní úrovni. Schválením novely zákona 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, došlo ke zvýšení hranice obsahu tzv. účinných (psychoaktivních) látek ze skupiny THC z 0,3 % na 1 %. Tento liberální přístup spolu s tendencemi k regulaci trhu s konopím v ČR, volné dostupnosti psychomodulačních látek a s postoji k dekriminalizaci protidrogové politiky byly v roce 2023 tématy diskuzí a projednávání řady legislativních návrhů na několika resortních a expertních úrovních. Vzhledem k přesahu a významu těchto aktivit se dá očekávat, že tato jednání budou pokračovat i v roce 2024.

7.1.2 Problematika nebezpečných látek

Celní správa s ohledem na současnou problematiku hrozeb spojených s výskytem a nabídkou nebezpečných syntetických opioidů v ČR přijala na úseku operačního řízení systémová opatření, která nabídla v uplynulém roce k využití ve prospěch složek Integrovaného záchranného systému. V současné době je celosvětovým problémem, a to nejen v případech celních a policejních složek, bezpečnost při nakládání se syntetickými opioidy, elementárně s fentanylem a jeho analogy. Poznatky a zkušenosti uniijních celních správ hovoří o značném riziku, které podstupují celníci, kteří se zabývají přeshraničním odhalováním poštovních zásilek s obsahem OPL. Mj. i z tohoto důvodu byla problematika hrozeb syntetických opioidů – bezpečnost příslušníků při kontrole poštovních zásilek obsahující drogy, jednou z vytyčených priorit celní správy v rámci předsednictví ČR v Radě EU v 2. pololetí roku 2022. Na základě shora identifikovaných rizik a v kontextu interních aktů řízení GŘC, upravujících zavádění systému postupů při kontaktu s nebezpečnými látkami a výbušninami do praxe, bylo v roce 2023 celní správou pořízeno 100 ks přípravku „jednorázový nosní sprej Nyxoid s účinnou látkou naloxon“ (dále jen „nosní sprej“) od irské společnosti Mundipharma Corporation, který je určen k okamžitému použití

jako urgentní léčba známého nebo předpokládaného předávkování opioidy. Paralelně byl na GŘC vybudován systém nasazení nosních sprejů ve výkonu služby, a to prostřednictvím operačního řízení hlídek celní správy v režimu 24/7 za využití mapových vrstev Geografického informačního systému Operačního centra GŘC.

7.2 Environmentální kriminalita (CITES)

Obchodování s některými živočichy, rostlinami, ale i výrobky z nich podléhají přísné mezinárodní kontrole. S některými druhy se nesmí obchodovat vůbec, s některými jen na základě speciálních povolení. Celní správa kontroluje dodržování těchto podmínek zejména při dovozu a vývozu.

ČR je z pohledu mezinárodního nelegálního obchodu s faunou a flórou tradičně v postavení tranzitního státu. Jedním z důvodů je výhodná poloha na křižovatce pašeráckých cest z Afriky a Asie, které mnohdy kopírují tradiční tranzitní trasy pašeráků drog. V tomto směru je dnes důležitou institucí Europol, který tento druh kriminality považuje za jednu z hlavních priorit v oblasti prosazování práva.

Nadále dochází k prohlubování poznatků ve vztahu k vietnamské komunitě žijící v ČR, která se tradičně věnuje především produkci a distribuci tzv. tradiční čínské medicíny. Tradiční čínská medicína z historického a kulturního hlediska tvoří velmi významnou obchodní komoditu jak v Evropě, tak v Asii. Shromážděné poznatky a indicie potvrzují skutečnost, že jde o dobře fungující organizovanou skupinu osob, která je díky dobře uskupečené hierarchii schopná obchodovat, příp. jakkoliv jinak nakládat s nelegálně získanými exempláři kočkovitých šelem. Hlavní cílovou destinací těchto produktů bývá Asie. Prioritou tak nadále zůstává prověřovat a rozkrývat tuto formu nelegální činnosti v jejích jednotlivých fázích.

Neopomenutelný segment spadající do oblasti potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí, se kterým se celní správa v uplynulém období setkala, je nelegální přeprava odpadů s umístěním na území ČR. Tuto problematiku celní správa řešila již v minulosti, nicméně se jednalo pouze o dílčí případy zjištění. Na rozkrývání tohoto druhu trestné činnosti je důležitá spolupráce s ČIŽP, útvary mobilního dohledu celní správy a rovněž i se zahraničními partnery.

V oblasti nelegálního obchodu/dovozu/vývozu exemplářů podléhajících úmluvě CITES bylo v roce 2023 zjištěno celkem 107 případů, což je opět v porovnání s rokem 2022 mírný meziroční nárůst z důvodu progresu přeprav v mezinárodní osobní i nákladní letecké přepravě. Převážná část realizovaných záchytů byla provedena Celním úřadem Praha Ruzyně v rámci kontroly zavazadel a cestujících v mezinárodní letecké přepravě, 13 zásilek podléhajících úmluvě CITES bylo zadrženo při kontrolách zásilek ze zahraničí v mezinárodním poštovním styku, 5 případů v rámci celního řízení, 3 případy zadržení exemplářů CITES byly provedeny při domovních prohlídkách v rámci realizací trestních spisů a jeden případ v rámci kontroly dopravního prostředku v rámci tuzemské silniční

dopravy. Celkem bylo zadrženo 36 458 ks tradiční čínské medicíny ve formě tablet, kapslí, náplastí, sáčků, globulí a ampulí, které obsahovaly např. výtažky z rostlin Papratka beranec, Zázazec pouštní, Chrpovnik lopuchový, různých druhů orchidejí a kaktusů, pižmo z Kabara pižmového, nebo výtažky z mořského koníka. Dále například 100 ks výrobků ze slonoviny, 77 ks těl mořských koníků, 30 schránek korálů a ulit, 15 ks výrobků z kůže krokodýlů a hadů, 8 exemplářů těl krokodýlů a gekonů. Ze živých chráněných exemplářů bylo zadrženo 64 hadů, 8 drápkatých opiček, 7 želv, 4 gekoni, nebo 27 ks živých kaktusů.

7.3 Kybernetická kriminalita

Úsek odhalování kybernetické kriminality a forenzní analýzy digitálních dat v roce 2023 aktivně rozvíjel svou činnost v kompetenci metodiky kriminální analýzy, která se podílí na vývoji kriminálně zpravodajských postupů a využívání analytických nástrojů. Agenda kybernetické kriminality zaměřuje svoji činnost zejména na vyhledávání a dokumentování informací o trestné činnosti páchané v prostředí informačních a komunikačních technologií včetně latentních počítačových sítí a s tím související pronikání do zájmového prostředí Darknet. Další aktivitou byla činnost zajišťování, zpřístupňování a uchovávání digitálních stop v trestním řízení. Tato problematika je významným přínosem trestního řízení, neboť umožňuje kvalitně a rychle pomocí speciálních softwarů zajistit dostupnost digitálních stop jako důkaz důležitý pro trestní řízení, ale také velmi rychle zpracovat pro další analytickou činnost a vyhodnocení zajištěných důkazů.

Za uplynulý rok 2023 bylo pro potřebu výkonných útvarů Pátrání provedeno celkem 53 kriminalisticko-technických úkonů v podobě certifikované zálohy internetového prostředí a zajištění webového obsahu podle § 113 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále byly provedeny v 8 případech úkony za využití operativně pátracích prostředků, zejména podle § 158c zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“).

Mezi nejvýznamnější nástroje využívané pro činnost kriminálních analytiků jsou prostředí DAX studio, nástroje Microsoft Power BI pro vizualizaci dat, Power BI Desktop pro modelování dat a další, specifické nástroje pro zpracování big dat. Zejména produkt Power BI pro interaktivní vizualizaci dat je významným přínosem ve zpracování a vizualizaci informací získaných v rámci trestních spisů daňového charakteru, ale i ostatních problematik trestního prověřování.

7.4 Problematika podvodů v oblasti DPH

K efektivní detekci podvodů na DPH přispěly v roce 2023 správcem daně zavedené analytické nástroje, které následně v rámci odhalování tohoto druhu protiprávní činnosti využívají orgány čin-

né v trestním řízení. V reakci na zavedení tzv. kontrolního hlášení byly ze stran daňových subjektů zaznamenány nové trendy vykazování cíleně marginálních obchodních transakcí v rámci řádku B3 kontrolního hlášení (zjednodušený účetní doklad pro transakce do 10 000 Kč) a řetězení vykazovaných fiktivních plnění křížem mezi osobami povinnými podat kontrolní hlášení (tzv. cross – invoicing). Tento trend stále pokračuje. Nedílnou součástí efektivity orgánů vymáhajících právo na úseku včasné predikce, detekce a odhalování podvodů jsou zkušenosti správce daně v oblasti kazuistiky a nastavené platformy vzájemné spolupráce a sdílení informací napříč orgány vymáhajícími právo jak na národní úrovni, tak rovněž i v rámci mezinárodní spolupráce.

Odhalování daňových podvodů komplikuje skutečnost, že se jedná o podvody téměř vždy s příhraničním charakterem, a tato trestná činnost se velmi těžko odhaluje v reálné době, tedy v době, kdy je páchána. Do trestné činnosti jsou zapojeny skupiny působící na území více členských států EU. S tím souvisí problém se získáváním informací z jiných členských států a tendence pachatelů

přesunovat trestnou činnost do zemí, se kterými je komunikace nejsložitější. Byl zaznamenán trend přesouvání peněžních toků na bankovní účty mimo jurisdikci ČR, kdy jako nenahraditelnou lze hodnotit spolupráci s Finančně analytickým úřadem. Opětovně byl zaznamenán nárůst podvodů při dovozech zboží zejména z Číny a Turecka (podhodnocení, e-commerce, zneužívání celních režimů 4000 a 4200, padělky textilu a zboží denní potřeby), kde ČR figuruje často na pozici vstupní země pro čínské zboží na trh EU prostřednictvím společností – missing traderů založených v ČR. Jako další problém se jeví možnost snadného zakládání obchodních korporací a dosazování tzv. bílých koní, často ze zahraničí, do funkcí statutárních zástupců.

Z hlediska aktuálně detekovaných a významných podvodů se vyskytují opětovně případy spojení s krácením DPH při dovozu zboží ze třetích zemí, kdy toto zboží po propuštění do navrženého celního režimu volný oběh je vykazováno k intrakomunitárnímu dodání na území jiného členského státu, a to záměrně ve prospěch nekontaktního (a registrovaného) plátce DPH. Účelem těchto pod-

vodů je „cenová optimalizace“ takto dováženého zboží primárně z Asie, jehož cena je v kontextu rostoucích cen vstupních surovin, logistických nákladů, ceny práce a realizované výroby v Asii vyšší, než jaké je očekávání trhu.

7.5 Finanční šetření a zajišťování výnosů z trestné činnosti

Finanční šetření v působnosti policejního orgánu celní správy je vnímáno jako jedna z nových metod používaných policejním orgánem celní správy při vyhledávání, prověřování a vyšetřování případů a je základním předpokladem pro úspěšné zajištění a odčerpání majetku v trestním řízení. Finančním šetřením v rámci činnosti policejního orgánu je proces vyhledávání, dokumentace a zajišťování výnosů z trestné činnosti nebo zajišťování náhradní hodnoty a vyhotovení majetkového profilu pro účely zajištění výkonu trestu či ochranného opatření nebo zajištění nároku poškozeného

v trestním řízení a následující úkoly spojené se správou takto zajištěného majetku.

V rámci prováděných úkonů trestního řízení byl policejním orgánem celní správy v roce 2023 v 56 trestních případech zajištěn majetek a finanční prostředky v celkové hodnotě 892,4 mil. Kč jako výnos z trestné činnosti nebo jako náhradní hodnota.

Další majetek v hodnotě 376,5 mil. Kč byl zajištěn celní správou v prověřovaných trestních věcech z procesních důvodů až po předání věci podle § 162 odst. 1 trestního řádu policejním orgánem Policie ČR. Dohromady se tedy v roce 2023 jednalo o zajištění majetku v celkové hodnotě 1 268,9 mil. Kč.

7.6 Činnost pověřených celních orgánů v trestním řízení

Celní správa zahájila v roce 2023 úkony trestního řízení v 755 případech pro podezření ze 773 trestných činů. Dle § 162 odst. 1 trest-

ního řádu bylo orgánům Policie ČR předáno do vyšetřování celkem 223 trestních spisů. V rámci zkráceného řízení podle § 179c trestního řádu bylo státnímu zástupci předáno celkem 54 trestních spisů. Odloženo nebo odevzdáno bylo ve smyslu § 159a odst. 1 až 5 trestního řádu 442 trestních spisů. V ostatních případech byly trestní spisy předány pro věcnou nepříslušnost jinému policejnímu orgánu, sloučeny ke společnému řízení, předány do ciziny nebo jsou nadále v prověřování. Oproti předchozímu roku došlo v roce 2023 ke zvýšení počtu založených trestních spisů o 54,1 %.

Tabulka č. 26: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v trestním řízení

Předmětný nárůst lze přičítat výraznou měrou k vyššímu počtu zahájených případů trestního řízení v případech nelegálního dovozu OPL přes mezinárodní Letiště Václava Havla v Praze-Ruzyni, a to jak na úseku cestovního styku, tak i v rámci poštovních zásilek, a to z důvodu zvýšené efektivity při odhalování nelegální přepravy OPL v kontextu nárůstu e-commerce obchodu a využívání služeb zasílatelství v současné společnosti.

7.7 Problematika mezinárodních sankcí

V roce 2023 pokračovala celní správa v aktivitách zaměřených na oblasti vymáhání práv a povinností vyplývajících ze zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o provádění mezinárodních sankcí“), a to v postavení subjektu s procesními oprávněními v postavení policejního orgánu. Se zhoršující se mezinárodně politickou situací ve světě vzrůstá množství subjektů a entit, vůči kterým jsou uplatňovány mezinárodní sankce a obchodně politická opatření (Rusko, Bělorusko, anektovaná území Ukrajiny, Korejská lidově demokratická republika a jiné). Mezinárodní sankce nemíří pouze na konkrétní státy, ale velice často i na obchodní společnosti sídlící na jejich území, popřípadě i na jednotlivé občany těchto států. V praxi tak celní správa v roce 2023 pokračovala v implementaci konkrétních postupů a opatření v oblasti vymáhání práva při dodržování zákona o provádění mezinárodních sankcí spojené

s formami spolupráce s celními úřady provádějícími celní řízení, s Finančním analytickým úřadem v postavení správního orgánu a ústředního orgánu státní správy odpovědného za vnitrostátní koordinaci sankčních opatření, s MPO-LS, Vrchním státním zastupitelstvím v Praze a s Policií ČR.

V uplynulém roce 2023 se zvýšil počet prověřovaných informací souvisejících s porušováním mezinárodních sankcí. Očekává se, že tyto informace budou v budoucnu znamenat také zvýšený počet trestních prověřování v této oblasti. Celní správa dále pokračuje v koncentraci sil vůči proliferačním sítím, které se snaží o obstarávání vojenského materiálu a zboží dvojího užití v ČR a EU. Ač se změnilo bezpečnostní a obchodní prostředí především ve vztahu k Rusku a Bělorusku, subjekty snažící se o proliferaci strategických komodit zůstávají nadále stejně aktivní. Musely se však přizpůsobit změnou zástupných firem a distribučních tras.

7.8 Proliferace strategických komodit a obchod s vojenským materiálem

Celní správa se dlouhodobě věnuje boji proti proliferaci zbraní a zboží, které by mohlo být zneužité k nedovolenému vojenskému použití (zboží dvojího užití). V roce 2023 bylo jednou z priorit zvýšit efektivitu orgánů vymáhajících právo v EU při spolupráci na odhalování proliferačních sítí snažících se zneužít evropské a americké technologie, výrobky a know-how. Již v rámci předsednictví ČR v Radě EU byla zřízena expertní síť vyšetřovatelů v této oblasti Strategic Trade Investigations a zároveň došlo ke spuštění projektu „Shield Europe Partnership – Chraňme Evropu společně“. Smyslem aktivit v této oblasti je povzbuzení relevantních orgánů členských zemí EU – celních a licenčních správ, policií, ale i zpravodajských služeb, aby v oblasti vyšetřování nelegálního obchodu se strategickými komoditami maximálně spolupracovaly. Projekt „Shield Europe Partnership – Chraňme Evropu společně“ je iniciativa inspirovaná obdobným projektem Útvaru vyšetřování Ministerstva národní bezpečnosti USA (U.S. Homeland Security Investigations). Spuštění uvedeného projektu v podobě aktivního provádění schůzek u předem vytipovaných subjektů probíhá od začátku března 2023. Naléhavost řešení této problematiky a význam aktivního přístupu při její realizaci se projevil při ruské agresi na Ukrajině. Ačkoliv konflikt trvá již téměř dva a půl roku, stále dochází k detekci západních technologií na bitevním poli v rámci ruských bojových prostředků. Celní správa usiluje o úzkou spolupráci jak s obchodní veřejností, tak i s akademickou obcí. Cílem této aktivity je být partnerem dotčených osob, poskytovat jim podporu při jejich rozhodování a celkově zvyšovat povědomí o problematice kontroly vývozu, která zásadně přispívá k ochraně strategických technologií.

Činnost celní správy na úseku pátrání se dále prohlubovala ve spolupráci v oblasti strategických komodit na národní úrovni

v rámci Národní skupiny pro boj proti proliferaci. Proběhla jednání ad hoc s různými státními aktéry v oblasti kontrol vývozu, které se zaměřily jak na konkrétní případy, tak na řešení nově vznikajících způsobů obcházení kontrolních mechanismů. Činnost skupiny přispěla k vzájemné koordinaci informací a operativních postupů s konkrétními dopady do trestních spisů vedených příslušníky pátrání. V neposlední řadě byly v rámci skupiny nastaveny kanály pro předávání informací souvisejících s eskalací války na Ukrajině.

7.9 Tabák a tabákové výrobky

Odhalování trestné činnosti spojené s organizovaným pašováním tabákových výrobků, odhalováním ilegálních továren na cigarety a úpravou tabáku do podoby vhodné pro kouření je jednou z dlouhodobých priorit celní správy. Uvedená trestná činnost má přímě negativní dopad na daňové příjmy ČR a současně vykazuje i znaky zapojení mezinárodních zločineckých skupin do tohoto druhu protiprávního jednání. V rámci mezinárodní výměny informací je celní správa zastoupena ve dvou pracovních skupinách Europolu v rámci programu EMPACT. V souladu s pravidly o policejní spolupráci členských organizací zastoupených v Europolu jsou monitorovány přepravy tabáku, netabákového materiálu a výrobních zařízení potřebných k provozu nelegálních výroben. V roce 2023 byly na území ČR odhaleny 4 nelegální výrobní cigaret a větší počet prostor určených ke skladování tabákových výrobků a netabákového materiálu. Celní správa se dále podílela na operativních opatřeních v rámci trestních spisů vedených v Polsku a na Slovensku, která přispěla k rozkrýtí organizovaných zločineckých skupin podílejících se na nelegální výrobě ve skrytých výrobnách na cigarety, distribuci tabáku a netabákového materiálu určených do dalších nelegálních výroben cigaret na území EU. Ve všech případech se jednalo o výrobní zdroje vysoce latentního charakteru, plně ovládané a organizované cizojazyčnými zločineckými skupinami (z Polska, Ukrajiny, Běloruska a Moldavska) polokriminálního charakteru. Je nutné zmínit význam spolupráce s legitimními podnikatelskými subjekty, jmenovitě s tabákovými společnostmi působícími na území ČR, se kterými jsou v rámci proaktivity a principu otevřenosti společně sdíleny poznatky k situaci na trhu s tabákem a tabákovými výrobky, s indexy vyskytujícími se rizik a nestandardních jevů.

Celní správou bylo v rámci trestního řízení v roce 2023 zajištěno bezmála 52,5 milionu ks cigaret a 52 tun tabáku. Způsobená škoda u takto zajištěných vybraných výrobků na nepříznané a neodvedené spotřební dani na vrub českého státu činila bezmála 375,0 mil. Kč, kterou celní úřady v postavení správce daně následně vyměřily.

8. Správní trestání

V roce 2023 bylo celkem pravomocně v rámci CS rozhodnuto o přestupku s trestem pokuty v 52 535 věcech, což je o 7 188 více než v roce 2022. Došlo tak k navýšení o 15,9 % v tomto ukazateli. V roce 2023 byla souhrnně za všech přestupky uložena pokuta ve výši 639,5 mil. Kč, což je o 123,8 mil. Kč více než v roce 2022. Došlo tak k navýšení

o 24,0 % v tomto ukazateli. K nejvíce trestaným přestupkům patřily přestupky na úseku zákona o pozemních komunikacích, zákona o spotřebních daních, celního zákona a zákona o hazardních hrách.

Tabulka č. 27: Počet pravomocných rozhodnutí o přestupku s pokutou

9. Kontrolně dohledové činnosti

Útvary dohledu představují uniformovanou a ozbrojenou kontrolní složku v rámci celní správy provádějící kontrolní a asistenční činnosti zejména v dopravě, nebo u nabízeného a skladovaného zboží – vybraných výrobků a zboží uniklém celnímu dohledu. Dále se útvary dohledu zaměřují na kontroly provozování hazardních her, kontrolu systému elektronického mytného a časového zpoplatnění, kontrolu ohlašovací povinnosti pěstování máku setého a technického konopí, kontrolu zaměstnávání cizinců, kontrolu ochrany práv duševního vlastnictví, kontrolu dovozu a vývozu peněžní hotovosti, nebo třeba kontrolu přeshraniční přepravy odpadů a kontrolu uhrazených pokut za dopravní přestupky.

Tabulka č. 28: Kontrolně dohledové činnosti

9.1 Kontrola dopravy a prodeje VV

Rok 2023 byl z pohledu spotřebních daní zajímavý především z pohledu legislativních změn zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. V únoru tohoto roku byl spuštěn dlouhodobě připravovaný elektronický systém EMCS, jehož zavedením došlo ke zjednodušení a urychlení procesu při dopravách vybraných výrobků (pivo, víno a meziproducty, líh, minerální oleje, tabákové výrobky) ve volném daňovém oběhu mezi členskými státy EU. Pro kontrolní orgány to znamenalo seznámit se s rozhraním tohoto systému a zajistit jeho dodržování. Pro případnou kontrolu celními úřady bude postačovat předložení jedinečného identifikáto-

ru průvodního dokladu pro dopravu (ARC kód), který si kontrolující osoba ověří v elektronickém systému EMCS. Ačkoliv byla o těchto skutečnostech veřejnost informována, byly v rámci kontrol (převážně přepravy vína) zjištěny přepravy, které buďto svoji přepravu nenahlásily vůbec, nebo byly v rámci kontroly uložených dat zjištěny závažné nedostatky, což se projevilo vyšším množstvím zajištěného množství vína. Začátky byly pro dopravce těžší, ale tímto způsobem se jim zjednodušila organizace přepravy vybraných výrobků, neboť v rámci systému oproti původní „papírové“ verzi dochází k minimalizaci nesprávných údajů.

Tabulka č. 29: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Víno a meziproducty

V rámci roku 2023 docházelo k dalšímu zdražování na českém trhu a častým dovozům levnějších vybraných výrobků ze zahraničí. U minerálních olejů bylo v rámci skoro stejného počtu kontrol s rokem 2022 zajištěno 4krát větší množství minerálních olejů. Nejčastěji byly zjištěny přepravy v různých sudech, kanystrech v rámci stovek litrů, ale v jednom případě byla zajištěna a prověřována i přeprava 30 884 litrů v cisterně, u které nebylo prokázáno zdanění, a případ byl postoupen k dalšímu řízení.

Tabulka č. 30: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Minerální oleje

V roce 2023 došlo k zákazu prodeje zahříváných tabákových výrobků s příchutěmi a aromaty. Zákaz vychází z evropské směr-

nice 2022/2100, která stanovila 23. 10. 2023 jako nejzazší termín účinnosti.

Tabulka č. 31: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Zahřívané tabákové výrobky

U zahříváných tabákových výrobků se v rámci kontrol snížil objem zajištěného zboží na polovinu oproti předchozímu roku z důvodu snížení nabídky těchto výrobků a z důvodu zvýšených kontrol v předchozích letech, kdy se díky kontrolní činnosti rozšířilo povědomí o povinnostech u těchto výrobků.

Tabulka č. 32: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Tabákové výrobky

U komodit tabákové výrobky a tabák odpovídají počty kontrol a objem zajištěných výrobků dlouhodobému průměru.

Tabulka č. 33: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Tabák

Z důvodu vzrůstající přepravy přes a na území ČR a díky zrušení některých okrajových kompetencí v silniční dopravě, byl v uvedeném roce zjištěn vzrůstající podíl nezákonných přeprav

lihovin především původem z Itálie s cílovou destinací Litva a Lotyšsko. Lihoviny, jak je uvedeno, nesměřovaly do ČR, ale jelikož vstoupily na naše území a nesplňovaly náležitosti jednak zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, ale i zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů, byl přepravujícím řidičům zajištěn a předán k dalšímu řízení. Jako v přechodných obdobích docházelo k obdobným zjištěním nezákonných přeprav lihovin i z jiných destinací, a to především lihovin z Bulharska a Rumunska.

Tabulka č. 34: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Lih a lihoviny

Na základě spolupráce a získaných informací od odborné veřejnosti byl v roce 2023 odhalen případ, kdy provozovatelé čajoven, kaváren a jiných restauračních zařízení míchají alkoholické nápoje, čímž dochází k výrobě v rozporu se zákonem o spotřební dani. Celníci útvaru dohledu zajistili v rámci jedné kontroly téměř 220 l neznačených lihovin určených k nedovolené výrobě. Jednalo se o míchané alkoholické a nealkoholické drinky, které byly skladovány v plastových kanystrech. Další neznačené lihoviny příslušníci odhalili v pražské tržnici SAPA (25,7 l), kde je provozovatel

nabízel k volnému prodeji. Neznačený lih skladoval i podnikatel v Olomouckém kraji v různých skladových prostorách v nádobách o celkovém objemu přesahujícím 1 500 l. Při společné kontrole v provozovně v Brně s pracovníky SZPI bylo rovněž zajištěno 76 ks lahví o objemu 70 l bez příslušné kontrolní pásky. V roce 2023 byl zjištěn nárůst celkového objemu zajištěných lihovin o 36 %. Zejména pak v oblasti neznačených lihovin došlo v rámci kontroly v dopravě a na provozovnách k nárůstu zajištěných lihovin o 182 %.

U kontrolní činnosti pivo odpovídají počty kontrol a objem zajištěných výrobků dlouhodobému průměru.

Tabulka č. 35: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Pivo

9.2 Dozor nad hazardními hrami

Celní správa bojuje proti všem formám nelegálních hazardních her v ČR a taktéž kontroluje povinnost legálních provozovatelů heren a kasin dodržovat veškeré právní předpisy v této oblasti. Kontroluje také hazardní hry provozované online prostřednictvím internetu. Kompetence celní správy v oblasti hazardu lze rozdělit do 3 rovin, tj. dozor nad provozováním hazardních her v terénu, trestání ve správním řízení a trestní prověřování, které je prováděno ve spolupráci s orgány Policie ČR.

V roce 2023, ve shodě s předešlými lety, zůstal boj s nelegálním hazardem provozovaným v kamenných provozovnách zásadní sférou výkonu dozoru, ve které celní správa dosahuje vynikajících výsledků. V rámci výkonu dozorových činností bylo provedeno již 1300 úspěšných kontrol se zjištěným provozováním nelegálního hazardu, a ačkoliv se nejedná o počet unikátních adres, je zřejmá snaha pokračovat v potlačování nelegálního hazardu. Tuto skutečnost potvrzují i statistická data. Nejenomže rok od roku klesá počet unikátních adres, v nichž dochází k provozování hazardních her nezákonným způsobem, ale oproti roku 2022 se podařilo provést 116 úspěšných kontrol v nelegálních hernách, jež v porovnání s loňským rokem (95 nelegálních heren) znamená nárůst o 22,1 %. Rovněž celní správa eviduje nárůst počtu zadržených technických herních zařízení o 132, celkem 511, jež znamená nárůst o 34,8 %, a zadržených finančních prostředků souvisejících s provozováním nelegálních her o 9,1 %. Celkově se jednalo o 935 322 Kč.

Příčinou těchto výsledků je zvýšení intenzity provádění opakovaných kontrol, zvláště u provozovatelů provozujících nelegální hazardní hry jako hlavní činnost.

V rámci kontrolní činnosti v oblasti internetových her se celní správa i nadále potýká především s nelegálními internetovými hrami. V roce 2023 bylo odhaleno a zkontrolováno 481 internetových stránek s výskytem provozování nelegálních hazardních her, což činí nárůst v počtu stránek o 9,1 % oproti roku 2022. Vzhledem k tomu, že provádění kontrol v tzv. online prostředí je velice časově a odborně náročnou oblastí výkonu dozoru nad dodržováním zákona o hazardních hrách, zvláště v případě nelegálního provozování hazardních her, který je založen na složitém mechanismu prokázání provozování těchto her v rozporu se zákonem o hazardních hrách, došlo s účinností k 1. 7. 2023 ke změně Organizačního

řádu celní správy, na základě které byla kompetence výkonu dozoru v oblasti online legálního hazardu přidělena Celnímu úřadu pro hlavní město Prahu z důvodu uvolnění kapacity pro výkon dozoru nad nelegálním online hazardem, jenž jako jediný vykonává Celní úřad pro Plzeňský kraj.

Tabulka č. 36: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly provozování hazardních her

V oblasti výkonu dozoru nad legálním provozováním hazardních her v kamenných provozovnách se celní správa v roce 2023 zaměřila na dlouhodobě nejzávažnější porušení, kterými jsou tzv. kvazikasina, přítomnost v herních prostorech (hernách, kasínech) a účast na hazardních hrách osob mladších 18 let a osob zapsaných v Rejstříku vyloučených osob, kterým je umožněno účastnit se hazardních her prostřednictvím cizího hráčského konta. Celkem za rok 2023 bylo fotodotazem do RVO prověřeno 1 576 osob se 118 pozitivními zjištěními.

Z let minulých byla celní správě známa rozhodovací praxe správních soudů, zvláště pak Nejvyššího správního soudu v Brně, který potvrdil správnost výkladu ustanovení § 68 odst. 4 zákona o hazardních hrách, ve znění účinném do 31. 12. 2023, tedy že v kasinu musí být umožněna hra nejméně u 3 hracích stolů živé hry, a to po celou provozní dobu kasina, přičemž platí zásada: 1 hrací (započitatelný) stůl živé hry = 1 krupiér. Uvedené bylo potvrzeno i usnesením Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2023, č. j. 15 Af 30/2020-57.

V druhé polovině roku 2023 byla jednoznačně nejdiskutovanějším tématem rozsáhlá novela zákona o hazardních hrách, která v mnoha případech upravila či zpřesnila povinnosti pro provozovatele hazardních her či zavedla zcela nové povinnosti a oprávnění, jež nabyla účinnosti k 1. 1. 2024, případně byly povinnosti vyplývající z novely zákona o hazardních hrách odloženy s pozdější účinností přechodnými ustanoveními.

I v následujícím roce 2024 budou celní správou realizovány kontrolní akce se zaměřením na jednotlivé oblasti v rámci výkonu dozoru nad dodržováním zákona o hazardních hrách a s ním souvisejících právních předpisů.

9.3 Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění

V roce 2023 bylo zjištěno v systému elektronického mýtného 21 107 porušení a příkazem na místě ve 20 402 případech byly uloženy sankce v celkové výši 27,5 mil. Kč. Počet zjištěných porušení zahrnuje také 705 porušení postoupených do správního řízení.

Při porovnání s rokem 2022 došlo k nárůstu počtu zjištěných porušení systémem elektronického mýtného (dále jen „SEM“) o 11,1 %, jako i celkovému navýšení výše uložených sankcí o 17,1 %. Celková situace při odhalování porušení v této oblasti koresponduje s počty generovaných incidentů SEM na kontrolních branách.

Kontrolu v oblasti SEM personálně zajišťují oddělení kontrol zpoplatněných komunikací CÚ, které využívají 26 speciálních vozidel mobilního enforcementu. Tato vozidla jsou dislokována na

14 pracovištích, tak aby byl zajištěn nepřetržitý výkon kontrolní činnosti na všech zpoplatněných komunikacích. Od roku 2023 probíhá obměna vozidel mobilního enforcementu, za novou generaci vozidel, ve které již jsou zohledněny požadavky oddělení zajišťujících kontrolní činnost, na jejich vlastnosti.

V oblasti kontrol elektronických dálničních známek se využívá autonomní kontrolní technologie v přenosných „kufrech“, kterou lze umístit do jakéhokoliv hlídkového vozidla. V roce 2023 byl počet těchto kufrů navýšen z původních 15 ks na celkových 23 ks. Kontrolu v této oblasti personálně zajišťují oddělení kontrol zpoplatněných komunikací CÚ a oddělení mobilního dohledu CÚ.

V rámci kontrol bylo zjištěno v systému časového zpoplatnění 24 772 porušení a příkazem na místě byly uloženy sankce v celkové výši 41,1 mil. Kč. Počet zjištěných porušení zahrnuje 63 porušení postoupených do správního řízení. Při porovnání s rokem 2022 došlo k nárůstu počtu zjištěných porušení o 17,0 % i celkovému navýšení výše uložených sankcí o 28,7 %.

Tabulka č. 37: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly zpoplatnění na komunikacích

9.4 Kontrola dovozu a vývozu hotovosti – Cash control

Útvary dohledu provádějí výkon kompetencí v oblasti přeshraničních převozů peněžní hotovosti na základě zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů. Kontroly plnění oznamovací povinnosti jsou prováděny na mezinárodních letištích s přímým spojením do nebo z oblastí mimo EU, a také při odesílání nebo přijímání peněžní hotovosti prostřednictvím poštovní nebo jiné zásilkové služby z takových oblastí. Po omezeních souvisejících s pandemií viru

SARS-CoV-2 je v roce 2023 zaznamenán nárůst provedených kontrol a zajištěné peněžní hotovosti na Letišti Václava Havla v Praze-Ruzyni. Jako efektivní se v této oblasti působnosti celní správy jeví zejména práce s aplikacemi sloužícími k získávání informací o rizikových cestujících ze strany celníků, dále využívání služebních psů kategorie – bankovky a v neposlední řadě také výkon samotných kontrol prováděných celníky. Důležitou součástí v této oblasti je mezinárodní spolupráce, která byla v lednu 2023 realizována na Letišti Václava Havla v Praze-Ruzyni prostřednictvím kontrolní akce s účastí psovodky a služebního psa Finanční správy SR.

Tabulka č. 38: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti převozu finanční hotovosti

9.5 Pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu – OPL

Útvary dohledu v roce 2023 při výkonu kompetence pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu v oblasti omamných a psychotropních látek a prekurzorů zaznamenaly výrazný nárůst počtu záchytů uve-

dených komodit v porovnání s předchozími roky 2020-2022. Tato skutečnost je dána tím, že v roce 2023 již nebyla omezena mobilita jako v době, kdy byla uplatňována restriktivní opatření v souvislosti s pandemií viru SARS-CoV-2. Značný počet záchytů byl tradičně zaznamenán u konopí (marihuana), metamfetaminu, a dále pak u prekurzorů drog v podobě léčiv s obsahem pseudoefedrinu.

V případě konopných drog jsou tyto látky dodávány z indoorových a outdoorových pěstíren umístěných v ČR, kde značná část produkce končí na domácím trhu a další jsou následně distribuovány do jiných zemí, např. Polska, Slovenska, Německa, Velké Británie, Irska.

Výroba metamfetaminu probíhá na území ČR nejčastěji v tzv. velkoobjemových varnách, kdy je část produkce stejná jako u konopných drog určena pro domácí trh a další určená k exportu do dalších zemí. Jak u konopných drog, tak i metamfetaminu se výroby ve velké míře dopouštějí příslušníci vietnamské komunity.

V oblasti prekurzorů je hlavním zdrojem dodávek do ČR Čína a Indie. Dalším významným zdrojem získávání prekurzorů je pak nelegální dovoz především z Polska ve formě tablet s obsahem pseudoefedrinu jako např. SudaFed, Cirrus apod. Poměrně novým trendem v této oblasti je i dovoz prekurzorů ze zemí Balkánského poloostrova Bulharska, Srbska apod. V roce 2023 byly zaznamenány velké záchyty rumunského farmaceutického přípravku s obchodním názvem „Efedrina Arena Comprimate“, kde jedna tableta obsahuje 50 mg efedrinu hydrochloridu.

Tabulka č. 39: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu – OPL

9.6 Pěstování máku setého a konopí

Výkon kompetencí v oblasti pěstování máku setého a technického konopí upravuje zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon ukládá osobám pěstujícím mák setý a technické konopí na ploše větší než 100 m² ohlašovací povinnost, jejíž princip spočívá v předání hlášení podle § 29 a § 29b výše uvedeného zákona celnímu úřadu, který je místně příslušný podle místa pěstování.

Tabulka č. 40: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti pěstování máku a technického konopí

Za rok 2023 pěstitelé předali celkem 2 492 hlášení. Bylo provedeno celkem 1 428 kontrol, přičemž šlo většinou o kontroly dokumentační a administrativní, pouze 250 kontrol bylo provedeno v místě pěstování. Celkem bylo zjištěno 191 porušení, kdy došlo k nedodržování zákonem stanovených lhůt, nebo pěstitel nepředal hlášení místně příslušnému celnímu úřadu vůbec. Ve většině případů porušení se jednalo především o pěstitele máku setého.

9.7 Kontroly zaměstnávání cizinců

Celní správa dohlíží, zda mají cizinci ze třetích zemí (mimo EU) pracovní povolení v ČR, a rovněž, zda firmy splnily ohlašovací povinnost,

že zaměstnávají pracovníky ze zahraničí. Přitom často dochází k odhalení osob, které nemají platná víza v ČR. Takové osoby jsou pak předány Policii ČR.

V roce 2023 provedla celní správa celkem 674 kontrol (oproti roku 2022 více o 8,0 %) zaměřených na dodržování povinností stanovených zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon o zaměstnanosti”), v rámci nichž bylo zkontrolováno 2 204 cizinců ze třetích zemí a 341 cizinců z EU. Z celkového počtu zkontrolovaných cizinců vyslovily celní orgány u 318 osob z třetích zemí důvodné podezření z výkonu nelegální práce a u 552 cizinců nesplnili zaměstnavatelé oznamovací povinnost dle ustanovení § 87 a § 88 zákona o zaměstnanosti. Z celkového počtu provedených kontrol (674) bylo ve 245 případech konstatováno podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. U 32 zkontrolovaných cizinců vzniklo podezření z porušení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů.

Nejvíce kontrol zaměstnávání cizinců bylo celními úřady realizováno ve stavebnictví (150 kontrol) a v oblasti obchodu (62 kontrol).

Tabulka č. 41: Provedené kontroly zaměstnávání cizinců

9.8 Kynologie

Celní správa v roce 2023 zařazovala pravidelně do výkonu služby v průměru 57 služebních psů. Sedm psů z tohoto počtu je prioritně určeno pro instruktáž ve VZSK, do výkonu služby jsou nasazováni nepravidelně.

K 31. 12. 2023 bylo ve stavu psů CS evidováno 58 služebních psů v následujících kategoriích:

- 19 psů kategorie OPL a zbraně a střelivo;
- 21 psů kategorie tabák (1 pes je též vycvičen na vyhledávání lihu a výrobků z alkoholu);
- 1 pes kategorie CITES a bankovky;
- 5 psů kategorie bankovky (4 z toho v kombinaci s OPL);
- 4 psi obranní;
- 8 psů ve výcviku.

Psovodi se služebními psy byli pravidelně nasazováni do výkonu služby jak v rámci působnosti jednotlivých CÚ, tak při celostátních kontrolních akcích, případně na vyžádání jiných ozbrojených sborů. Psovodi se služebními psy na vyhledávání OPL se zúčastnili tradičních hudebních festivalů (Mácháč, Let it Roll).

Na sklonku roku byli služební psi kategorie obranný pravidelně nasazováni v rámci kontrolní akce Hranice 2023 na hraničních přechodech se Slovenskem (Starý Hrozenkov, Mosty u Jablunkova a Střelná). Státní hranici střežili v rámci kontrol nelegální migrace. Kompetenci vyhledávání osob v nákladních dopravních prostředcích mají služební psi této kategorie od roku 2021.

Služební kynologie v roce 2023 vykázala 1 145 záchytů OPL, 154 záchytů tabáku, 99 záchytů nadlimitního množství bankovek a 1 záchyt zbraní a střeliva. V kategoriích CITES a líh nebyl pomocí služebních psů v roce 2023 žádný záchyt, u většiny ostatních kategorií však v počtu záchytů došlo oproti roku 2022 k výraznému nárůstu (u OPL a tabáku jde zhruba o dvojnásobek, u bankovek dokonce pětinasobek). Díky služebním psům jsou nalézány komodity, které by v rámci běžné kontroly nebylo možno najít (např. na CÚ pro Plzeňský kraj dva zajímavé záchyty tabáku založené na dobré práci psa a důvěře psovoda ve psa – pes označil jiný kontejner než vytípaný pro kontrolu; pes značil zjevně prázdnou podlahu dodávky).

Na aktuální situaci v Evropě (nelegální migrace a válka na Ukrajině) a s ní související nárůst případů převozu nelegální hotovosti do států EU zareagovala CS zvýšením počtu služebních psů na vyhledávání bankovek. Tato kategorie byla dopachována dvěma služebním psům přiděleným instruktorům VZSK Heřmanice, v kategorii bankovky byl vycvičen také služební pes přidělený kynologovi celní správy. V roce 2023 byl na tuto kategorii dopachován také jeden služební pes CÚ Praha Ruzyně (původní kategorie CITES).

9.9 Mobilní laboratoř a mobilní rentgen

V roce 2023 pokračovala dlouhodobá součinnost mobilní laboratoře a mobilních rentgenů (velkokapacitní a zavazadlový) s útvary dohledu CÚ a dalšími složkami státní správy (Národní centrála proti organizovanému zločinu, Policie ČR, atp.).

Velkokapacitní mobilní rentgen, mobilní zavazadlový rentgen a jeho operátoři vykonávali v letech 2022 a 2023 technickou podporu příslušníkům Finanční správy Slovenské republiky, a to na základě obdržené žádosti o mezinárodní spolupráci, na celním hraničním přechodě Vyšné Nemecké/Užhorod. Po dobu mezinárodní spolupráce bylo zkontrolováno velkokapacitním rentgenem několik stovek dopravních prostředků – převážně nákladních vozidel, cisteren a autobusů. Spolupráce probíhala na velmi vysoké úrovni a umožnila prohloubit znalosti operátorů i v jiném prostředí než na vnitrostátním parkovišti.

V roce 2023 byl do mobilní laboratoře pořízen speciální detekční přístroj Stand-off Ramanův spektrometr Pendar X10. Přístroj je určen pro analýzu nebezpečných látek s možností bezkontaktního měření přes průhledné obaly. Tyto látky lze měřit pouze z dálky, a to až ze vzdálenosti 200 cm. Spektrometr je schopen kromě běžných látek měřit i některé extrémní vzorky drog nebo výbušnin, kde doposud všechny dostupné Ramanovy spektrometry selhávaly.

Záchyty:

- Velkokapacitní a zavazadlový RTG
 - o Operátoři obsluhující velkokapacitní mobilní rentgen odhalili v roce 2023 (při kontrolní činnosti na HP Petrovice) nelegální přepravu řezaného tabáku, a to 13 500 kg.

o V roce 2023 nezůstal pozadu ani zavazadlový rentgen. Na stanovišti Celního úřadu pro Kraj Vysočina (Střítež), kdy bylo v zavazadlech bulharského státního příslušníka zajištěno větší množství léků s podezřením na nepovolenou přepravu OPL. Celkový obsah tablet se vyšplhal k číslu 253 256 ks, tyto tablety obsahovaly složky opiátů.

- Mobilní laboratoř

o V roce 2023 byl prostřednictvím mobilní laboratoře zjištěn značkový v několika desítkách tisíc litrů minerálního oleje u zemědělských subjektů.

Tabulka č. 42: Použití speciální techniky při kontrolách

9.10 Kontrola přeshraniční přepravy odpadů

Celní správa v roce 2023 provedla celkem 440 kontrol v rámci dohledové činnosti nad přeshraniční přepravou odpadů, což je o 133 kontrol více než v předchozím roce. Zjištěno bylo 35 případů, u nichž vzniklo důvodné podezření z porušení předpisů vztahujících se k přepravě odpadů, což je 8,0 % z celkového počtu kontrol. V roce 2022 bylo zjištěno porušení v 4,9 % případů z celkového počtu kontrol.

Z 35 případů zjištění porušení v roce 2023 byl v 5 případech zadržen odpad včetně vozidla, na kterém byl naložen.

V roce 2023 celní správa nadále nedisponuje kapacitami pro uskladnění odpadu včetně vozidla, které zadrží, neboť tato kompetence je zákonem 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, svěřena jiným orgánům státní správy, které tuto svou kompetenci rozporují a neposkytují požadovanou součinnost v plném rozsahu. Tato skutečnost má omezující vliv na vlastní kontrolní činnost CÚ v této oblasti. Podle skladby zadržených odpadů, ale i zkontrolovaných ostatních případů, při kterých nebyly odpad a vozidlo zadrženy, lze konstatovat, že v porovnání s rokem 2022 se méně přepravují odpady s obsahem plastu, které by neodpovídaly zařazení uváděnému v dokumentaci doprovázející odpad během přepravy.

Tabulka č. 43: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly dovozu a vývozu odpadů

9.11 Kontrola ochrany práv duševního vlastnictví na vnitřním trhu

Celní správa je v souladu s příslušnou unijní i vnitrostátní legislativou oprávněna přijímat opatření proti zboží podezřelému z porušování práv duševního vlastnictví (dále jen „podezřelé zboží“) a umožnit držitelům dotčených práv jejich ochranu. Současně tím dochází v ně-

kterých případech k ochraně spotřebitele s ohledem na skutečnost, že podezřelé zboží může ohrožovat zdraví nebo nesplňuje bezpečnostní normy. Práva duševního vlastnictví jsou vymáhána v rámci provádění celního dohledu nebo celní kontroly zboží předloženého za účelem propuštění do příslušného celní režimu, nejčastěji propuštění do režimu volného oběhu. V oblasti nakládání se zbožím na vnitrostátním trhu jsou prováděny kontroly tržnic a jiných forem stánkového prodeje, stejně jako kontroly kamenných provozoven, v nichž dochází k nabídce podezřelého zboží.

V roce 2023 celní správa v rámci kontrol zaměřených na vymáhání práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu zadržela celkem 246 092 ks zboží v souhrnné hodnotě 474,0 mil. Kč vyjádřené v cenách originálních výrobků. V porovnání s rokem 2022 došlo k mírnému poklesu počtu zadrženého zboží a současně k navýšení hodnoty zadrženého zboží. Tyto výsledky lze hodnotit jako úspěšné, a to s ohledem na skutečnost, že v návaznosti na aktuální geopolitickou situaci v Evropě a aktuální bezpečnostní rizika v ČR byla činnost útvarů dohledu celní správy v roce 2023 zaměřena zejména na ochranu bezpečnostních zájmů státu a oblast vymáhání

práv duševního vlastnictví nebyla v roce 2023, s ohledem na výše uvedené, zařazena do priorit činnosti útvarů dohledu.

Celní správa se v roce 2023 na vnitrostátním trhu opětovně zapojila do společné mezinárodní kontrolní akce POKEZONE 3 koordinované Europolem ve spolupráci s francouzskou celní správou. Realizace akce proběhla s pozitivním zjištěním a záchytem několika tisíců kusů hraček a dalšího přidruženého zboží. Dále byly realizovány tři regionální kontrolní akce (VÍTR, PEAR a HRUŠKA). Kontrolní akce VÍTR byla zaměřena na vytipované příhraniční tržnice v územní působnosti CÚ pro Ústecký kraj, CÚ pro Jihomoravský kraj a CÚ pro Karlovarský kraj.

Tabulka č. 44: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu

Mezi nejvíce zadržované komodity roku 2023 patřily opětovně hračky a hry v počtu 102 941 ks a v hodnotě 24,7 mil. Kč, oblečení a oděvní doplňky v počtu 28 453 ks a v hodnotě 120 mil. Kč, obuv v počtu 11 032 ks a v hodnotě 35,6 mil. Kč a parfémy a kosmetika v počtu 2 661 ks a v hodnotě 51,4 mil. Kč. Dále celní správa zadržela značné množství kabelek a tašek a součástí technických příslušenství mobilních telefonů. Nově se mezi zajištěným zbožím objevila kategorie potravin (rýžový papír či jasmínová rýže).

Na vnitrostátním trhu celní správa provedla celkem 857 kontrol, podezřelé zboží bylo zajištěno v 544 případech, což svědčí o značné úspěšnosti prováděných kontrol, která je srovnatelná s předchozím rokem.

9.12 Výběr nedoplatků za dopravní pokuty CEPAN

V rámci kompetencí při silniční kontrole je celník oprávněn požadovat uhrazení nedoplatku za již dříve pravomocně splatnou dopravní pokutu. V případě neuhrazení mohou celníci zadržet registrační značku nebo zabránit v odjezdu vozidla přiložením technického prostředku „botičky“ a vozidlo nemůže pokračovat v jízdě. Díky těmto kompetencím se podařilo v roce 2023 vybrat nedoplatky v celkové výši 29,4 mil. Kč, což je zvýšení o 83,6 % oproti předchozímu roku. Ve 384 případech bylo nutné přistoupit k odebrání registračních značek a v 7 případech došlo k přiložení technického prostředku „botičky“.

Tabulka č. 45: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vymáhání nedoplatků při kontrolách na komunikacích

Zákonem č. 418/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony došlo od 1. 1. 2022 k rozšíření oprávnění o oprávnění při kontrole dopravních prostředků a jejich nákladů požadovat uhrazení nedoplatku na dopravní pokutě, a není-li nedoplatek uhrazen na místě kontroly k zadržení tabulek státní poznávací značky a zabránění v jízdě motorového vozidla.

9.13 Zbraně, výbušniny, radioaktivní látky, zboží dvojího užití a vojenské materiály

V roce 2023 byla kontrola přepravy zbraní, střeliva a ostatního vojenského materiálu zařazena mezi priority kontrolní činnosti pro útvary mobilního dohledu celních úřadů. V souvislosti s tím byla kontrolní činnost při pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu více zaměřena na možnou přepravu zájmových komodit, a to zejména v návaznosti na stále probíhající vojenský konflikt na Ukrajině.

V rámci kontrolní činnosti bylo při kontrolách přepravy vojenského materiálu a kontrolách zboží, na které se vztahují některá opatření související se zákazem chemických zbraní provedeno celkem 185 kontrol s 11 porušeními (paralyzér, střelivo, střelná zbraň a zábavní pyrotechnika).

Tabulka č. 46: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti zbraní a výbušnin

9.14 Kontrola CITES

V roce 2023 útvary dohledu v rámci své běžné kontrolní činnosti zjistily 13 případů přepravy výrobků z ohrožených druhů fauny a flóry spadajících pod Úmluvu CITES. Zejména se jedná o různé přípravky a doplňky stravy – tablety obsahující chráněné živočichy, nebo výrobky z kůže chráněných živočichů, a dále jsou dovážena zvířata, například mořští konici a gekoni. Všechny případy byly včetně zajištěného zboží postoupeny do správního řízení České inspekci životního prostředí.

9.15 Radiační monitorovací síť

Mezi činnost celní správy patří mimo jiné monitorování radiační situace, kterou upravuje „Smlouva o činnostech při monitorování radiační situace na území ČR prováděných orgány Celní správy České republiky“, která byla uzavřena mezi GRČ a Státním úřadem pro jadernou bezpečnost. Působnost celních orgánů v oblasti radiace upravuje zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 360/2016 Sb., o monitorování radiační situace.

V roce 2023 byla věnována pozornost především oblasti školení a výuky pro stávající radiační techniku. V rámci spolupráce Hasičského záchranného sboru ČR – Školícího střediska a chemické laboratoře Kamenice a Státním ústavem radiační ochrany s celní správou se v roce 2023 konal ve Výcvikovém zařízení služební kynologie v Heřmanicích třídní kurz se zaměřením na radiační ochranu pro příslušníky mobilních skupin odboru 6, oddělení 62 Mobilního dohledu, kteří zajišťují plnění úkolů v oblasti celostátní Radiační monitorovací sítě.

V roce 2023 pořádala také celní správa v rámci programu Customs 2020 první mezinárodní CLEP Workshop on Radiation Protection and Detection Options for Ionising Radiation, zaměřený na problematiku radiace, ať už v rámci základní fyzikálně chemické podstaty radiace jako takové, tak i při osvojení dovedností s přístrojovou technikou a možnostech využití v terénních podmínkách. Workshopu se zúčastnili zahraniční kolegové z Polska, Slovinska, Finska, Slovenska, Maďarska, Estonska a Srbska, kteří se v rámci své pracovní činnosti mohou dostat do kontaktu s radiační zásilkou či jsou nebo budou operátory přístrojové techniky spadající pod tuto problematiku. V rámci celého workshopu byli přítomni kolegové z Hasičského záchranného sboru ČR a Policie ČR, díky jejichž spolupráci se mohl kurz uskutečnit v takovém rozsahu.

9.16 Meziresortní spolupráce

V lednu 2023 byli příslušníci útvaru dohledu povoláváni k plnění úkolů Policie ČR ke kontrolám na bývalých hraničních přechodech v souvislosti s nelegální migrací osob na území ČR. Součinnost probíhala několik měsíců od 29. 9. 2022 a skončila 25. 1. 2023. V rámci této součinnosti bylo nasazeno v roce 2023 celkem 441 hlídek a 465 služebních vozidel, ve kterých se vystřídalo 229 celníků. Celkem tak bylo nasazeno 903 členů hlídek. V rámci této součinnosti byli celníci převeleni k Policii ČR a musela být tak omezena běžná kontrolní činnost.

Další spolupráce v kontrolách na hraničních přechodech byla zahájena 3. 10. 2023, která pokračuje i v roce 2024. V rámci této spolupráce bylo nasazeno do konce roku 2023 celkem 1 015 hlídek a 1 038 vozidel, ve kterých se vystřídalo 148 celníků (celkem 2 428 členů hlídky). V rámci této druhé spolupráce na hraničních kontrolách hlídky celníků nesloužili v postavení Policie ČR a prováděli kontroly i v rámci svěřených kompetencí. Do konce roku se podařilo při těchto kontrolách odhalit 22 cizinců bez platného pobytu na území EU, 14 540 ks cigaret, 710 litrů motorové nafty a 130 litrů lihovin bez dokladu prokazujícího zdanění. Cizinci bez platného pobytu na území EU byli zjištěni i v rámci běžných vnitrostátních kontrol. Za celý rok 2023 bylo zjištěno dalších 350 cizinců bez platného pobytu na území EU. Všechny tyto osoby byly předány k dalšímu řízení Policii ČR.

Celníci na útvaru dohledu vykonávají dále součinnost se SZPI, a to v rámci kontrol v dopravě. Při běžných kontrolách se stále hlídky setkávají se zvýšeným počtem přepravy potravin v nevyhovujících podmínkách. V rámci spolupráce dochází i k odhalení převozu potravin ve velkém množství ze zahraničí, aniž by byla splněna ohlašovací povinnost příjemce dle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění pozdějších předpisů. Nejčastěji jsou předávány případy SZPI přepravy masa a mléčných výrobků. V roce 2023 bylo zjištěno 37 případů přepravy potravin v celkovém množství 65 809 kg.

CELNÍ SPRÁVA

10. Mezinárodní vztahy

10.1 Mezinárodní dohody

Dne 21. 4. 2023 vstoupila v platnost Mezinárodní úmluva o vzájemné správní pomoci při předcházení, šetření a potlačování celních deliktů (Sdělení MZV č. 19/2023 Sb.m.s.).

10.2 Zastupování ČR v přípravných orgánech Rady EU, EK, agentur EU a jiných mezinárodních organizacích

Celní správa zajišťuje a koordinuje prosazování zájmů ČR ve dvou přípravných orgánech Rady EU – Pracovní skupině pro celní unii (dále jen „CUWP“) a Pracovní skupině pro prosazování práva – oblast cel (LEWP-C). Z hlediska projednávání unijní legislativy na CUWP lze za zásadní označit reformní balíček Celního kodexu Unie, jehož návrh EK představila v květnu 2023. Jedná se o velmi rozsáhlou legislativní změnu, která má být realizována v průběhu nadcházejících 13 let a zahrnuje mj. vytvoření Evropského celního orgánu v podobě decentralizované agentury EU v roce 2028. Cílem této reformy je vytvořit nákladově efektivnější a účelnější rámec spolupráce upravující celní unii, založený na novém partnerství mezi celními orgány EU, jakož i mezi celními orgány a hospodářskými subjekty.

Z hlediska agendy LEWP-C byla přijata nová Rezoluce Rady EU a Strategie celní spolupráce v oblasti prosazování práva a vnitřní bezpečnosti EU, která reaguje na nové hrozby, mj. v podobě války na Ukrajině. Téma ruské agrese bylo stěžejní i v rámci pokračování implementace jedné z priorit českého předsednictví v roce 2022 v LEWP-C, týkající se posilování spolupráce příslušných orgánů v boji proti nezákonnému obchodování se zbožím strategické povahy (konvenční zbraně, zbraně hromadného ničení, zboží dvojího užití či vojenský materiál), která vyústila v roce 2023 v ustavení sítě expertů na úrovni EU pro danou problematiku. CS uvedenou síť provede v nadcházejících dvou letech.

Celní správa je dále zastoupena v celé řadě evropských projektů či na jednáních orgánů EU a mezinárodních organizací, zejména Světové celní organizace. Jedná se především o účast na jednáních podskupin Výboru pro celní kodex, Expertní skupiny pro celní oblast, Skupiny koordinátorů AEO, Skupiny pro elektronické celnictví, projektů „Správa záruk podle UCC“, „Centralizované celní řízení“, „Celní rozhodnutí“, „Skupina pro koordinaci postupů při elektronizaci evidence a monitoringu doprav vybraných výrobků v systému EMCS“ a také na jednáních pracovní skupiny EHKO/OSN

pro celní otázky týkající se dopravy a zasedáních Správního výboru Úmluvy TIR.

10.3 Předsednictví ČR zemím Visegrádské skupiny

V rámci předsednictví ČR zemím Visegrádské skupiny se v říjnu 2023 v Českém Krumlově uskutečnilo výroční zasedání generálních ředitelů celních správ zemí V4. Hlavním tématem jednání byla diskuze nad aktuálními výzvami, jimž celní správy čelí, zejména implementace a vymáhání sankcí proti Rusku a Bělorusku, reformní balíček Celního kodexu unie, či podvody v oblasti spotřebních daní. Generální ředitelé zde dále schválili plán Visegrádské spolupráce na období 2023/2024, který z iniciativy ČR nově zahrnuje akce zaměřené na prohloubení spolupráce v oblasti vymáhání kontrol strategického obchodu a potírání související trestné činnosti či kontrolní činnosti v oblasti vybraných výrobků se zaměřením na lihoviny.

10.4 Mezinárodní spolupráce celních správ

10.4.1 Mezinárodní spolupráce celních správ v oblasti spotřebních daní

Mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní mezi správci daně v ČR a v jiných členských zemích se řídí nařízením Rady EU č. 389/2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a je vykonávána prostřednictvím oddělení 232 GRČ – ELO a EMCS, které je národním styčným úřadem pro tuto oblast.

Mezinárodní spolupráce je využívána jak správci spotřebních a energetických daní, tak daňovými subjekty obchodujícími s vybranými výrobky. V rámci mezinárodní spolupráce jsou poskytovány údaje o evidenčních číslech spotřebních daní a souvisejících datech daňových subjektů v rámci EU obchodujících s vybranými výrobky, které podléhají spotřební dani a dopravovanými v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně nebo ve volném daňovém oběhu. K další činnosti náleží administrace dotazů a informací, které jsou vyřizovány v modulu mezinárodní spolupráce systému EMCS, resp. jinými stanovenými prostředky. Do této skupiny patří žádosti o mezinárodní spolupráci, žádosti o doručení písemností v rámci daňového řízení, postoupení záložních dokladů v rámci obou režimů doprav vybraných výrobků, dotazy týkající se legislativních úprav v oblasti spotřebních daní, spontánní informace, zprávy o kontrolách a zprávy o událostech.

Graf č. 7: Počet odeslaných a přijatých žádostí

V roce 2023 pokračovala činnost v rámci ECWP, pracovní skupiny EK se zaměřením na vývoj celoevropského systému EMCS, který byl od 13. 2. 2023 rozšířen o evidenci a monitoring doprav vybraných výrobků ve volném daňovém oběhu. Celní správa je zastoupena ve dvou specializovaných projektových skupinách EK. Jedna je zaměřena na řešení problematiky zasilání vybraných výrobků konečným spotřebitelům z jiných členských států EU, druhá má za cíl stanovit a analyzovat rizikové faktory v dopravách alkoholických nápojů napříč územím EU. Úzká spolupráce v rámci výměny informací pokračovala nejenom v oblasti zvláštních minerálních olejů mezi 19 členskými státy EU, ale také v oblasti dopravy tabáku a tabákových výrobků v rámci rozšířené pracovní skupiny zemí V4, Chorvatska, Itálie a Slovinska.

10.4.2 Mezinárodní administrativní spolupráce v oblasti cel

Mezinárodní spolupráce při výměně informací v celní oblasti, která je důležitým prvkem podpory pro celní řízení, je upravena zejména Nařízením EU č. 515/97 (pro spolupráci členských států EU), a dále pak smlouvami s třetími zeměmi (bilaterální smlouvy – uzavřené ČR nebo EU; Dohoda Světové obchodní organizace – WTO Trade Facilitation Agreement). Koordinace dožadání probíhá jak ve vztahu z ČR do zahraničí, tak i ve vztahu ze zahraničí do ČR. Významná je taktéž spolupráce při ochraně finančních zájmů EU, a to prostřednictvím tzv. MA zpráv. Neopomenutelnou rolí celní správy je taktéž koordinace společných celních operací.

Tabulka č. 47: Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožadání v oblasti administrativní spolupráce

10.4.3 Mezinárodní spolupráce celních správ v oblasti pátrání (celní vyhledávací činnost)

Hlavním úkolem v rámci mezinárodní spolupráce v celní oblasti a pátrání je podpora celních útvarů vymáhajících právo při výměně informací v rámci celní vyhledávací činnosti, tj. předcházející přípravnému řízení nebo v jeho rámci. Samostatné oddělení mezinárodní spolupráce (dále jen „SOMS“) plní úlohu jako centrální národní koordinační jednotky, která spolupracuje se svými zahraničními partnery také v oblasti trestního řízení při stíhání a trestání porušování celních předpisů. Významný právní nástroj v této oblasti představuje pro spolupráci mezi orgány vymáhající právo nařízení EP a Rady (EU) 2016/794 o Agentuře EU pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a mezi celními správami členských států EU představuje Úmluva vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o EU o vzájemné pomoci a spolupráci mezi celními správami (úmluva Neapol II). Významným prvkem v oblasti celní vyhledávací činnosti při výměně operativních informací je rovněž styčný celní důstojník celní správy při Europolu, který usnadňuje jejich výměnu se státy zapojenými do jeho činnosti. Jeho přítomnost v centrále Europolu v Haagu umožňuje rovněž získat přímý přístup do komunikačního systému Europolu SIENA. Stejně významnou roli hraje ve spolupráci zejména s orgány Německa styčná cel-

ní úřednice celní správy při německém Celním pátracím úřadu v Kolíně nad Rýnem.

Tabulka č. 48: Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožadání

Směrem ze zahraničí zprostředkovalo a zpracovalo SOMS včetně společných center a kanceláří styčných důstojníků v roce 2023 celkem 1518 případů, kdy v 671 případě se jednalo o vlastní žádosti nebo spontánní informace zahraničních partnerů. V ostatních případech šlo o odpovědi na žádosti celní správy, případně o ad hoc sdělení.

Směrem do zahraničí zprostředkoval a zpracoval SOMS včetně společných center a kanceláří styčných důstojníků v loňském roce celkem 533 případů, kdy ve 373 případech se jednalo o vlastní žádosti nebo spontánní informace útvarů pátrání.

Kancelář styčného důstojníka celní správy při Celním kriminálním úřadě se sídlem v Kolíně nad Rýnem koordinovala v roce 2023 celkem 102 přeshraničních případů/dožadání. Kancelář styčného důstojníka celní správy při Europolu se sídlem v Haagu koordinovala v roce 2023 celkem 44 přeshraničních případů/dožadání.

Značný kvalitativní posun pro činnost oddělení přinesl přímý přístup do aplikace Europolu SIENA na základní úrovni utajení (tzv. Basic Protection Level – SIENA BPL). Přímý přístup je nezbytný mj. i díky značnému nárůstu počtu zpráv, kdy došlo k více než zdvojnásobení oproti stavu před dvěma roky. Tento nárůst je způsoben tím, že útvary sekce pátrání více využívají výhod mezinárodní policejní spolupráce, což je nezbytný aspekt při odhalování rozsáhlých případů zejména nelegálního obchodování s OPL s výrazným mezinárodním prvkem. Přímý přístup do zmíněné aplikace SIENA BPL bude umožněn i příslušníkům umístěným na Společných centrech celní a policejní spolupráce na hranicích ČR, což se i zde projeví kvalitativním i kvantitativním nárůstem oproti minulým rokům.

10.4.4 Mezinárodní spolupráce celních správ v oblasti vymáhání

Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek byla v roce 2023 prováděna na základě zákona č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů, a Prováděcího Nařízení komise (EU) č. 1189/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření.

Poskytování mezinárodní pomoci se vztahuje pouze k pohledávkám ve vztahu k členským státům EU, nebo ke státům, s nimiž ČR uzavřela smlouvu o spolupráci při vymáhání pohledávek veřejných rozpočtů.

V roce 2023 přijalo GŘC v rámci mezinárodní pomoci při vymáhání finančních pohledávek, uskutečněné na základě článku 10 směrnice 2010/24/EU – Článek 27 Úmluvy EU – Norsko, celkem 18 žádostí s celkovou dlužnou částkou 20,0 mil. Kč, z toho dle článku 100 dohody o vystoupení mezi Velkou Británií a EU přijalo GŘC v roce 2023 celkem 12 žádostí s celkovou dlužnou

částkou 8,8 mil. Kč a odeslalo 12 žádostí s celkovou dlužnou částkou 6,4 mil. Kč. Ze žádostí odeslaných v letech 2004–2023 vymohly dožadující státy EU pro celní správu v roce 2023 celkem 13,1 mil. Kč. Celní správa v roce 2023 vymohla ze žádostí přijatých v letech 2004 – 2023 pro dožadující státy EU celkem 1,1 mil. Kč.

Nejvíce žádostí přijalo GŘC v roce 2023 od britské celní správy (celkem 12 žádostí), a odeslalo bulharské celní správě (celkem 5 žádostí).

10.5 Mezinárodní projekty

Program Customs (Clo) pro spolupráci v oblasti cel v EU je zřízen na období let 2021–2027 s cílem podpořit celní orgány a celní unii v jejich roli ochránců finančních a hospodářských zájmů Unie a členských států. Základní cíle programu a jeho priority jsou naplňovány prostřednictvím účasti zástupců celních orgánů v projektových skupinách a expertních týmech, ale i na seminářích či workshopech, a to jak online, tak osobní účastí na akcích uskutečněných v zahraničí i tuzemsku. Za rok 2023 je patrný pokles v počtu uskutečněných akcí v rámci programu, což se promítlo i do částečného poklesu účasti ze strany českých zástupců (z 290 zaměstnanců v roce 2022 na 235 v roce 2023). Za zmínku též stojí zapojení celní správy do tří týmů odborníků zřízených v rámci programu Customs v dřívějších letech. Tyto týmy jsou zvláštním nástrojem programu disponujícího vlastním rozpočtem s cílem sdružovat odborné znalosti a dovednosti využívané při plnění zvláštních úkolů. Týmy, do nichž se v roce 2023 zapojilo deset zaměstnanců, se zaměřovaly na identifikaci nových přístupů pro

rozvoj a provoz celních informačních systémů, sdílení odborných znalostí při řešení případů rozdílného sazebního zařazení, nebo analytické možnosti celních laboratoří.

Celní správa v říjnu 2023 mimoto uspořádala i mezinárodní vzdělávací workshop zaměřený na ochranu celníků proti radiaci a možnosti detekce ionizujícího záření, a sice za účasti celníků z osmi členských států EU a kandidátských zemí.

10.6 Zajišťování organizace mezinárodních akcí pod záštitou Evropské celní sportovní asociace (ECSA)

Celní správa se v roce 2023 zúčastnila/pořádala následující akce organizované pod záštitou ECSA:

- Tradiční běh hlavním městem Belgie, tzv. „Bruselský půlmaraton“.
- 4denní pochod na 200 km v Nizozemsku, pochod byl pořádán v červenci celní správou Nizozemska.
- Turnaj ECSA ve volejbale pořádaný celní správou Rakouska.
- 39. ročník tradičního Mistrovství CS v bězích na 10 km, celnickou milí a sprint na krátkou vzdálenost, který se uskutečnil v Teplicích ve dnech 8.-10. 9. 2023. Této akce se zúčastnilo celkem 97 zaměstnanců celních správ členských zemí ECSA, z toho 42 zástupců zahraničních celních správ z následujících zemí: Belgie, Nizozemsko, Itálie, Polsko, Dánsko, Norsko, Švédsko, Finsko, Slovensko, Německo, Velká Británie.

11. Informační technologie

11.1 Bezpečnost informačního systému celní správy

V průběhu roku 2023 byla v oblasti kybernetické bezpečnosti realizována další potřebná organizační a technická bezpečnostní opatření. Na počátku roku byla v souladu s vyhláškou č. 317/2014 Sb., o významných informačních systémech a jejich určujících kritériích, ve znění pozdějších předpisů, provedena aktualizace primárních aktiv ISCS.

V oblasti technických opatření byl kontinuálně zajišťován bezpečnostní dohled se zaměřením na vyhodnocování kybernetických bezpečnostních událostí a incidentů za využití nasazených dohledových nástrojů (SOC služba). V průběhu roku byla realizována řada interních testů zranitelnosti a přijata opatření k odstranění zjištěných anomálií. V rámci postupné implementace nástroje pro řízení procesů Solution Business Manager byl do ostrého provozu nasazen modul Řízení bezpečnostních incidentů, který zajišťuje řízení procesu zvládnutí kybernetických bezpečnostních

událostí a incidentů ISCS. Byla připravena implementace nové záložky pro kybernetickou bezpečnost v aplikaci Katalog aplikací. Byla zahájena implementace multifaktorové autentizace, v rámci odboru informatiky GŘC bylo zahájeno testování systému klasifikace informací. V souladu s doporučením NÚKIB byl připraven návrh redefinice prvku kritické informační infrastruktury Informačního systému celní správy.

V oblasti organizační bezpečnosti byla ve vazbě na výstupy auditu kybernetické bezpečnosti, který proběhl v roce 2022, aktualizována příslušná bezpečnostní dokumentace ISCS, zejména Politika kybernetické bezpečnosti ISCS, dílčí politiky kybernetické bezpečnosti a související akty řízení odboru informatiky GŘC. Byly vydány nové směrnice pro oblasti Klasifikace informací, Systém řízení bezpečnostních incidentů a událostí, aktualizovány byly politiky a metodika pro identifikaci a hodnocení aktiv a rizik. V oblasti zvyšování bezpečnostního povědomí uživatelů ISCS byla i nadále doplňkově využívána platforma pro bezpečnostní vzdělávání PSAT.

V průběhu roku 2023 proběhl také interní audit ve vztahu k normě ISO/IEC 27001 (Řízení bezpečnosti informací – ISMS).

11.2 Solution architektura

Celní správa i v roce 2023 pokračovala v úsilí ukončit vendor-lock (závislost na jednom dodavateli) u vybraných IT systémů, aby se zbavila nevýhodné závislosti na některých ze současných dodavatelů. Podařilo se to u klíčových IT systémů z oblasti spotřebních daní a finanční agendy.

V rámci solution architektury pokračovala spolupráce s Digitální a informační agenturou v rámci povinností daných usnesením vlády č. 86 ze dne 27. 1. 2020 ve znění usnesení vlády č. 831 ze dne 5. 10. 2022 a usnesení vlády č. 231 ze dne 5. 4. 2023.

12. Personalistika

12.1 Systemizace a organizace

Počet systemizovaných míst (dále jen „SM“) celní správy byl k 1. 1. 2023 celkem 5 699 SM. Z tohoto počtu bylo v kategorii celník systemizováno 4 235 SM a v kategorii občanský zaměstnanec bylo systemizováno 1 464 SM. Oproti roku 2022 zůstal celkový limit systemizovaných míst stejný. Průměrný přepočtený stav zaměstnanců za rok 2023 činil 5 206,4 osob, z toho kategorie celník 3 799,4 a občanský zaměstnanec 1 407,0.

12.2 Vývoj v oblasti kvalifikační a věkové struktury zaměstnanců

Trend nárůstu vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců pokračoval i v roce 2023. Celkově se navýšil počet zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním o 0,3 procentního bodu. Nejpočetnější skupina zaměstnanců má středoškolské vzdělání a tvoří 54,9 % zaměstnanců. Počet zaměstnanců se základním vzděláním klesl o 0,1 procentního bodu.

Tabulka č. 49: Struktura zaměstnanců celní správy

Věková struktura zaměstnanců celní správy se zvyšuje. Počet zaměstnanců v kategorii 25 – 34 let se snížil o 0,4 procentního bodu a počet zaměstnanců v kategorii 35–44 let se snížil o 1,3 procentního bodu. Nejvyšší procentuální zastoupení (37,5 %) má věková kategorie 45–54 let, kde se počet snížil o 0,6 procentního bodu. Naopak kategorie zaměstnanců ve věku 55–64 let se zvýšila o 2,1 procentního bodu a kategorie 65 let a více o 0,3 procentního bodu. Celkové stárnutí populace zaměstnanců se odrazilo na průměrném věku, který byl 46 let.

Struktura zaměstnanců podle délky pracovního/služebního poměru se nejvíc posunula v kategorii 5–9 let pracovního/služebního poměru, kde byl nárůst o 3,0 procentního bodu. Počet zaměstnanců, kteří odpracovali více než 20 let, se snížil o 0,5 procentního bodu. Stále se však jedná o nejpočetnější skupinu zaměstnanců podle počtu odpracovaných let.

12.3 Vzdělávání

V rámci profesní přípravy zaměstnanců celní správy se v roce 2023 konaly tyto vzdělávací akce:

- vzdělávání úvodní a následné,
- základní profesní příprava (dále jen „ZPP“),
- odborná profesní příprava (dále jen „OPP“),
- specializační profesní příprava,
- kurzy ostatního vzdělávání,
- kurzy jazykové přípravy,
- služební zkoušky.

Vzdělávací akce proběhly nejčastěji prezenční formou studia, dále formou e-learningu a v ojedinělých případech také individuální formou studia. Prezenční vzdělávací akce se konaly ve školících střediscích a zařízeních celní správy (Jíloviště, Miletín, Praha, Heřmanice). Ve většině vzdělávacích akcí jsou využívány interaktivní tabule nebo jiná projekční zařízení a počítače nebo notebooky. Ve školícím středisku celní správy Jíloviště je pro výuku připraveno 70 ks notebooků, využívají je všichni posluchači kurzů ZPP a OPP a případně i další dle potřeby.

Kromě intranetu a běžných PC systémů se ve výuce často používá aplikace MS Teams – jako další možnost komunikace mezi všemi účastníky (organizační garant, posluchači, lektori) a pro sdílení studijních materiálů. Aplikace MS Teams rozšiřuje podmínky pro aktivní učení (např. aplikace Forms) a umožňuje i efektivní získávání a vyhodnocování zpětné vazby formou e-dotazníku „Hodnocení vzdělávací akce účastníky“.

Pro e-learningové kurzy je využívána platforma Moodle, která je v některých prezenčních kurzech využívána i jako efektivní způsob závěrečného ověřování znalostí formou e-testů.

Vzdělávací akce v celní správě absolvovalo v roce 2023 celkem 1900 zaměstnanců. Celkem se konalo 74 kurzů/běhů.

Úvodní vstupní vzdělávání absolvovalo 200 zaměstnanců. V celní správě je vstupní vzdělávání realizováno e-learningovou formou.

- Vstupní vzdělávání následné 185 zaměstnanců.
- Základní profesní přípravu, která se skládá z nástupní služební přípravy a základního celního kurzu absolvovalo 145 celníků v 6 bězích.
- Odbornou profesní přípravu (dále jen „OPP“) absolvovalo 181 celníků. V roce 2023 se konalo celkem 9 běhů OPP pro agendy Celní, Daňovou, Dohledu, Pátrání, Analýzy a informační podpory a Bezpečnosti.
- Specializační profesní přípravy absolvovalo 755 zaměstnanců ve 43 bězích.
- Jazykovou přípravu absolvovalo 80 zaměstnanců.
- Kurzy ostatního vzdělávání absolvovalo 208 zaměstnanců v 16 bězích.
- Služební zkoušky se konaly v 6 termínech, úspěšně je splnilo 146 celníků.

13. Hospodaření

Dne 30. 11. 2022 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky svým usnesením č. 445 zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2023. V návaznosti na toto usnesení byly Ministerstvem financí ČR dopisem č. j. MF-36258/2022/2301-3 stanoveny celní správě závazné ukazatele státního rozpočtu příjmů a výdajů na rok 2023 ve výši příjmy 4 534,2 mil. Kč, a výdaje 6 506,4 mil. Kč.

Schválený rozpočet příjmů celní správy na rok 2023 nebyl v průběhu roku upraven. Naproti tomu v případě výdajů se celní správa, nad rámec svého stanoveného rozpočtu, potýkala s několika finančně problematickými oblastmi, které vyvolaly nutnost posílení provozních výdajů přesunutím finančních prostředků z ukazatele sociální dávky a z ukazatele výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS. Po promítnutí všech rozpočtových opatření s dopadem do závazných ukazatelů byl rozpočet upraven na výši příjmy 4 534,2 mil. Kč, a výdaje 6 511,2 mil. Kč.

Přehled plnění stanovených základních ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů je uveden v tabulce č. 50. Rozpočet příjmů za rok 2023 byl splněn na 115,2 % rozpočtu po změnách a rozpočet výdajů byl čerpán ve výši 99,0 % rozpočtu po změnách. Komentář k plnění základních ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů, včetně zohlednění jejich navýšení o mimorozpočtové zdroje a nároky z nespotřebovaných výdajů, je uveden v následujících bodech.

Tabulka č. 50: Přehled plnění základních ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů

13.1 Plnění příjmů

Schválený rozpočet příjmů činil 4 534,2 mil. Kč, z toho celkové daňové příjmy, ve struktuře tříd rozpočtové skladby, byly rozpočtovány ve výši 898,4 mil. Kč (v tom daně a poplatky z vybraných činností a služeb ve výši 38,0 mil. Kč a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti celkem ve výši 860,4 mil. Kč), a nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem ve výši 3 635,8 mil. Kč. Schválený rozpočet nebyl ve sledovaném období upraven. Na příjmový účet celní správy byly převedeny prostředky z rezervního fondu ve výši 33,4 mil. Kč a prostředky z FKSP ve výši 0,1 mil. Kč. O tyto mimorozpočtové zdroje (dále jen „MRZ“) bylo možné překročit rozpočet výdajů. Zapojením MRZ do rozpočtu se zvýšil průřezový ukazatel nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem o 33,5 mil. Kč, na 3 669,3 mil. Kč, celková povinnost plnění příjmů činila 4 567,7 mil. Kč.

Skutečné příjmy za rok 2023 byly vykázány v celkové výši 5 222,9 mil. Kč, což znamenalo plnění rozpočtu na 115,2 %. Opro-

ti roku 2022 byly příjmy celkem v roce 2023 o 22,8 mil. Kč nižší, tj. o 0,4 %. Celková povinnost plnění příjmů byla splněna na 114,3 %.

Tabulka č. 51: Plnění příjmů ve struktuře tříd rozpočtové skladby

Na celkovém plnění rozpočtu se pozitivně podílelo především vyšší plnění nedaňových příjmů. Plnění tohoto ukazatele pozitivně ovlivnily příjmy z podílu na vyměřeném clu. Plnění příjmů z podílu na vyměřeném clu a plnění neinvestičních přijatých transferů od jiných států je přímo úměrné výši vybraného cla a poměru rozdělení vybraného cla mezi EU a členské státy EU. Naopak plnění celkových příjmů negativně ovlivnilo plnění daňových příjmů, především příjmů z poplatku za využití zdroje přírodní minerální vody odrážející snížení objemu odebrané minerální vody v důsledku útlumu v lázeňství, přestože meziročně došlo k mírnému nárůstu, a dále nižší plnění příjmů ze správních poplatků a příjmů z pojistného na SZ a příspěvku na SPZ.

13.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy v roce 2023 činily 828,0 mil. Kč, tj. 92,2 % rozpočtu, což představuje meziroční zvýšení o 24,8 mil. Kč, tj. o 3,1 %.

Příjmy z poplatku za využívání zdroje přírodní minerální vody (1358) dosáhly výše 29,8 mil. Kč (87,6 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 0,1 mil. Kč). Výše příjmů závisí na výši poplatku stanoveného nařízením vlády (nedošlo ke změně) a na objemu odebrané minerální vody (útlum v lázeňské péči se projevil nižším odběrem minerální vody). Meziročně došlo k mírnému oživení lázeňství.

Příjmy ze správních poplatků (1361) dosáhly výše 3,1 mil. Kč (78,2 % rozpočtu, meziroční pokles o 0,6 mil. Kč). Jedná se o poplatky za správní úkony a správní řízení, jehož výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod., převážně pak poplatky za vydávání potvrzení o bezdlužnosti. Výše příjmů závisí na požadavcích jednotlivých subjektů.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (položka 161x) byly ve výši 795,1 mil. Kč (92,4 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 25,3 mil. Kč, tj. o 3,3 %).

Tabulka č. 52: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ

Výše příjmů z pojistného na SZ a příspěvku na SPZ je přímo úměrná počtu celníků, vyměřovacímu základu zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a výši sazby pojistného. Plnění příjmů z pojistného tak odpovídá u zaměstnavatele úhrnu vyměřovacích základů celníků a u celníka úhrnu příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny,

a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo jen na důchodovém pojištění. Příjmy z pojistného se proto nerovnají prostému 31,5 % podílu výdajů na platy hrazené z rozpočtové položky platy zaměstnanců ozbrojených sborů a složek ve služebním poměru (položka 5012), protože některé výdaje této položky nejsou základem daně, a na druhé straně se do základu daně zahrnují příjmy celníka, které jsou hrazeny z jiných rozpočtových položek. V hodnoceném období jsou v souladu s § 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, do vyměřovacího základu zahrnuty příjmy celníků za prosinec 2022 – listopad 2023. Příjmy z pojistného na SZ a příspěvku na SPZ se vztahují k průměrnému přepočtenému počtu 3 799,4 celníků. Nižší plnění rozpočtu příjmů z pojistného bylo ovlivněno vysokou neobsazeností funkčních míst v kategorii celník. Objem vyplacených služebních příjmů byl tedy nižší, než by odpovídalo plné obsazenosti funkčních míst v kategorii celník, přičemž limit funkčních míst v kategorii příslušníků celní správy představuje základnu pro stanovení rozpočtu příjmů z pojistného pro příslušné rozpočtové období. Meziroční růst příjmů z pojistného odpovídá vyššímu objemu čerpaných prostředků na služební příjmy příslušníků celní správy.

13.1.2 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Plnění nedaňových příjmů ve výši 4 252,4 mil. Kč představovalo 119,7 % rozpočtu. Ve sledovaném období se nedaňové příjmy meziročně snížily o 75,1 mil. Kč, zejména vlivem nižšího meziročního plnění příjmů z podílu na clu.

Příjmy z vlastní činnosti (211x) činily 73,3 mil. Kč (120,1 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 6,9 mil. Kč). Objemově nejvýznamnější položkou jsou příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu (meziroční zvýšení o 6,3 mil. Kč). Výše těchto příjmů je přímo úměrná k počtu vydaných kontrolních pásek registrovaným osobám a k výši prodejní ceny kontrolní pásky (nedošlo ke změně). Dalšími příjmy z vlastní činnosti byly příjmy ze služeb občanům (2,6 mil. Kč), příjmy z realizace zboží (2,3 mil. Kč), které tvoří výtežky z veřejných dražeb lihu, minerálních olejů, vína a peněz zabavených v rámci kontrolních akcí a následně propadlých ve prospěch státu, a náhrady nákladů z činnosti celních orgánů (0,5 mil. Kč), které zahrnují náhrady nákladů při řízení mimo celní prostor, náhrady nákladů podle zákona č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy ČR v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů, náhrady nákladů podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů a náhrady nákladů správního řízení při projednávání celních přestupků fyzických a právnických osob.

Příjmy z pronájmu nebo pachtu majetku (213x) činily 0,6 mil. Kč (85,7 % rozpočtu, meziroční snížení o 0,1 mil. Kč). Jedná se o příjmy z nájmu za služební byty a pronájmu prostor celní správy podnikatelským subjektům.

Příjmy z přijatých sankčních plateb (2212) činily 1 144,2 mil. Kč (118,0 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 156,5 mil. Kč). Příjmy z pokut v řízení správním byly vykázány ve výši 582,3 mil. Kč (97,0 % rozpočtu), ostatní sankční platby ve výši 533,2 mil. Kč (152,4 % rozpoč-

tu) a pokuty uložené podle zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů ve výši 28,5 mil. Kč (142,5 % rozpočtu). Příjmy z přijatých sankčních plateb jsou tvořeny příjmy z pokut, které jsou ukládané převážně jinými správními orgány. Celní správa je pověřena zaprvé výběrem pokut uložených některými správními orgány a zadruhé vymáháním neuhrazených pokut uložených všemi správními orgány. Jedná se o příjmy zcela nahodilé, závislé výhradně na situaci, kdy je spáchán určitý typ přestupku, jaká výše pokuty je přestupci uložena, a zda se uloženou sankcí podaří vybrat nebo vymoci. Z těchto důvodů lze výši příjmů z pokut jen velmi obtížně predikovat. V rámci příjmů z přijatých sankčních plateb jsou dále vykázány nerozpočtované přijaté sankční platby, které činily 0,2 mil. Kč. Jedná se o pokuty za porušení obecné nebo místní závazných předpisů, zejména o kázeňské tresty uložené celníkoví za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku (položka 231x) činily 0,3 mil. Kč. Příjmy nebyly rozpočtovány. Jedná se o příjmy z prodeje nepotřebného majetku celní správy, který byl pořízen z neinvestičních prostředků, nebo který byl pořízen z investičních prostředků a byl prodán jako druhotná surovina.

Ostatní nedaňové příjmy (232x) činily 25,7 mil. Kč (115,1 % rozpočtu, meziroční pokles o 4,9 mil. Kč). Meziroční snížení příjmů podseskupení způsobil propad příjmů z vymáhání pro úřady práce o 3,8 mil. Kč. Příjmy z vymáhání pro úřady práce činily 18,9 mil. Kč (109,9 % rozpočtu). Dalšími významnějšími ostatními příjmy byly příjmy z vyúčtování záloh placených v předchozím roce dodavatelům plynu, vody, tepla, elektrické energie, z vyúčtování záloh karet CCS pro nákup pohonných hmot (1,5 mil. Kč), příjmy z přijatých příspěvků a náhrad od zaměstnanců celní správy za služby uskutečněné v závěru roku 2022, z vyúčtování záloh za služby spojené s nájmem v roce 2022, splátky náhrad mzdy za poskytnuté pracovní volno ke studiu od zaměstnanců, kteří odcházejí od celní správy a vratky přeplatků výsluhových příspěvků, které vznikají z důvodu pozdního nahlášení přiznání plného invalidního, částečného invalidního nebo starobního důchodu příjemcem výsluhového příspěvku (2,5 mil. Kč), náhrady za škody způsobené fyzickými osobami (0,6 mil. Kč), přijaté pojistné náhrady od pojišťoven vztahující se k pojistným událostem předchozího roku (0,8 mil. Kč) a náhrady nákladů spojených se správním vyhoštěním a pobytem cizinců v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (1,2 mil. Kč).

Příjmy z podílu na clu vyměřeném ode dne 1. 5. 2004 (2511) činily 3 008,4 mil. Kč (120,3 % rozpočtu, meziroční pokles o 233,4 mil. Kč). Výše příjmů z podílu na clu je přímo úměrná k výši vybraného cla a k poměru rozdělení vybraného cla mezi EU a členské státy EU (od 1. 6. 2021 platná parita 75/25 se nezměnila). Ve sledovaném období došlo k nárůstu vyměřeného a vybraného cla z důvodu vyšších cen zboží a oživení obchodu.

Stejně jako v roce 2022 byla nejvyšší částka cla vyměřena u zboží čísla HS 8507 (elektrické akumulátory) pravděpodobně

v souvislosti s nárůstem FVE + elektromobility (Hyundai, Škoda). U tohoto zboží byl současně evidován nejvyšší meziroční nárůst cla.

Po dvou letech poklesu cla vyměřeného při dovozu zboží čísla HS 8703 (osobní automobily) byl v roce 2023 opět zaznamenán jeho nárůst. Mezi deset komodit s nejvyšším vyměřeným clem se v roce 2023 nově zařadilo zboží čísla HS 7606 (hliníkové desky, plechy a pásy).

Tabulka č. 53: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

K největšímu poklesu vyměřeného cla došlo u zboží čísla HS 4414 (překličky, dýhované desky). Pokles je způsoben především ukončením dovozů tohoto zboží z Ruska a Běloruska v roce 2023. Evidujeme sice nárůst u dovozů z Moldávie, Gruzie a Kazachstánu, ovšem tyto dovozy nenahradily dovozy z Ruska. Po nárůstu v roce 2022 došlo opět k poklesu cla vyměřeného u zboží čísla HS 7318 (šrouby a vruty ...). K podobné situaci došlo u dovozů obuvi (číslo HS 6404) a pánských oděvů (číslo HS 6203). V roce 2023 pokračoval pokles vyměřeného dodatečného cla. Dodatečné clo vyměřené v roce 2023 je nejnižší za posledních pět let. Nejvyšší částka dodatečného cla (53,2 mil. Kč) byla vyměřena u dovozů zboží čísla HS 7304 [troubky, trubky a duté profily, bezešvé, ze železa (jiného než litiny) nebo z oceli]. Zaznamenán byl i meziroční pokles u anti-dumpingových cel.

Kapitálové příjmy (311x) činily 3,2 mil. Kč, (143,3 % rozpočtu, meziroční pokles o 4,4 mil. Kč). Důvodem poklesu objemu příjmů je nižší objem prodaného majetku celní správy.

Přijaté transfery celkem činily 139,3 mil. Kč (175,0 % rozpočtu, 123,2 % celkové povinnosti plnění těchto příjmů, meziroční zvýšení o 31,9 mil. Kč).

Neinvestiční převody z vlastních fondů OSS (413x) ve výši 36,3 mil. Kč (nerozpočtují se). Tato částka zahrnuje převod prostředků z rezervního fondu ve výši 33,4 mil. Kč, převod prostředků z FKSP ve výši 0,1 mil. Kč na investiční akci v rekreačním zařízení celní správy a převod z depozitního účtu ve výši 2,8 mil. Kč (zůstatek prostředků, které byly v prosinci převedeny z výdajů na úhradu mezd za prosinec, včetně prostředků na pojistné a přiděl do FKSP). Příjmy z rezervního fondu zahrnují prostředky na realizaci projektu BCROSS 1 (6,6 mil. Kč) a projektu LAB 1 (3,6 mil. Kč) z programu Nástroj pro finanční podporu vybavení pro celní kontroly (nástroj 19100), projektu AUDIUS (8,9 mil. Kč, tj. 2,6 mil. Kč na podíl SR a 1,5 mil. Kč na DPH z prostředků poskytnutých tabákovým koncernem BAT; a 4,8 mil. Kč na podíl EU) z Programu EU pro boj proti podvodům (nástroj 17300), grantu BTI 2 (0,03 mil. Kč) z programu CUSTOMS 2020 (nástroj 12107), grantu TENACITY (0,3 mil. Kč) z programu Horizont Evropa (nástroj 16600), grantu z programu FRONTEx (0,01 mil. Kč) nástroj 19501, Grantu pro obecné aktivity spolupráce (0,6 mil. Kč), grantu ETCIT 3 (0,2 mil. Kč) a grantu CLET 3 (0,04 mil. Kč) z programu CUSTOMS 2027 (nástroj 17400), grant EMPACT (0,3 mil. Kč) z programu EUROPOL (nástroj 19500) a prostředky, které poskytly tabákové společnosti JTI, BAT a ITL na opatření v oblasti potírání tabákové kriminality na území EU (12,8 mil. Kč).

Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí (415x) zahrnují neinvestiční přijaté transfery od cizích států v celkové výši 102,9 mil. Kč (158,1 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 15,0 mil. Kč). Jedná se o prostředky přijaté na základě Úmluvy o centralizovaném celním řízení týkající se přerozdělení nákladů na výběr cla, které si členské státy ponechávají při odvádění vlastních tradičních zdrojů do rozpočtu EU na základě povolení pro centralizované celní řízení k propuštění zboží do volného oběhu. Úmluvou je stanoveno, že polovina z nárokového národního podílu vybraného cla za zboží dovezené cizími firmami z třetích zemí, v tomto případě do ČR, a propuštěné administrativním úkonem provedeným v jiném členském státu, a který připadá dle předpisu EU tomuto členskému státu k úhradě nákladů spojených s výběrem cla, bude zaslána po předepsání cla tímto členským státem celní správě. Výše těchto příjmů je přímo úměrná k výši vybraného cla a k poměru rozdělení vybraného cla mezi EU a členské státy EU (od 1. 6. 2021 platná parita 75/25, tj. 12,5 % pro ČR, se nezměnila). Ve sledovaném období došlo k nárůstu vyměřeného a vybraného cla z důvodu vyšších cen zboží a oživení obchodu. Transfery z Belgie za zboží dovezené firmou Toyota činily 78,5 mil. Kč (261,5 % rozpočtu), za zboží dovezené firmou VF Europe B. V. B. A. činily 22,9 mil. Kč (69,5 % rozpočtu) a za zboží z Holandska dovezené firmou DENSO EUROPE B.V. ve výši 1,6 mil. Kč (104,3 % rozpočtu). Rozpočtované neinvestiční transfery přijaté od EU nebyly ve sledovaném období realizovány.

Investiční přijaté transfery ze zahraničí (423x) nebyly ve sledovaném období plněny. Druhově jsou do tohoto podseskupení zaříděny prostředky z rozpočtu EU zaslané EU po vyúčtování ukončeného přímo řízeného projektu. Důvodem nulového plnění je ukončení projektů financovaných z prostředků rozpočtového období 2014–2020 a zahájení nových projektů financovaných z rozpočtového období EU 2021–2027. Ve sledovaném období jsou realizovány projekty a granty přímo řízené EU, které budou vyúčtovány po jejich skončení, tj. v závěru roku 2024. Následně EU poukáže na účet celní správy konečnou platbu.

Schválený rozpočet dílčího specifického ukazatele příjmy z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky (rozpočet EU) činil 15,1 mil. Kč. Po zapojení MRZ do rozpočtu činila povinnost plnění příjmů z rozpočtu EU 31,6 mil. Kč. Skutečné příjmy z rozpočtu EU byly vykázány ve výši 16,5 mil. Kč, tj. 109,5 % rozpočtu. Celková povinnost plnění těchto příjmů byla splněna na 52,3 %. Příjmy z rozpočtu EU zahrnují MRZ převedené z rezervního fondu na realizaci projektu BCROSS 1 (6,6 mil. Kč) a projektu LAB 1 (3,6 mil. Kč) z programu Nástroj pro finanční podporu vybavení pro celní kontroly (nástroj 19100), projektu AUDIUS (4,8 mil. Kč) z Programu EU pro boj proti podvodům (nástroj 17300), grantu BTI 2 (0,03 mil. Kč) z programu CUSTOMS 2020 (nástroj 12107), grantu TENACITY (0,3 mil. Kč) z programu Horizont Evropa (nástroj 16600), grantu z programu FRONTEx (0,01 mil. Kč) nástroj 19501, Grantu pro obecné aktivity spolupráce (0,6 mil. Kč), grantu ETCIT 3 (0,2 mil. Kč) a grantu CLET 3 (0,04 mil. Kč) z programu CUSTOMS 2027 (nástroj 17400), grant EMPACT (0,3 mil. Kč) z programu EUROPOL (nástroj 19500). Příjmy zahrnuté do schváleného rozpočtu EU nebyly vykázány.

13.2 Hospodaření s rozpočtem výdajů

13.2.1 Celkové výdaje za rok 2023

V období roku 2023 se situace v rámci rozpočtu odvíjela odlišně od let předcházejících, do kterých zasáhla nejprve pandemie SARS-CoV-2, období rozpočtového provizoria, a navíc následně válečný konflikt na Ukrajině. Do období roku 2023 naopak nepříznivě zasáhla vysoká míra inflace, která se projevuje napříč provozními výdaji.

Schválený rozpočet výdajů ve výši 6 506,4 mil. Kč byl do konce roku 2023 dále ovlivněn rozpočtovými opatřeními. Upravený rozpočet výdajů CS k 31. 12. 2023 činil celkem 6 511,2 mil. Kč.

Z upraveného rozpočtu výdajů činily kapitálové výdaje celkem 131,8 mil. Kč a běžné výdaje 6 379,4 mil. Kč. Tyto rozpočtované prostředky byly navýšeny o MRZ ve výši 33,5 mil. Kč, v tom ze zdroje FKSP 0,1 mil. Kč, a o nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 452,5 mil. Kč a byly dále sníženy o prostředky vázané dle § 25a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů ve výši 171,9 mil. Kč. Celkový rozpočet výdajů CS za rok 2023 činil 6 825,3 mil. Kč. Z celkového rozpočtu výdajů činily kapitálové výdaje k 31. 12. 2023 celkem 419,9 mil. Kč a běžné výdaje 6 405,3 mil. Kč.

13.2.2. Kapitálové výdaje

Rozpočet kapitálových výdajů CS pro rok 2023 byl schválen ve výši 216,7 mil. Kč. Ve smyslu § 25 odst. 1b) zákona č. 218/2000 Sb., o roz-

počtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, jsou organizační složky státu oprávněny překročit závazné ukazatele výdajů o použití MRZ, o použití úspor z minulých let. Do financování kapitálových výdajů zapojila CS v průběhu roku 2023 nad rozpočet zdroj nároků z nespotřebovaných výdajů celkem ve výši 256,1 mil. Kč a dále byly zapojeny MRZ v částce 32,0 mil. Kč celkem (v tom 31,9 mil. Kč MRZ poskytnuté ze zahraničí na boj proti tabákové kriminalitě a 0,1 mil. Kč prostředky z fondu kulturních a sociálních potřeb).

Z celkového rozpočtu kapitálových výdajů v částce 419,9 mil. Kč činilo k 31. 12. 2023 čerpání částku celkem 261,4 mil. Kč, tj. 198,3 % upraveného rozpočtu a 62,2 % celkového rozpočtu.

Ve srovnání s čerpáním roku 2022 byly celkové skutečně čerpáné kapitálové výdaje v programech na reprodukci majetku CS v roce 2023 nižší o 86,9 mil. Kč, tj. o 25,0 %. Nepoměrné čerpání v programech reprodukce majetku odpovídá složitému průběhu administrace projektů v důsledku četných změn projektů po rozhodnutí vedení CS o změně priorit významných výdajů, dále snížení rozpočtu bilancí akcí, a je mj. také ovlivněno průběhem složitých výběrových řízení v oblasti kapitálových výdajů.

Tabulka č. 54: Skutečné kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje CS potřebné pro výkon činností CS byly v roce 2023 realizovány souběžně v akcích dvou programů pro zajištění reprodukce majetku. Jednalo se o program 012V21 Rozvoj a obno-

va materiálně-technického zabezpečení celní správy a program 012V22 Rozvoj a obnova MTZ celní správy. Investiční akce byly realizovány v rámci systémově určených výdajů, pouze jeden projekt ICT (Nákup HW do IC, realizovaný v programu 012V21) byl zařazen do režimu individuálně posuzovaných výdajů. Žádné související běžné výdaje nebyly v rámci programových výdajů realizovány. CS realizovala v kapitálových výdajích v roce 2023 tři projekty spolufinancované EU v programu 012V22 (a to dva projekty v rámci Nástroje CCEI – pro celní kontroly CCEI BCROSS I a pro celní laboratoře CTL CCEI LAB I, a jeden projekt v rámci programu Unie pro boj proti podvodům EUAF AUDIUS).

Pro program 012V21 Rozvoj a obnova materiálně-technického zabezpečení celní správy nebyly pro rok 2023 rozpočtovány žádné prostředky. CS byla v programu oprávněna překročit rozpočet výdajů programového financování z titulu zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů o 14,2 mil. Kč. Z celkového rozpočtu ve výši 14,2 mil. Kč byly čerpány prostředky celkem ve výši 12,0 mil. Kč, tj. 84,6 % k celkovému rozpočtu.

Pro program 012V22 Rozvoj a obnova MTZ celní správy byl pro rok 2023 schválen rozpočet ve výši 216,7 mil. Kč, který byl v průběhu roku snížen dvěma přesuny finančních prostředků ve prospěch posílení rozpočtu ostatních věcných výdajů. Upravený rozpočet tak činil 131,8 mil. Kč. V programu je zahrnuto předfinancování pro tři projekty spolufinancované EU v celkové výši 19,0 mil. Kč. Konečný rozpočet programu 01222 představoval k 31. 12. 2023 částku 405,8 mil. Kč celkem, po zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 242,0 mil. Kč, po zapojení MRZ poskytnutých ze zahraničí do financování kapitálových výdajů ve výši 31,9 mil. Kč a po zapojení prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb v částce 0,1 mil. Kč. Z celkového rozpočtu 405,8 mil. Kč bylo čerpáno celkem 249,4 mil. Kč, tj. 189,2 % k upravenému rozpočtu a 61,5 % k rozpočtu celkovému.

V roce 2023 došlo k čerpání celkových programových výdajů ve výši 261,4 mil. Kč, což je o 86,9 mil. Kč (25,0 %) méně, než čerpání investičních výdajů v roce 2022, které činilo 348,3 mil. Kč celkem. Nedočerpání rozpočtu v roce 2023 způsobilo především zpoždění výběrových řízení u investičních akcí a problematický průběh výběrových řízení k realizaci stavebních akcí, ovlivněný m. j. prudkým nárůstem cen v této oblasti. V důsledku úsporných rozpočtových opatření byla realizace některých investic pozastavena, popř. rozložena v letech. Posun realizace investičních akcí byl v roce 2023 dále ovlivněn potřebou hledání úspor pro nedostatečné krytí nezbytných výdajů CS. Porada vedení GRČ stanovila v únoru roku 2023 po provedení detailních analýz plán priorit významných výdajů. Toto rozhodnutí mělo dopad na změny, snižování bilancí investičních akcí a úpravy závazných ukazatelů akcí. Návnazně na tato rozhodnutí byly postupně zpracovávány žádosti o uvolnění financování kapitálových výdajů. Ke snížení rozpočtu kapitálových výdajů v roce 2023 došlo dvěma přesuny pro potřebné posílení provozních výdajů ICT. K dalšímu zásadnímu celkovému snížení bilancí investičních akcí došlo v procesu tvorby návrhu rozpočtu na rok 2024 a střednědobého výhledu na roky 2025 a 2026, což mělo dopad na zpoždění realizace z důvodu změn závazných ukazatelů akcí, přepracování investičních záměrů akcí.

Ve smyslu výše uvedeného tak bylo rozhodnuto, že budou realizovány pouze nezbytné dílčí rekonstrukce objektů, které jsou ve správě CS a jejichž technický stav již neodpovídá požadavkům kladeným na objekty zejména z pohledu bezpečnosti práce, hygienických podmínek a hospodárnosti provozu nemovitostí mj. dle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a z hlediska zajištění objektové bezpečnosti. Pořizováno a obnovováno bude pouze vybavení nezbytně nutné pro výkon svěřených kompetencí, vč. oblasti ICT. Bude zajištěna nezbytná obnova vozového parku CS, pořízení a obnova analytických systémů, kancelářských strojů a zařízení. Bude pořizována a obnovována nezbytná speciální technika pro operativně pátrací činnosti CS a celně technické laboratoře CS.

Cílem je zajistit s péčí řádného hospodáře obnovu veškeré techniky, budov a technických prostředků CS, s důrazem na bezpečnost používání veškerého majetku, eliminaci havárií a zabránění nevhodnému vynakládání finančních prostředků při údržbě a opravách zastaralého a poruchového majetku. Obnovou majetku je třeba současně zajistit i potřebnou modernizaci majetku tak, aby CS mohla držet úroveň s neustále se vyvíjejícími metodami pachatelů trestné činnosti, s využitím nejmodernější techniky.

V rámci programu na reprodukci majetku byly realizovány také akce (Pořízení a obnova speciální techniky pro OPČ, Obnova MDP), jejichž financování nebo spolufinancování probíhá z MRZ účelově poskytnutých prostředků ze zahraničí na boj s tabákovou kriminalitou od společností – Japan Tobacco International (JTI), British American Tobacco (BAT) a Imperial Tobacco Limited (ITL).

13.2.3 Běžné výdaje

Schválený rozpočet celkových běžných výdajů celní správy ve výši 6 289,7 mil. Kč byl v průběhu roku 2023 navýšen celkem o 89,7 mil. Kč. Upravený rozpočet běžných výdajů celní správy tak činil 6 379,4 mil. Kč a byl dále v průběhu roku navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 196,3 mil. Kč a o prostředky uvolněné z rezervního fondu ve výši 1,5 mil. Kč a dále byl snížen o vázané prostředky ve výši 171,9 mil. Kč, tzn., že celkový rozpočet běžných výdajů k 31. 12. 2023 činil 6 405,3 mil. Kč. Skutečné čerpání běžných výdajů činilo 6 186,2 mil. Kč, tj. 96,6 % celkového rozpočtu a 97,0 % upraveného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2022 je čerpání běžných výdajů celní správy v roce 2023 nižší o 790,2 mil. Kč.

Výsledný rozdíl je významně ovlivněn specifickým výdajem v roce 2022 ve výši 1 170,8 mil. Kč na úhradu ztráty tradičních vlastních zdrojů z podhodnocených dovozů textilu a obuvi z Čínské lidové republiky v letech 2012 – 2019, a to na základě kontrolních akcí EK na tradiční vlastní zdroje (TOR) a kontrolní akce Discount. Vzhledem ke skutečnosti, že ČR není s výsledky kontrolních akcí ztotožněna, bude stejně jako ostatní členské státy nadále usilovat o revizi závěrů objasněním celého procesu výpočtu ztráty tradičních vlastních zdrojů včetně jasného definování pochybení ČR při určování celní hodnoty, a to případně až u Evropského soudního dvora.

Největší podíl na čerpání celkových běžných výdajů celní správy mají osobní výdaje, tj. výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci, pojistné, příděl do FKSP a sociální dávky. V průběhu roku

2023 bylo na uvedené výdaje vynaloženo úhrnem 5 280,8 mil. Kč, což představuje 97,4 % upraveného rozpočtu a 99,2 % konečného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2022 bylo v roce 2023 na osobní výdaje vynaloženo o 267,5 mil. Kč více, tj. o 5,3 %.

Tabulka č. 55: Čerpání běžných výdajů – osobní výdaje

Schválený rozpočet výdajů na platovou oblast ve výši 3 333,2 mil. Kč byl dále navýšen zapojením účelových prostředků ve výši 9,4 mil. Kč (valorizace platových tarifů od 1. 9.) a účelových prostředků ve výši 1,2 mil. Kč (znovuzavedení ochrany vnitřních hranic) a ve 3. čtvrtletí 2023 byl snížen o 22,1 mil. Kč ve prospěch provozních výdajů (služby ICT).

Po provedeném vázání v platové oblasti ve výši 126,6 mil. Kč a po zapojení neúčelových nároků z nespotebovaných výdajů ve výši 45,2 mil. Kč činil k 31. 12. 2023 konečný rozpočet výši 3 240,4 mil. Kč.

Celkové výdaje na platy zaměstnanců v roce 2023 činily 3 219,9 mil. Kč, což představuje 97,2 % upraveného rozpočtu a 99,4 % konečného rozpočtu pro rok 2023. Z celkového čerpání prostředků na platy představují služební příjmy celníků ve služebním poměru 2 553,4 mil. Kč a platy zaměstnanců v pracovním poměru 666,5 mil. Kč.

Čerpání prostředků na platy v roce 2023 se při porovnání s rokem 2022 zvýšilo o 6,1 %, což v absolutním vyjádření představuje částku 184,3 mil. Kč. Výdaje na platy občanských zaměstnanců za rok 2023 se v porovnání s rokem 2022 zvýšily o 7,1 %, tj. 44,0 mil. Kč. Výdaje na služební příjmy příslušníků bezpečnostních sborů za rok 2023 se v porovnání s rokem 2022 zvýšily o 5,8 %, tj. 140,2 mil. Kč. Za hlavní faktory, které působily na meziroční změnu čerpání prostředků na platy/služební příjmy v porovnání s rokem 2022, lze označit:

- zvýšení platových tarifů občanských zaměstnanců vyplývající z nařízení vlády č. 264/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 9. 2022),
- navýšení základních tarifů celníků vyplývající z nařízení vlády č. 419/2022 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů (účinnost od 1. 1. 2023),
- zapojení profilujících nároků z nespotebovaných výdajů do výdajů na platy občanských zaměstnanců,
- velmi vysokou neobsazenost funkčních míst v kategorii příslušníků bezpečnostních sborů (průměrná neobsazenost funkčních míst v ročním průměru v roce 2023 činila 10,3 %, tj. 436 funkčních míst),
- vázání prostředků na platy/služební příjmy, které odpovídají volným místům, podle § 25a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Výdaje na pojistné (sociální zabezpečení hrazené zaměstnavatelem a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti) byly schváleny ve výši 1 129,7 mil. Kč. Schválený rozpočet byl dále navýšen o 0,2 mil. Kč na rozvojovou spolupráci pro projekt s Moldavskou republikou a snížen v souvislosti se snížením v platové oblasti ve

výši 7,5 mil. Kč. Do rozpočtu byly dále zapojeny nároky z nespotebovaných výdajů ve výši 18,9 mil. Kč, z toho účelové prostředky byly ve výši 3,6 mil. Kč, a MRZ ve výši 0,006 mil. Kč. Dále bylo provedeno vázání dle § 25a celkem ve výši 42,8 mil. Kč. Konečný rozpočet k 31. 12. 2023 tak činil 1 098,6 mil. Kč. Čerpáno bylo celkem 1 090,0 mil. Kč, tj. 97,1 % upraveného rozpočtu a 99,2 % konečného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2022 bylo čerpání o 62,5 mil. Kč vyšší, tj. o 6,1 %.

Čerpání prostředků na přiděl do FKSP ve výši 64,4 mil. Kč představuje 99,4 % celkového a 97,2 % upraveného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2022 bylo čerpání o 3,7 mil. Kč vyšší, tj. o 6,1 %.

Schválený rozpočet specifického ukazatele „sociální dávky“ ve výši 942,2 mil. Kč byl ve sledovaném období snížen o 32,0 mil. Kč na základě rozpočtového opatření ve prospěch posílení běžných výdajů na zajištění činnosti celní správy. Upravený rozpočet tak činil 910,2 mil. Kč.

Tabulka č. 56: Čerpání rozpočtových prostředků na sociální dávky

V porovnání s rokem 2022 je čerpání výdajů na sociální dávky v roce 2023 vyšší o 18,6 mil. Kč, tj. o 2,1 %.

Celkové čerpání rozpočtových prostředků za pododdíl 412 – Dávky nemocenského pojištění v roce 2023 činilo 26,1 mil. Kč, což představuje oproti roku 2022 snížení výdajů o 14,5 %, tj. 4,4 mil. Kč. Nejvyšší tempo růstu v rámci tohoto pododdílu vykazala položka „Dlouhodobé ošetrovné“, a to zvýšení o 303,1 %, v absolutním objemu o 0,3 mil. Kč. Nárůst výdajů v porovnání s rokem 2022 vykazala ještě i další položka „Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství“, a to zvýšení o 54,5 %, v absolutním objemu o 0,002 mil. Kč. Další položky vykazaly naopak snížení, položka „Nemocenské pro celníky“ vykazala snížení o 22,6 %, v absolutním objemu 4,4 mil. Kč a položka „Dávky otcovské poporodní péče“ vykazala snížení o 0,2 mil. Kč, tj. o 19,9 %. Čerpání u položky „Peněžitá pomoc v mateřství“ je srovnatelné s úrovní roku 2022, tato položka vykazala snížení o 0,2 mil. Kč, tj. 1,8 %. Hlavním faktorem, který ovlivnil celkovou výši výdajů za pododdíl 412 Dávky nemocenského pojištění, zejména položku Nemocenské pro celníky, je odeznívající pandemie viru SARS-CoV-2, která velmi významným způsobem ovlivňovala čerpání v minulých letech.

Na pododdílu 415 – Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru bylo v roce 2023 čerpáno 872,4 mil. Kč. V porovnání s rokem 2022 tak došlo ke zvýšení výdajů o 2,71 %, tj. 23,0 mil. Kč. Největší změna čerpání v porovnání s rokem 2022 byla vykazána u položky „Úmrtné“ o 97,2 %, v absolutní částce o 0,6 mil. Kč. K nižšímu čerpání došlo na položce „Odchodné“, kde došlo ke snížení výdajů o 68,5 %, v absolutní částce o 51,2 mil. Kč. Dále došlo k navýšení výdajů na položce „Výsluhový příspěvek“, a to navýšení výdajů o 74,8 mil. Kč, tj. zvýšení o 9,7 %, přičemž tato položka je současně objemově nejvýznamnější položkou tohoto pododdílu. Celkové čerpání za pododdíl 415 Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru bylo ovlivněno zejména nižším počtem přiznaných dávek v porovnání s rokem 2022, což ovlivnilo zejména výši výdajů na odchodné.

Dalším významným vlivem byla valorizace výsluhových příspěvků k 1. 6. 2023, která ovlivnila výši celkových výdajů za rok 2023 na tuto dávku.

Počet osob pobírajících výsluhový příspěvek se v roce 2023 snížil ze 4 865 osob k 1. 1. 2023 na 4 829 osob k 31. 12. 2023, tj. snížení o 36 osob pobírajících výsluhový příspěvek. Celkové výdaje na výsluhové příspěvky v roce 2023 činily 848,9 mil. Kč a bylo vyplaceno 58 128 dávek. Průměrný výsluhový příspěvek v roce 2023 činil 14 604,0 Kč. Současně bylo v roce 2023 vyplaceno odchodné 83 bývalým celníkům v celkovém objemu 23,5 mil. Kč, přičemž průměrná výše odchodného dosáhla částky 283 304,0 Kč.

Schválený rozpočet ostatních běžných výdajů ve výši 808,9 mil. Kč byl upraven prostřednictvím rozpočtových opatření na výši 959,1 mil. Kč, dále byl posílen o nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 120,2 mil. Kč a o MRZ ve výši 1,29 mil. Kč, konečný rozpočet k 31. 12. 2023 představoval výši 1 080,6 mil. Kč. Čerpáno bylo celkem 905,47 mil. Kč, což představuje 94,4 % z upraveného rozpočtu a 83,8 % z konečného rozpočtu. Ostatní běžné výdaje tvoří v případě celní správy podseskupení položek 504, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 519, 536, 549, 551, 554 a 590. V rámci těchto výdajů nebyly hrazeny žádné výdaje programového financování.

Nejvyšší podíl představovaly výdaje na podseskupení 516 – nákup služeb. Čerpáno bylo 457,8 mil. Kč, tj. 99,8 % z upraveného rozpočtu a 91,0 % z celkového rozpočtu. Změnou Dokumentace programu 012V21 Rozvoj a obnova materiálně-technického zabezpečení celní správy došlo od roku 2019 k přesunu běžných výdajů na ICT do ostatních věcných výdajů. Čerpáno je především na služby servisní, technické a systémové podpory všem provozovaným aplikacím, dále na technickou podporu ke komunikační infrastruktuře, na revize související s elektronickou zabezpečovací signalizací, s elektronickými protipožárními systémy, s kamerovým systémem se záznamem, s elektronickou kontrolou vstupu a s poplachovými zabezpečovacími a tísňovými systémy, dále na systémovou podporu kybernetické bezpečnosti, audit v oblasti kybernetické bezpečnosti a na zajišťování provozu samotného IS CS a zajišťování různých služeb – tiskových, certifikačních a navigačních, kvalif. pečeti a časových razítek.

Druhé nejvyšší čerpání proběhlo v rámci ostatních nákupů (podsdekupení 517), kde bylo čerpáno 137,5 mil. Kč, tj. 119,9 % upraveného rozpočtu a 61,4 % konečného rozpočtu. Čerpáno bylo především na běžné a havarijní opravy, na údržbu a opravy objektů celní správy na opravy podlahových krytin, vodoinstalace, frankovacích strojů, ovládacího panelu mobilní laboratoře, osobních i dodávkových vozidel a dalšího vybavení. Další významné čerpání proběhlo na položce ostatní nákupy, kde nejvyšší měrou probíhá čerpání na poskytování peněžitého příspěvku na stravování zaměstnancům celní správy dle ustanovení § 69 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (stravenkový paušál).

V rámci tohoto podsdekupení jsou taktéž hrazeny výdaje na cestovné, čerpáno bylo 53,7 mil. Kč, z toho cestovné tuzemské pro zaměstnance celní správy činilo 48,5 mil. Kč, zahraniční cestovné

činilo celkem 5,1 mil. Kč, cestovné při studiu pak 0,2 mil. Kč. Z prostředků státního rozpočtu byla čerpána částka 52,4 mil. Kč, z nároků z nespotřebovaných výdajů bylo čerpáno 0,6 mil. Kč a z MRZ bylo čerpáno 0,8 mil. Kč.

Tabulka č. 57: Čerpání ostatních běžných výdajů

V souvislosti s konfliktem na Ukrajině a na žádost Finanční správy Slovenska byly v průběhu 1. čtvrtletí 2023 postupně vyslány dvě skupiny zaměstnanců celní správy za účelem výpomoci na slovensko-ukrajinské hranici. Jednalo se o asistenci při poskytnutí technických prostředků, mobilního velkokapacitního RTG, čerpáno bylo 0,2 mil. Kč, z toho z MRZ 0,2 mil. Kč.

Pro provoz celní správy je taktéž důležité pokrýt potřebu v oblasti materiální základny (podsdekupení 513). Čerpáno bylo 84,3 mil. Kč, tj. 87,2 % upraveného rozpočtu a 84,1 % konečného rozpočtu. Jedná se o čerpání na nákup kancelářského materiálu, běžného provozního materiálu pro ostatní činnosti celní správy, materiálu pro nezbytnou údržbu objektů celní správy, materiálu pro provoz celně technické laboratoře, pro operativně pátrací činnost útvarů dohledu a pátrání, spotřebního materiálu pro oblast ICT, pořízení výstrojních součástek zaměstnanců ve služebním poměru a dalšího drobného dlouhodobého majetku.

V rámci provozních výdajů byly čerpány i výdaje na elektřinu, teplo, vodu a pohonné hmoty (podsdekupení 515) ve výši 130,3 mil. Kč, tj. 88,6 % upraveného rozpočtu a 88,5 % konečného rozpočtu. Nejvyšší čerpání v tomto podsdekupení představují výdaje na elektrickou energii, pohonné hmoty a na úhradu tepla.

Ostatní položky běžných výdajů byly čerpány ve výši 95,6 mil. Kč, což představuje 86,2 % upraveného rozpočtu. Jedná se o čerpání na podsdekupení 504, 512, 514, 519, 536, 549, 551, 554 a 590.

Největšími výdaji byl nákup kolků ve výši 62,3 mil. Kč, přičemž v nejvyšší míře se na této částce podílely výdaje na kontrolní pásy ke značení lihu ve výši 61,5 mil. Kč. Z dalších významných výdajů lze uvést např. náhrady mezd při dočasné pracovní neschopnosti ve výši 5,6 mil. Kč, poskytnuté náhrady zvýšených životních nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí (styčný celní úředník ve Spolkové republice Německo, styčný celní důstojník v instituci Europol v Nizozemsku a expert celní správy v Regionálním zpravodajském styčném úřadu pro Západní Evropu – expert RILO WE) celkem ve výši 5,0 mil. Kč, kdy na výdaje styčného celního důstojníka a experta RILO WE byly využity i účelové prostředky poskytnuté z kapitoly 398 – VPS (kód účelu 143980028) ve výši 2,0 mil. Kč, poskytnuté náhrady (např. náhrady soudního řízení, náhrady za pracovní úrazy, náhrady tlumočnickům, překladatelům a znalcům v rámci trestního řízení) v celkové výši 6,0 mil. Kč, výdaje ICT v rámci odměn za užití počítačových programů (poskytování užívacích a licenčních práv) v celkové výši 6,0 mil. Kč nebo úhradu příspěvků spojených s členstvím ve WCO a v Protokolu o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k Rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku (Protokol FCTC) v celkové výši 1,5 mil. Kč. Specifickým výdajem ve výši 2,3 mil. Kč byl výdaj na úhradu ztráty tradičních vlastních zdrojů na základě kontrolních akcí EK.

14. Interní audit a vnitřní kontrolní činnost

14.1 Interní audit

Plán činnosti interního auditu na rok 2023 vycházel zejména z vyhodnocení strategických cílů, hodnocení rizik, střednědobého plánu interního auditu nebo požadavků EK, národní legislativy a vedení celní správy.

V roce 2023 bylo provedeno 5 standardních interních auditů, ze kterých vyplynulo celkem 52 doporučení pro služební funkcionáře auditovaných a metodických útvarů.

Interním auditem nebyly zjištěny nedostatky, které by zásadně nepříznivě ovlivnily činnost celní správy a byly překážkou při plnění stanovených cílů. Byly však zjištěny některé skutečnosti, které mají charakter ovlivňující činnost jednotlivých útvarů nebo jednotlivců.

Závěry interního auditu byly projednány s odpovědnými funkcionáři, kteří k jednotlivým doporučením přijímali odpovídající opatření ke snížení možných rizik, a o celkovém výsledku provedeního interního auditu byl následně informován generální ředitel CS.

14.2 Vnější kontrolní činnost

Orgány veřejné správy ČR a další instituce ČR a EU, které jsou oprávněny v celní správě provádět kontrolní, revizní, dohlídkovou nebo akreditační činnost, v roce 2023 provedly či zahájily 16 kontrol a dokončily další 4 kontroly zahájené a zaevidované v předchozích obdobích.

Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen „NKÚ“) v roce 2023 ukončil kontrolu č. 22/31 „Peněžní prostředky státu související s působností orgánů státní správy v oblasti hazardních her a správy daně z hazardních her“, zahájenou v roce 2022. Byly zjištěny dílčí nedostatky v oblasti využívání správního modulu AISG (SM AISG), v oblasti personální kapacity pro výkon státního dozoru v oblasti hazardních her, v oblasti kontroly hazardních her, v oblasti provozování hazardních her v online prostředí, a dále v oblasti pokut při provozování hazardních her. CS podala proti těmto zjištěním námitku, která byla v odvolacím řízení shledána jako důvodná. V rámci zjištěných nedostatků přijala CS příslušná opatření, která by v budoucnu měla zamezit opakování těchto nedostatků.

NKÚ v roce 2023 zahájil a ukončil kontrolu č. 23/09 „Peněžní prostředky státu určené na vybraná opatření proti daňovým únikům“. Byla kontrolována oblast elektronické evidence tržeb (dále jen „ETT“), mezirezortní spolupráce s FS, kontrolní činnost v rámci EET, včetně vnitřní kontrolní činnosti EET, návrhy na legislativní

změny v souvislosti se zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, náklady na EET a celní režim 42. V rámci uvedené kontroly byly zjištěny drobné nedostatky, které dle NKÚ neměly zásadní vliv na výše uvedené kontrolované oblasti.

Finanční úřady zahájily v roce 2023 kontroly na pěti celních úřadech, které byly zaměřeny na výkon správy správních poplatků. U těchto kontrol nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Finanční úřad pro hlavní město Prahu zahájil v roce 2023 kontrolu se zaměřením na „Daňovou kontrolu – Projekt č. CZ.06.3.05/0.0/0.0/15_007/0001134 Celní kodex Unie – elektronizace celního řízení“. Kontrola v současné době stále probíhá.

Finanční úřad pro Středočeský kraj zahájil čtyři kontroly (ÚP Mělník, ÚP Mladá Boleslav, ÚP Praha západ, ÚP Benešov) se zaměřením na výkon správy správních poplatků. Uvedené kontroly dosud nebyly ukončeny.

Český institut pro akreditaci, o. p. s. – ČIA provedl v roce 2023 kontrolu se zaměřením na plnění akreditačních požadavků v CTL, bez zjištěných nedostatků.

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje uskutečnil v roce 2023 kontrolu zaměřenou na zpracování plánu krizové připravenosti, bez zjištěných nedostatků.

Certifikační společnost TÜV NORD Czech, s. r. o. provedla v roce 2023 kontrolu procesů v CTL, dle ČSN EN ISO 9001, bez zjištěných nedostatků.

EK, Generální ředitelství pro rozpočet zahájila v roce 2023 kontrolu v oblasti režimu konečného užití, účet B a opravy účtu A. Uvedená kontrola dosud nebyla ukončena.

V roce 2023 byla ukončena kontrola Ministerstva financí ČR, zahájená v roce 2022, která byla zaměřena na kontrolu dodržování „POKYNU č. MF-5 o stanovení lhůt při správě daní, publikovaného ve Finančním zpravodaji č. 5/2015 pod č. j. MF-21968/2015/39“. V rámci provedené kontroly bylo konstatováno, že nedošlo ke zlepšení stavu kontrolované agendy oproti roku 2018 (jednalo se o 48 vybraných případů odvolání právnických a fyzických osob, kdy mělo dojít k prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí o odvolání, ale z určitých důvodů k němu nedošlo). CS výše uvedená zjištění přezkoumala a konstatovala, že nejsou zcela relevantní a podalo proti nim tři námitky. Ministerstvo financí ČR v rámci vypořádání námitek vyhovělo jedné námitce v plném rozsahu, v druhém případě vyhovělo částečně a ve třetím případě nevyhovělo. V návaznosti na zjištěné nedostatky přijala CS opatření k lepšímu dodržování Pokynu č. MF-5.

Ukončena byla také kontrola Ministerstva financí ČR, zahájená v roce 2022, která byla zaměřena na kontrolu dodržování „Meto-

dického vedení v oblasti legálních provozovatelů hazardních her provozovaných prostřednictvím internetu se zaměřením na vybrané oblasti řešené v rámci kontrolní činnosti a správního řízení“. Byly zjištěny nedostatky v oblasti strategické koncepce CS pro roky 2015–2021 (kontroly hazardních her provozovaných prostřednictvím internetu), plánování kontrolních činností a kritérií pro výběr subjektů ke kontrole, včetně používání Analytického modulu systému AISG apod. Celní správa výše uvedená zjištění přezkoumala a konstatovala, že nejsou relevantní a podala proti nim devět námitek. Ministerstvo financí ČR námítky zamítlo pro jejich opožděné podání. Následně přijala celní správa příslušná opatření ke zjištěným nedostatkům.

V roce 2023 byla ukončena kontrola Ministerstva financí ČR, zahájená v roce 2022, která byla zaměřena na kontrolu „Metodického řízení ve vybraných oblastech kontrol zaměřených na řádné poskytování herních a finančních dat podle vyhlášky č. 10/2019 Sb., o způsobu oznamování a zasílání informací a přenosu dat provozovatelem hazardních her, rozsahu přenášovaných dat a jiných technických parametrech přenosu dat, ve znění pozdějších předpisů, a to i s ohledem na kontrolní zjištění celních úřadů“. Byly zjištěny nedostatky v definování priorit při kontrolách CS v oblasti nelegálního provozování hazardních her a využívání systému AISG atd. Celní správa výše uvedená zjištění přezkoumala a konstatovala, že nejsou relevantní a podala proti nim námítky. Ministerstvo financí ČR uvedené námítky zamítlo pro jejich opožděné podání. Celní správa přijala příslušná opatření ke zjištěným nedostatkům.

Ministerstvo financí ČR v roce 2023 zahájilo kontrolu na „Dodržování základních zásad správy daní v případě daňových kontrol, u kterých mezi jejich zahájením a ukončením v roce 2021 uběhly více než 3 roky“. Kontrola byla v roce 2023 ukončena s tím, že nebyly zjištěny žádné nedostatky.

14.3 Vnitřní kontrolní a inspekční činnost

V celní správě bylo v roce 2023 provedeno celkem 4 665 kontrol. Z tohoto počtu bylo odbornými útvary CS provedeno 323 plánovaných a operativních kontrol, a služebními funkcionáři na všech úrovních řízení bylo provedeno 4 342 plánovaných a operativních kontrol výkonu práce nebo služby podřízených zaměstnanců. Celkem bylo také provedeno 213 vnitřních kontrol, z toho operativních kontrol bylo 174, plánovaných kontrol 4 a kontrol služebních funkcionářů 35.

Nejvíce kontrol provedených odbornými útvary a zejména kontrol provedených služebními funkcionáři bylo zakončeno s negativním zjištěním. Z celkového počtu provedených kontrol byly zjištěny nedostatky převážně v agendách, ostatní činnosti společné pro všechny služební funkcionáře nebo útvary, celního řízení, kontrol výkonového zpoplatnění, kontrol časového zpoplatnění, spisové služby a dále v agendě ostatních dohledových činností. Na základě výsledků kontrol bylo přijato 236 náležitých opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Kontrolní činnost služebních funkcionářů směřovala především do ostatních činností společných pro všechny služební funkcionáře nebo útvary, dále do agend celního řízení, správy daní, správy příjmů, kontrol po propuštění zboží, spisové služby, vymáhání, správního trestání, ostatních dohledových činností, daňových kontrol a správy zbrojního skladu. U provedených kontrol byly zjištěny nedostatky především v ostatních činnostech společných pro všechny služební funkcionáře nebo útvary na GŘC a celních úřadech, dále v agendách celního řízení, správy daní, správy příjmů, kontrol po propuštění zboží a spisové služby. K výsledkům kontrol bylo přijato 144 opatření k odstranění nedostatků.

V roce 2023 bylo formou inspekční činnosti zahájeno prověřování 7 případů zaměřených na prošetření podezření z protiprávního jednání zaměstnanců celní správy. Tato inspekční činnost byla zaměřena zejména na oblast úhrady daňového nedoplatku na spotřební dani, hospodaření s výzbrojním materiálem, povinností souvisejících s nařízeným ozdravným pobytem, povinností souvisejících s realizací práce z domova, nakládání se zdravotní dokumentací, postupu při řízení ve věcech služebního poměru, způsobu projednání přestupku spáchaného příslušníkem. Na základě výsledků inspekční činnosti bylo přijato 13 opatření organizačního a personálního charakteru.

14.4 Vyřizování stížností, petic, podnětů a oznámení

V roce 2023 orgány celní správy zaevidovaly a vyřídily celkem 45 stížností, přičemž 3 byly dále napadeny žádostí o přešetření způsobu vyřízení stížnosti. Celkem 32 stížností směřovalo do daňové oblasti a bylo vyřizováno podle daňového řádu, 13 stížností bylo vyřizováno v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Z celkového počtu vyřízených stížností bylo 6 stížností shledáno důvodnými a 4 stížnosti byly shledány jako částečně důvodné. Všechny důvodné nebo částečně důvodné stížnosti směřovaly proti nesprávnému postupu orgánů celní správy.

V roce 2023 orgány celní správy zaevidovaly a vyřídily 17 podnětů, které se vztahují k § 12 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Z celkového počtu vyřízených podnětů byly 2 shledány jako důvodné. V 1 případě směřoval důvodný podnět proti nesprávnému postupu orgánů celní správy a v 1 případě proti nevhodnému chování orgánů celní správy. V roce 2023 nebyla orgány celní správy přijata ani vyřizována žádná petice.

Ze strany veřejnosti bylo v roce 2023 na bezplatné protikorupční telefonní lince č. 800 232 222 registrováno celkem 6 volání, přičemž podezření na korupční jednání celníka nebo občanského zaměstnance nebylo zaznamenáno. Na protikorupční e-mailovou adresu korupce@cs.mfcr.cz bylo doručeno celkem 30 relevantních podání, přičemž podezření na korupční jednání celníka nebo občanského zaměstnance nebylo zaznamenáno. Prostřednictvím elektronického formuláře pro oznámení korupčního jednání pu-

blikovaného na webových stránkách CS bylo učiněno 1 podání, u kterého nebylo zaznamenáno podezření na korupční jednání celníka nebo občanského zaměstnance. Většina doručených podání upozorňovala na podezření z porušování zákona u fyzických nebo právnických osob ve vztahu ke kompetencím CS. Zbývající část podání směřovala do oblasti poradenství nebo ověření správnosti postupu vůči orgánům CS.

Tabulka č. 58: Souhrnné ukazatele z agendy vnitřních činností

Ze strany zaměstnanců CS nebylo v roce 2023 podáno žádné oznámení obsahující informace získané v rámci pracovního nebo služebního poměru o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku nebo porušuje právní předpis nebo předpis EU upravující oblasti podle čl. 2 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie a podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, ve znění pozdějších předpisů.

15. Oblast bezpečnosti

15.1 Bezpečnostní politika

V roce 2023 byly Výborem pro bezpečnost celní správy stanoveny dva nové cíle bezpečnostní politiky, týkající se dokončení plánu implementace GDPR a zefektivnění stávajících zásahových režimů, spočívající v převedení bezpečnostního systému s grafickou nadstavbou C4 z Ostravy areálu GŘC na Operační centrum GŘC.

Tyto 2 cíle, skládající se z celkem 5 konkrétních opatření, byly následně schváleny generálním ředitelem CS a povinnost jejich implementace byla uložena konkrétním věcně příslušným útvarům.

15.2 Ochrana utajovaných informací

V roce 2023 byla v návaznosti na trvalé potřeby sekce pátrání a po provedení změn několika prováděcích vyhlášek provedena aktualizace problematiky ochrany utajovaných informací v rámci odborné profesní přípravy Patrag.

V oblasti administrativní bezpečnosti došlo oproti stavu roku 2022 ke snížení celkového počtu nově zaevidovaných národních utajovaných dokumentů. U dokumentů EU byl zaznamenán výrazný vzestup jejich počtu. Vzhledem k zahájení účinnosti nové vyhlášky č. 275/2022 Sb., o administrativní bezpečnosti a registrech utajovaných informací, bylo provedeno opakované školení a seminář s pracovníky, kteří zajišťují administrativní bezpečnost utajovaných informací v dotčených útvarcích, a to i za metodické účasti Národního bezpečnostního úřadu. Velké změny doznal systém zahajování bezpečnostního řízení na stupeň utajení „Vyhrazené“, resp. ověřování splnění těchto podmínek, kdy došlo k implementaci eFormuláře pro (dálkové) podávání žádostí o zahájení a ově-

řování. Tím došlo ke zrychlení celého procesu, úspoře papírových dokumentů, úspoře za poštovné a ke zlepšení přehledu o vyřizovaných žádostech. Tento systém bude dále upravován s cílem zlepšení uživatelské přívětivosti.

Počty držitelů bezpečnostních prověrek pro stupně utajení „Tajné“, „Důvěrné“ zůstaly v porovnání s rokem 2022 přibližně stejné, u stupně utajení „Vyhrazené“ došlo v závěru roku k lehkému navýšení z důvodu plánované výpomoci v objektu s režimovým opatřením. Počet držitelů bezpečnostní prověrky pro stupeň utajení „Přísně tajné“ zůstal přibližně konstantní, ač tento stupeň není v CS systemizován dle § 69 odst. 1 písm. b) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Povinné každoroční proškolení z ochrany utajovaných informací v řádném termínu neabsolvovalo jen několik pracovníků, a i u nich došlo k dodatečnému proškolení v náhradním termínu.

V oblasti fyzické bezpečnosti při ochraně utajovaných informací v podmínkách CS nedošlo v uplynulém období k podstatným změnám. Bylo realizováno několik změn umístění objektů a zabezpečených oblastí provozovaných CS.

Rovněž v zajištění činnosti ISCS v režimu ochrany utajovaných informací nedošlo ve zmiňovaném období k podstatným změnám. Nadále jsou provozovány certifikované systémy IS/D CS, IS/V CS a síťový IS/V-S3 CS. V souvislosti se změnami dislokací některých částí těchto systémů došlo k jejich reakreditacím.

15.3 Krizové řízení

V roce 2023 se CS zúčastnila společného cvičení složek Integrovaného záchranného systému, které se konalo dne 11. 10. 2023 na Letišti Václava Havla v Praze-Ruzyni. Tématem cvičení byla Typo-

vá činnost „Přilet nakažené osoby“. Poprvé v rámci těchto cvičení byli přítomni pracovníci z CÚ Praha Ruzyně, kteří zde plnili úkoly CS v rámci příletu nakažené osoby.

Dále byla v roce 2023 na základě žádosti Ministerstva financí ČR provedena aktualizace seznamů prvků kritické infrastruktury v rámci CS. Zároveň byla provedena pravidelná aktualizace sil a prostředků, které CS poskytuje Hasičskému záchrannému sboru ČR v rámci Dohody o plánované pomoci na vyžádání. V rámci interní metodiky došlo také ke splnění povinnosti týkající se realizace celkem tří prověrek dosažitelnosti a jednoho zasedání krizového štábu CS.

Ke konci roku 2023 byla zároveň provedena pravidelná aktualizace Plánu krizové připravenosti CS.

15.4 Objektová bezpečnost

V roce 2023 CS nadále pokračovala ve zvyšování objektové bezpečnosti, a to prostřednictvím provádění bezpečnostních posouzení a následné instalace bezpečnostních prvků na vybraných ob-

jektech, které užívá. Za uplynulý rok bylo celní správou provedeno celkem 25 bezpečnostních posouzení.

V roce 2023 se zároveň pokračovalo v procesu převedení bezpečnostního systému s grafickou nadstavbou C4 z Ostravy areálu GŘC na Operační centrum GŘC, což do budoucna umožní zásadním způsobem zefektivnit stávající zásahové režimy na vybraných objektech. Plánovaný termín dokončení tohoto převedení je prosinec 2024.

15.5 Zpracování a ochrana osobních údajů

V průběhu roku 2023 byly nadále realizovány kroky k dokončení úkolů stanovených v Plánu implementace GDPR do podmínek CS, především pak v zavádění automatizované skartace osobních údajů u vybraných informačních systémů.

V roce 2023 zároveň došlo oproti předchozímu roku k zásadnímu navýšení počtu žádostí subjektů údajů, jejichž obsahem bylo uplatnění práva na přístup k osobním údajům. CS za uplynulý rok přijala a úspěšně vyřídila celkem 44 těchto žádostí.

16. Vztahy s veřejností

16.1 Svobodný přístup k informacím

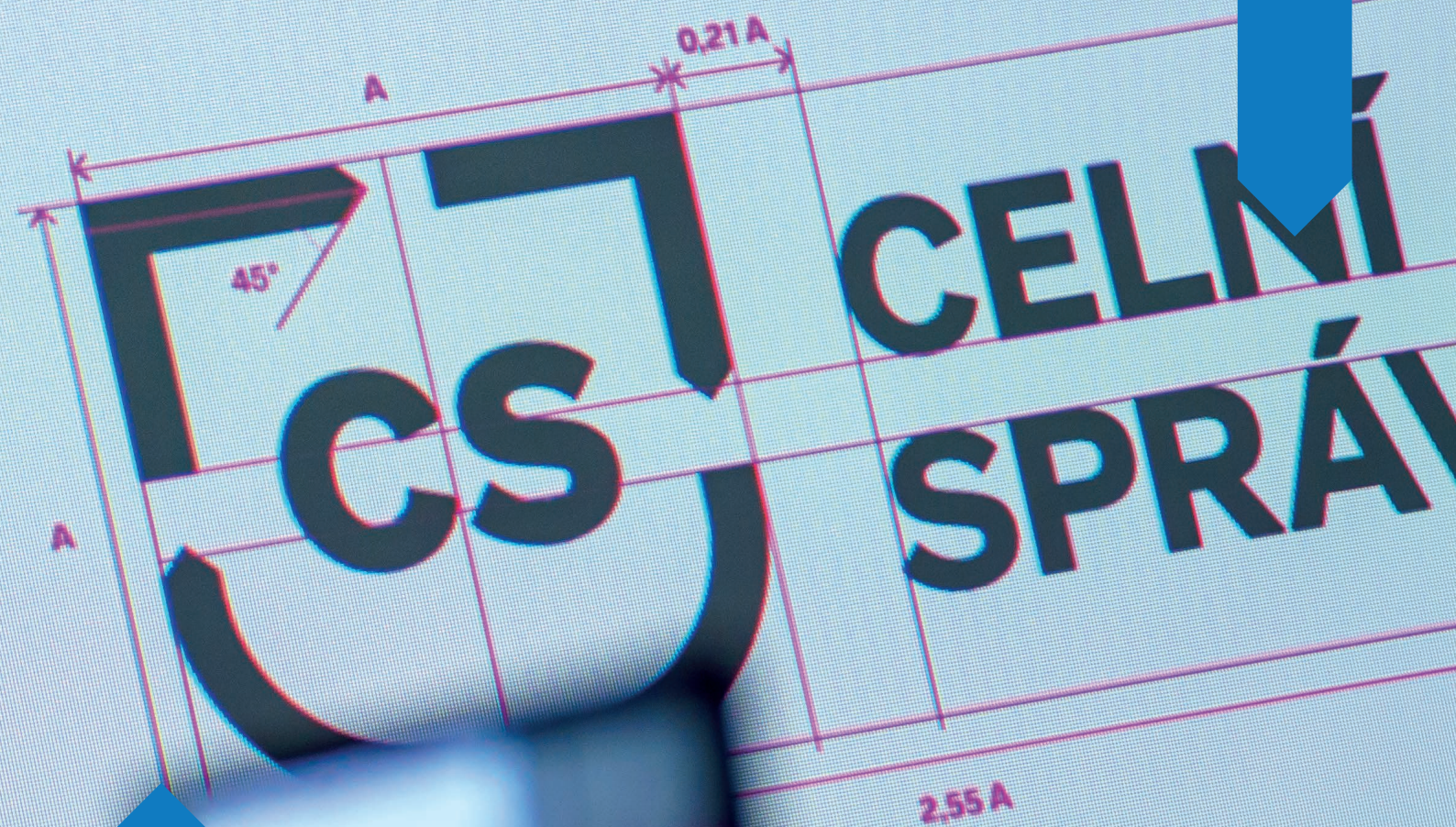
Celní správa v postavení povinného subjektu zajišťuje agendu poskytování informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). GŘC poskytuje informace prostřednictvím oddělení vztahů k veřejnosti, celní úřady prostřednictvím agendy právní. V roce 2023 bylo v rámci celní správy přijato a zaevidováno celkem 139 písemných žádostí o poskytnutí informace dle informačního zákona. Žádná ústní žádost podána nebyla. Plně vyhověno bylo v 83 případech žádostí, ve 2 případech bylo poskytnutí informace podmíněno úhradou správního poplatku. Ve 28 případech bylo poskytnutí informace rozhodnutím odmítnuto zcela, 13 částečně. Ve 12 případech bylo poskytnutí informace sdělením odloženo zcela, v 1 částečně.

16.2 Vztahy s veřejností

Celní správa prezentovala své činnosti prostřednictvím vydávaných tiskových sdělení, která jsou zveřejňována na internetu

a aktivněji propagována na sociálních sítích. Došlo k nárůstu tvorby videí, která jsou společně s prezentační činností využívána k oslovení širšího publika. Celní správa upevňovala i v roce 2023 vazby s veřejností prostřednictvím organizovaných prezentačních akcí. Pro tisková sdělení jsou využívány kontakty s českými i zahraničními médii. Časopis CLO-DOUANE prošel redakční obměnou a je i nadále zveřejňován na internetových stránkách organizace.

Celní správa se v roce 2023 zúčastnila 151 prezentačních akcí na regionální i celostátní úrovni. Při nich seznámila veřejnost se svými kompetencemi a představila služební kynologii a techniku, kterou používá ve službě. Jedná se o 10% nárůst počtu prezentací oproti roku 2022, s cílením na všechny věkové kategorie. Mezi nejvýznamnější akce patřily např. Dny NATO v Mošnově, Den otevřených dveří Ministerstva financí ČR, Bahna 2023. V rámci Mezinárodního veletrhu obranné a bezpečnostní techniky IDET a veletrhů PYROS a ISET se celní správa poprvé účastnila i Dne bezpečnosti: Záchranáři dětem, kde si připravila pro nejmenší návštěvníky série znalostních a sportovních soutěží. Přednášky pro vyšší odborné a vysoké školy se le-

tos uskutečnily v 10 případech. Oddělení vztahů k veřejnosti ve spolupráci se specializovanými pracovišti a útvary organizovalo návštěvy členů poslanecké sněmovny Parlamentu ČR na GŘC a Letišti Václava Havla v Praze-Ruzyni.

V roce 2023 zveřejnila celní správa 249 tiskových zpráv, což znamená 5% nárůst ve srovnání s rokem 2022. V průběhu roku se uskutečnily tři tiskové konference, v rámci kterých celní správa prezentovala dva případy trestního prověřování (COAL a VENOM) Sekce pátrání a případ nárůstu nezdaněných lihovin mobilního dohledu. Celkový počet prezentovaných výstupů v roce 2023 vzrostl o 1 370 (21,0 %) na celkových 7 820 ve srovnání s rokem 2022. Nejčastěji se celní správa prezentovala v internetových zpravodajských médiích, v počtu 5 023 příspěvků, což činí 64,2 %. Celkem 1 058 (13,5 %) výstupů je zaznamenáno v tištěných médiích, 873 (11,2 %) na sociálních sítích, 547 (7,0 %) v televizním vysílání a 319 (4,1 %) zaujímal prostor vyhrazený v rozhlasu.

Zveřejňována jsou nejčastěji sdělení z oblasti pátrání, celního řízení, dohledu, vymáhání a dalších novinek vztahujících se ke kompetencím organizace. Ve většině případů šlo o pozitivní prezentace našich aktivit. Celní správa je v mediálním světě vnímána ve více než 66 % pozitivně, 33 % sdělení je neutrálního charakteru a v necelém procentu negativně.

Celní správa se na sociálních sítích prezentuje kromě Facebooku také na Instagramu, YouTube a sociální síti X (dříve Twitter). Počet příspěvků na sociální síti Facebook vzrostl o 14,8 % na 225 příspěvků, do tohoto čísla nejsou zahrnuty zveřejněné krátkodobé příběhy. Nově byla zavedena prezentace ve formě reelsů a příběhů, což přineslo enormní nárůst počtu zhlédnutí o 416,0 % a přibyl zároveň i počet sledujících o 36,0 % na 14 872. Data na Instagramu ukazují navýšení zájmu o 91,0 %, což znamená o 36,0 % více sledujících. Počet příspěvků je obdobný jako v roce 2022, ale dochází k postupnému vyhranění specializovaného obsahu pro konkrétní sociální médium. Sdíleny na Facebooku jsou převážně informace z výkonu služby se zaměřením na tisková sdělení, záchyty, kontroly a kynologii, z historie a další obsah vylepšující mediální obraz celní správy. Naopak na Instagramu celní správy jsou převážně videa a fotomateriály. Sociální síť X získala o 30,0 % více příznivců a YouTube o 22,0 % více.

16.3 Poskytování informací Poradenským a informačním centrem

Pracovníci centra zpracovali více než 3 550 písemných dotazů, což je v porovnání s předešlým rokem o 551 méně, a vyřídili 7 807 telefonických dotazů veřejnosti, což je o 127 dotazů více než v roce 2022 (7 680). Komunikaci s Poradenským centrem, které má celorepublikový dosah, zajišťuje celní správa z několika úrovní. Odpovědi na dotazy může veřejnost získat ústně přes centrální kontaktní telefonní číslo, nebo písemně přes e-mailo-

vou adresu informace@cs.mfcr.cz, popřípadě přes online formulář umístěný na webových stránkách, či elektronickou podatelnu celní správy. Žadateli o poskytnutí informací jsou fyzické i právnické osoby. Nejčastěji se žádosti týkaly celních předpisů zahrnujících podmínky dovozu a vývozu zboží a obchodně politických opatření (496), včetně informací ohledně dovozu poštovních zásilek nízké hodnoty (270). Dalšími dotazovanými oblastmi jsou problematika spotřebních a energetických daní (193), DPH (39) a další informace z oblastí kompetencí celní správy (2 552).

16.4 Nová podoba vizuálního stylu

Celní správa v průběhu roku 2023 získala podobu nového vizuálního stylu, kterou představila na veřejnosti i uvnitř organizace. Základem nové vizuální identity je logo vystavěné z náznaku štítu a písmen „CS“. Podle tvůrců štít na jednu stranu vyjadřuje ochranný symbol, na druhou stranu jeho ztvárnění ve formě šipek evokuje platformu pro komunikaci mezi úřadem a veřejností a zajištění plynulého toku zboží. Snahou je prezentovat celní správu jako moderní, dynamicky se rozvíjející organizaci. Výsledkem veřejné soutěže na novou vizuální identitu není jen samotné logo, ale především jasná definice všech aspektů komunikace na různých platformách. Celní správa bude novou vizuální identitu do praxe zavádět postupně, zejména v průběhu roku 2024, aby to přinášelo jen minimálně zvýšené náklady.

16.5 Projekty

V roce 2023 vytvořilo oddělení vztahů k veřejnosti CS ucelenou kampaň k výročí 100 let od založení Celně technické laboratoře. Při té příležitosti vznikl dokumentární film mapující historii a současnost laboratoře. Byl s úspěchem promítnut nejen na tuzemských setkáních, ale i na mezinárodní konferenci v Berlíně nebo ve Světové celní organizaci. Výročí laboratoře se také prezentovalo v celostátních a odborných médiích. Díky tomu navázali pracovníci oddělení užší spolupráci s časopisem Ministerstva vnitra ČR – Policista, který publikoval článek nejen o samotné Celně technické laboratoři, ale následně také velké téma věnované celní správě.

Dalším projektem byla výstava Po stopách padělatelů v Muzeu Karlovy Vary. Na její přípravě se podíleli rovněž zástupci odborných útvarů a celních úřadů v Karlovarském kraji a v Praze. Výstava se konala v letních měsících a obsahovala také odborné přednášky.

V závěru roku byla navázána spolupráce s režisérem dokumentárních filmů Jaroslavem Kratochvílem, ze které by časem měl vzniknout celovečerní film na téma environmentální kriminality.

17. Závěr

Celní správa pokračuje v procesu digitalizace, protože si uvědomuje, že v ní spočívá budoucnost veřejné správy. Digitalizace slouží k urychlení práce s úsporou nákladů a rychlejším přístupem k dokumentům. Díky digitalizaci odpadá potřeba papírových dokumentů a nutnost fyzické přítomnosti klientů na úřadech. Celní správa se zaměřuje na poskytování služeb online, a to především prostřednictvím platformy cPortál. Tato jednotná komunikační platforma umožňuje efektivní komunikaci a zajišťuje autorizaci a autentizaci fyzických i právnických osob. Kromě toho byl vytvořen mandátní rejstřík a zpracován Katalog služeb s 381 službami iniciovanými klienty a 213 službami z moci úřední.

Důležitým úkolem byla rovněž příprava nového organizačního uspořádání celních úřadů od poloviny roku 2025. Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, přináší do práce celní správy několik podstatných novinek. Mezi ně patří nově nabytá zodpovědnost za prověřování trestných činů spáchaných porušením daňových předpisů upravujících daň z hazardních her a tzv. justiční pohledávky. Celní úřady budou v průběhu roku 2024 přebírat od soudů a orgánů Vězeňské služby ČR přibližně 108 tisíc pohledávek a dále cca 400 tisíc pohledávek, které vznikly do 31. 12. 2023. Na toto je celní správa řádně připravena z právního i organizačně-technického hlediska. Celní správa také převzala novou agendu CBAM, kde se zhostila povinnosti registrovat zhruba 5 000 subjektů do konce ledna 2024.

V oblasti unijní legislativy je reformní balíček Celního kodexu EU klíčovým krokem. Návrh tohoto balíčku byl představen Evropskou komisí v květnu 2023. Jedná se o rozsáhlou legislativní změnu, která má být realizována v průběhu nadcházejících třinácti let. Zahrnuje vytvoření Evropského celního orgánu jako decentralizované agentury EU, který by měl začít fungovat od roku 2028. Během následujících čtyř let by měl být současný způsob deklarování zboží pro celní účely postupně nahrazen předáváním dat do Celního datového centra EU. Reforma směřuje k centralizaci řízení rizik na úrovni EU a centralizace systému vývoje informačních systémů. Tato reforma reaguje na obrovský nárůst elektronického obchodu a přináší další zjednodušení celních předpisů. Jejím cílem je modernizovat a efektivněji řídit celní procesy v rámci EU.

V oblasti soudních sporů ve správním soudnictví vykazuje celní správa dlouhodobě velmi vysokou úspěšnost, která se pohybuje okolo 80 %. Zejména na úseku hazardních her se tato úspěšnost blíží ke stu procentům. Samostatnou kapitolou je pak adaptace na novelu zákona o spotřebních daních.

Celní správa v roce 2023 připravovala dva významné projekty, které mají posílit technické vybavení pro celní laboratoře a kontroly. Prvním z nich je projekt „CCEI LAB II – Technické vybavení pro Celně technickou laboratoř“, jehož cílem je pořízení nových důležitých zkušebních zařízení. Tato nová vybavení mají zvýšit efektivitu provádění rozborů, rychlost měření a spolehlivost, a také snížit provozní náklady. Druhý projekt, „CCEI BCROSS II – Rozvoj technického vybavení pro celní kontroly“, se zaměřuje na modernizaci vybavení pro celní kontroly zboží překračujícího hranice EU. Cíle obou projektů jsou v souladu s prioritami EK, jako dostupnost takového vybavení pro celní kontroly, které chrání zájmy EU, zahrnující dále bezpečnost kontrol a zabezpečení zařízení, boj proti specifickým hrozbám a rizikům na konkrétních místech kontrol, boj proti nezákonnému obchodu s drogami, elektronický obchod, a podobně. Plánované zahájení obou projektů je stanoveno na rok 2024, a oba budou spolufinancovány programem EU Nástroj CCEI. Tyto projekty navazují na již probíhající projekty, jako jsou „CCEI LAB I – Technické vybavení pro Celně technickou laboratoř“ a „CCEI BCROSS I – Rozvoj technického vybavení pro celní kontroly“, a to v souladu se seznamem způsobilého vybavení 2. výzvy a stanovenými prioritami EK pro vybavování hraničních přechodů a celně technických laboratoří.

Nové organizační uspořádání celních úřadů, které bylo stanoveno zákonem č. 349/2023 Sb., nastane s účinností od 1. 7. 2025. Úprava kompetencí orgánů celní správy je předmětem návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti správy daní a působnosti Celní správy České republiky; tento legislativní nosič je zařazen v Plánu legislativních prací vlády na rok 2024.

18. Tabulky a grafy

18.1 Seznam zkratk

AEO	Oprávněný hospodářský subjekt	IT	Informační technologie
CBAM	Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích	LC/MS	Kapalinová chromatografie s hmotnostní spektrometrií
CEPAN	Centrální evidence dlužníků	LEWP-C	Pracovní skupina pro prosazování práva – – oblast cel
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin	MA zpráva	Zpráva vzájemné spolupráce
CLET	Expertní tým celních laboratoří	MF	Ministerstvo financí České republiky
CP	Celní prohlášení	MO	Minerální oleje
cPortál	Platforma pro elektronickou komunikaci s CS	MPO-LS	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky – – Licenční správa
CS	Celní správa České republiky	MZV	Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
CTL	Celně technická laboratoř	NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
CÚ	Celní úřad	NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
CUWP	Pracovní skupina pro celní unii	OPL	Omamné a psychotropní látky
ČNB	Česká národní banka	OPP	Odborná profesní příprava
ČR	Česká republika	Protokol FCTC	Protokol o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k Rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku
ČSN EN ISO	Certifikát normy jakosti	PSAT	Vzdělávací modul
DG BUDGET	Generální ředitelství pro rozpočet Evropské komise	REX	Registrovaní vývozci
DG TAXUD	Generální ředitelství pro daně a celní unii	SEM	Systém elektronického mýtného
DPH	Daň z přidané hodnoty	SM	Systematizované místo
DES	Dělená správa	SOD	Státní odborný dozor
ECSA	Evropská celní sportovní asociace	SOMS	Samostatné oddělení Mezinárodní spolupráce
EDS/SMVS	Evidenční dotační systém/správa majetku ve vlastnictví státu	SPD	Spotřební daň
EENVS	Elektronická evidence nezávazných vyjádření a stanovisek	SPZ	Státní politika zaměstnanosti
EK	Evropská komise	SR	Státní rozpočet
ELO	Excise Liaison Office (Úřad pro výměnu mezinárodních informací v oblasti SPD)	SRDS	Super Reduced Data Set
EMCS	Elektronický systém pro dopravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani	SSZ	Stanoviska k sazebnímu zařazení zboží
EU	Evropská unie	SW	Software
EUR	Jednotná měna členských zemí Evropské měnové unie	SZ	Sociální zabezpečení
Europol	Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation)	SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb	TOR	Tradiční vlastní zdroje
FS	Finanční správa České republiky	UCC	Celní kodex Unie
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů	V4	Visegrádská skupina
GFR	Generální finanční ředitelství	VSZ	Vysvětlivky k sazebnímu zařazení zboží
GŘC	Generální ředitelství cel	VV	Vybrané výrobky
HW	Hardware	VZSK	Výcvikové zařízení služební kynologie
CHED-D	Společné zdravotní vstupní doklady pro potraviny a krmiva neživočišného původu	WCO	Světová celní organizace
ICT	Informační a komunikační technologie	ZIPZ	Závazná informace o původu zboží
ISCS	Informační systém celní správy	ZISZ	Závazná informace o sazebním zařazení zboží
		ZPP	Základní profesní příprava

18.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Zůstatky na účtech celní správy dle výpisu České národní banky	Tabulka č. 35	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Pivo
Tabulka č. 2	Poskytnutí tradičních vlastních zdrojů	Tabulka č. 36	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly provozování hazardních her
Tabulka č. 3	Počty dovozních celních prohlášení	Tabulka č. 37	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly zpoplatnění na komunikacích
Tabulka č. 4	Počty vývozních celních prohlášení	Tabulka č. 38	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti převozu finanční hotovosti
Tabulka č. 5	Počty položek v dovozních celních prohlášeních	Tabulka č. 39	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu – OPL
Tabulka č. 6	Počty položek ve vývozních celních prohlášeních	Tabulka č. 40	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti pěstování máku a technického konopí
Tabulka č. 7	Počet vystavených osvědčení o původu a statusu zboží	Tabulka č. 41	Provedené kontroly zaměstnávání cizinců
Tabulka č. 8	Počet platných povolení ve výkonu správy SPD	Tabulka č. 42	Použití speciální techniky při kontrolách
Tabulka č. 9	Inkaso SPD (včetně dovozu a po odečtení vrácené SPD)	Tabulka č. 43	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly dovozu a vývozu odpadů
Tabulka č. 10	Počet podaných daňových tvrzení podle druhů komodit a způsob podání	Tabulka č. 44	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu
Tabulka č. 11	Měsíční počty odebraných tabákových nálepek	Tabulka č. 45	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vymáhání nedoplatek při kontrolách na komunikacích
Tabulka č. 12	Počet doprav VV v režimu podmíněného osvobození od daně mezi ČR a EU	Tabulka č. 46	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti zbraní a výbušnin
Tabulka č. 13	Stav nedoplateků	Tabulka č. 47	Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožádání v oblasti administrativní spolupráce
Tabulka č. 14	Vývoj kumulovaných nedoplateků vnitrostátní SPD a energetických daní	Tabulka č. 48	Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožádání
Tabulka č. 15	Zajištění daní a zástavní právo	Tabulka č. 49	Struktura zaměstnanců celní správy
Tabulka č. 16	Aktuální dlužná částka	Tabulka č. 50	Přehled plnění základních ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů
Tabulka č. 17	Opravné prostředky podle oblasti a výsledku řízení	Tabulka č. 51	Plnění příjmů
Tabulka č. 18	Výsledky kontrol po propuštění zboží	Tabulka č. 52	Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ
Tabulka č. 19	Daňová kontrola	Tabulka č. 53	Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery
Tabulka č. 20	Kontroly v oblasti SPD	Tabulka č. 54	Skutečné kapitálové výdaje
Tabulka č. 21	Kontrola údajů Intrastatu	Tabulka č. 55	Čerpání běžných výdajů – osobní výdaje
Tabulka č. 22	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti duševního vlastnictví	Tabulka č. 56	Čerpání rozpočtových prostředků na sociální dávky
Tabulka č. 23	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti celního řízení	Tabulka č. 57	Čerpání ostatních běžných výdajů
Tabulka č. 24	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu	Tabulka č. 58	Souhrnné ukazatele z agendy vnitřních činností
Tabulka č. 25	Vykazované záchyty OPL		
Tabulka č. 26	Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v trestním řízení		
Tabulka č. 27	Počet pravomocných rozhodnutí o přestupku s pokutou		
Tabulka č. 28	Kontrolně dohledové činnosti		
Tabulka č. 29	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Víno a meziprodukty		
Tabulka č. 30	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Minerální oleje		
Tabulka č. 31	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Zahřívání tabákové výrobky		
Tabulka č. 32	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Tabákové výrobky		
Tabulka č. 33	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Tabák		
Tabulka č. 34	Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Lih a lihoviny		

18.3 Seznam grafů

Graf č. 1	Stav plátců spotřebních a evidovaných energetických daní
Graf č. 2	Počet platných registrací ke značení lihu, distribuci lihu a distribuci pohonných hmot
Graf č. 3	Počet platných povolení ve výkonu správy energetických daní
Graf č. 4	Počet odebraných tabákových nálepek
Graf č. 5	Doprava VV v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci ČR
Graf č. 6	Povolené posečkání vnitrostátní SPD a energetických daní
Graf č. 7	Počet odeslaných a přijatých žádostí

18.4 Tabulky

Tabulka č. 1: Zůstatky na účtech celní správy dle výpisu ČNB
k 31. 12. 2023 v mil. Kč

Název účtu	Z dovozu	Vnitrost. SPD	Vnitrostátní/ dělená správa	Celkem
Daň z přidané hodnoty	440,19			440,19
SPD z vína	1,78	488,29		490,07
SPD z minerál.olejů	1,09	84 085,68		84 086,77
SPD z lihu	11,48	8 960,06		8 971,55
SPD z piva	0,58	4 501,01		4 501,59
SPD z tabákových výrobků ³	-11,94	17,72		5,78
SPD z tabákových nálepek		50 854,94		50 854,94
SPD ze zahřívání tabákových výrobků		2 274,10		2 274,10
SPD ze surového tabáku		0,27		0,27
Vratky-ozbr.silám ciz.států		-3,18		-3,18
Vratky-zelená nafta		-2 276,91		-2 276,91
Vratky-pro výrobu tepla		-462,24		-462,24
Vratky-ostatní benzíny		-8,95		-8,95
Vrácení SPD z MO dle § 55		-17,44		-17,44
Vrácení daně osobám s imunitou		-4,66		-4,66
Clo před vstupem do EU	0,31			0,31
Clo po vstupu do EU ¹	3 008,41			3 008,41
Správní poplatky	3,13			3,13
Příslušenství	16,24		29,32	45,56
Ostatní příjmy			5,40	5,40
Biopaliva			0,00	0,00
Blok.pokuty na místě zaplacené			456,20	456,20
Pokuty v řízení správním			562,30	562,30
Pokuty v souvislosti s hazardem			28,50	28,50
Dopravní prostředky pro obec			53,63	53,63
Odnětí dotací dle zák. 218/2000 Sb.			14,88	14,88
Odvody majetkového prospěchu			448,87	448,87
DES ostatní ²			5 776,68	5 776,68
Daň z elektřiny		1 464,43		1 464,43
Daň ze zem. plynu a některých dalších plynů		1 363,53		1 363,53
Daň z pevných paliv		258,47		258,47
Vrácení daně z elektřiny		-0,04		-0,04
Vrácení daně ze zem. plynu a některých dalších plynů		-0,12		-0,12
Vrácení daně z pevných paliv		0,00		0,00
CELKEM	3 471,27	151 494,96	7 375,78	162 342,00

1) SPD z tabákových výrobků obsahuje cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření.

2) Uvedená hodnota neobsahuje clo odvedené do EU.

3) Včetně odvodu za odnětí půdy do státního rozpočtu. Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Tabulka č. 2: Poskytnutí tradičních vlastních zdrojů
k 31. 12. 2023 v mil. Kč

	2022	2023	Rozdíl mezi odvodem v roce 2022 a v roce 2023	Index 2023 / 2022
Odvod tradičních vlastních zdrojů na účet Evropské komise (75 %)	9 725,38	9 025,22	700,16	92,80%
Odvod cla na účet státního rozpočtu České republiky (25 %)	3 241,79	3 008,41	233,39	92,80%

Tabulka č. 3: Počty dovozních celních prohlášení

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho SRDS		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%
Dovozní CP k 31. 12. 2023	4 522 120	4 517 423	99,90 %	2 843 726	62,88 %	1 193 984	26,40 %
Tranzitní CP ukončená k 30. 9. 2023	464 784	360 987	77,67 %	----	----	359 819	77,42 %

Tabulka č. 4: Počty vývozních celních prohlášení
k 30. 9. 2023

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho SRDS		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%
Vývozní CP	1 256 070	1 255 991	99,99 %	----	----	1 154 903	91,95 %
Tranzitní CP podaná	243 624	243 617	100,00 %	----	----	233 299	95,76 %

Tabulka č. 5: Počty položek v dovozních celních prohlášeních

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho SRDS		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%
Dovozní CP k 31. 12. 2023	6 646 347	6 636 544	99,85 %	3 087 764	46,46 %	2 643 006	39,77 %
Tranzitní CP ukončená k 30. 9. 2023	1 637 459	1 463 333	89,37 %	----	----	1 409 082	86,05 %

Tabulka č. 6: Počty položek ve vývozních celních prohlášeních
k 30. 9. 2023

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho SRDS		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%
Vývozní CP	3 055 350	3 055 257	100,00 %	----	----	2 747 079	89,91 %
Tranzitní CP podaná	526 965	526 952	100,00 %	----	----	452 158	85,80 %

Tabulka č. 7: Počet vystavených osvědčení
o původu a statusu zboží

Osvědčení	Rok 2023
EUR.1 (celkem)	37 441
- řádně	35 218
- dodatečně	2 081
- duplikát	142
EUR-MED (celkem)	187
- řádně	187
- dodatečně	0
- duplikát	0
A.TR (celkem)	19 482
- řádně	18 349
- dodatečně	915
- duplikát	218
FORM A	4
INF4	54
CELKEM	57 168

Tabulka č. 8: Počet platných povolení ve výkonu SPD
k 31. 12. příslušného roku

Druh povolení*	Počet povolení		
	2021	2022	2023
Zvláštní povolení na přijímání a užívání vybraných výrobků osvobozených od daně (bez zvláštních povolení na přijímání lihu osvobozeného od daně)	847	883	964
Zvláštní povolení na přijímání a užívání lihu osvobozeného od daně	423	403	392
Povolení k provozování daňového skladu	1 017	1 024	1 051
Oprávněný příjemce pro opakované přijímání vybraných výrobků	746	761	754
Oprávněný příjemce pro jednorázové přijetí vybraných výrobků	30	16	18
Držitel povolení k nákupu zkapalněných ropných plynů uvedených do volného daňového oběhu	1 367	1 374	631
Oznámení VDO (evidovaný odesílatel / příjemce včetně dočasných)*	----	66	3 002
Prodej za ceny bez daně (letišť)	6	6	6
Povolení ke značkování a barvení vybraných minerálních olejů	18	19	17
Povolení ke značkování některých dalších minerálních olejů	3	3	2
Povolení zástupce pro zasílání vybraných výrobků	0	5	7
Celkem	4 457	4 560	6 844

* od 1.1.2022

Tabulka č. 9: Inkaso SPD (včetně dovozu a po odečtení vrácené SPD)

v mil. Kč

Druh povolení*	skutečnost		%
	XII/2022	XII/2023	
SPD z vína a meziproduktů	552,73	490,07	88,66
SPD z minerálních olejů	82 082,55	84 086,77	102,44
SPD z lihu	8 879,78	8 971,55	101,03
SPD z piva	4 536,39	4 501,59	99,23
SPD z tabákových výrobků ¹⁾	36,96	5,78	15,63
SPD z tabákových nálepek	56 915,84	50 854,94	89,35
SPD ze zahřívání tabákových výrobků	2 401,12	2 274,10	94,71
SPD ze surového tabáku	0,14	0,27	190,10
Daň z elektřiny	1 557,40	1 464,43	94,03
Daň ze zemního plynu	1 443,68	1 363,53	94,45
Daň z pevných paliv	354,03	258,47	73,01
Vratky:			
SPD z min. olejů - zelená nafta	-2 670,16	-2 276,91	----
- pro výr. tepla a TB	-445,89	-462,24	----
- ostatní benzíny	-7,68	-8,95	----
- ozbr. síly cizích států	-2,39	-3,18	----
- dle § 55 zákona o SPD	-17,90	-17,44	----
- osobám s imunitou	-5,00	-4,66	----
Daně z elektřiny	-0,06	-0,04	----
Daně ze zemního plynu	-0,11	-0,12	----
Daně z pevných paliv	0,00	0,00	----
CELKEM	155 611,46	151 497,95	97,36

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

1) SPD z tabákových výrobků obsahuje cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření.

Tabulka č. 10: Počet podaných daňových tvrzení podle druhů komodit a způsob podání (včetně oznámení, že nevznikla daňová povinnost) za rok 2023 k 31. 12. příslušného roku

DAP	Komodita	Počet celkem	Podáno datovou schránkou
Daň z minerálních olejů	Minerální oleje	6 255	5 835
Daň z lihu	Láh	11 868	10 675
Daň z piva	Pivo	10 824	10 269
Daň z vína a meziproductů	Víno a meziproducty	24 719	22 840
Daň z tabákových výrobků	Tabákové výrobky	780	319
Daň ze surového tabáku	Surový tabák	15	13
Daň ze zahřívání tabákových výrobků		23	19
Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů	Zemní plyn	13 391	13 017
Daň z pevných paliv	Pevná paliva	2 055	1 858
Daň z elektřiny	Elektřina	24 518	23 710
Přiznání ke spotřební dani podle § 15a odst. 9	Minerální oleje, Láh, Pivo, Víno a meziproduct., tabákové výrobky	0	0
Přiznání k uplatnění nároku osobám požívajícím výsad a imunit § 15 ZSPD	Minerální oleje, Láh, Pivo, Víno a meziproduct., tabákové výrobky	1 479	3
Přiznání k uplatnění nároků § 15a pro NATO	Minerální oleje, Láh, Pivo, Víno a meziproduct., tabákové výrobky	24	0
Přiznání k uplatnění nároku (§ 55 ZSPD) - mineralogické postupy a metalurgické procesy	Minerální oleje	200	198
Přiznání k uplatnění nároku (§ 56 ZSPD) – výroba tepla	Minerální oleje	25 531	24 186
Přiznání k uplatnění nároku (§ 56a ZSPD) – ostatní benzíny	Minerální oleje	642	617
Přiznání k uplatnění nároku (§ 57 ZSPD) – zelená nafta	Minerální oleje	27 500	27 301
Přiznání k uplatnění nároku (zák. 261/2007 Sb.) - zemní plyn	Zemní plyn	32	0
Přiznání k uplatnění nároku (zák. 261/2007 Sb.) - pevná paliva	Pevná paliva	2	2
Přiznání k uplatnění nároku (zák. 261/2007 Sb.) – elektřina	Elektřina	37	0
Celkem		149 895	141 419

Tabulka č. 11: Měsíční počty odebraných tabákových nálepek za rok 2023
k 31. 12. příslušného roku

Měsíc	Písmeno sazby	Počet odebraných kusů
Leden	L	80 016 193
Únor	L	78 543 371
Březen	L	71 273 133
Duben	L	59 031 629
Květen	L	68 644 679
Červen	L	95 828 926
Červenec	L	62 520 370
Srpen	L	74 352 764
Září	L	45 717 957
Říjen	L	49 496 053
Listopad	L	70 556 281
Prosinec	L	31 151 037
Celkem		787 132 393

Tabulka č. 12: Počet doprav VV v režimu podmíněného osvobození od daně mezi ČR a EU
k 31. 12. příslušného roku

Země	Z EU do ČR			Z ČR do EU		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
AT – Rakousko	13 415	7 549	9 730	3 777	3 575	1 982
BE – Belgie	1 981	2 166	2 515	1 236	1 522	1 358
BG – Bulharsko	281	268	314	537	505	695
CY – Kypr	0	0	0	46	48	46
DE – Německo	20 744	21 486	21 625	22 348	19 475	15 220
DK – Dánsko	171	133	127	243	184	143
EE – Estonsko	72	62	71	191	135	158
ES – Španělsko	3 146	2 675	2 903	487	534	539
FI – Finsko	119	150	137	336	349	324
FR – Francie	6 546	6 199	6 375	633	688	755
GR – Řecko	346	389	218	328	258	345
HU – Maďarsko	3 298	3 076	2 433	7 196	5 245	4 690
IE – Irsko	246	292	307	67	54	52
IT – Itálie	10 698	10 966	11 556	2 799	2 638	2 218
LT – Litva	224	381	85	345	380	522
LU – Lucembursko	26	43	34	71	210	252
MT – Malta	1	0	0	8	17	19
LV – Lotyšsko	116	144	184	234	346	403
NL – Nizozemsko	2 055	2 052	2 190	1 985	1 789	2 280
PL – Polsko	5 050	4 576	4 257	6 604	5 575	5 556
PT – Portugalsko	512	538	521	112	109	133
RO – Rumunsko	648	611	708	645	552	547
SE – Švédsko	120	109	111	1 651	1 685	1 673
SI – Slovinsko	54	58	73	354	411	379
SK – Slovensko	31 677	26 560	32 093	32 653	31 873	31 484
HR – Chorvatsko	53	67	54	625	693	718
XI – Severní Irsko	19	14	9	0	0	0
CELKEM	101 618	90 564	98 630	85 511	78 850	72 491

Tabulka č. 13: Stav nedoplatek

k 31. 12. 2023 v mil. Kč

Nedoplatky	Částka	%
Vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti	2 007,51	86,26 %
Z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením jednotného správního dokladu (JSD)	295,11	12,68 %
Z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží	24,78	1,06 %
CELKEM	2 327,40	

Tabulka č. 14: Vývoj kumulovaných nedoplatek vnitrostátní SPD a energetických daní

v letech 2019-2023 v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
SPD z: minerálních olejů*	5 374,39	4 580,23	3 482,47	3 665,82	3 302,11
líhu	2 024,36	2 096,31	1 855,38	1 399,62	1 398,84
piva	3,67	5,79	3,85	2,88	1,45
vína	0,73	0,87	0,65	0,56	0,39
tabákových výrobků	1 156,96	1 191,27	1 437,33	1 343,82	2 107,03
tabákových nálepek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
surového tabáku	54,30	1 752,66	1 835,99	1 842,63	325,06
zahříváného tabáku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zajištění	52,69	0,00	0,00	0,00	0,00
Energetické daně*	17,03	20,03	20,82	16,67	18,16
CELKEM	8 684,13	9 647,15	8 636,48	8 272,00	7 153,03

* Včetně příslušných vratek.

Tabulka č. 15: Zajištění daní a zástavní právo

kumulativně k 31. 12. příslušného roku

Druh zajištění		2020	2021	2022	2023
Zajištění celního dluhu	počet rozhodnutí	1 671 791	1 265 053	833 547	1 650 302
	částka v mil. Kč	51 804,00	32 180,40	24 315,70	39 220,00
Zajištění spotřebních a energetických daní	počet rozhodnutí	147 095	83 095	52 151	104 309
	částka v mil. Kč	276 520,80	142 870,90	115 291,50	207 231,62

Tabulka č. 16: Aktuální dlužná částka

k 31. 12. 2023 v tis. Kč

Druh úlevy	Počet případů	Ulehčeno	Uhrazeno	Neuhrazeno celkem
Odklad	1	798,20	798,20	0,00
Posečkání	5	2 705,83	797,07	1 908,76
Spátky	23	8 980,26	2 777,70	6 202,55
CELKEM	29	12 484,28	4 372,97	8 111,31

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Tabulka č. 17: Opravné prostředky podle oblasti a výsledku řízení

k 31. 12. 2023

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení					
	počet odvolání podaných v předch. období a k 1. 1. 2023 nevyřízených	ve sledovaném období	vyhověno	zastaveno	zamítnuto	z toho k 31. 12. 2023 nevyřízených
Daň z přidané hodnoty	0	0	0	0	0	0
Clo	526	843	407	5	615	342
Spotřební daně	204	1 090	219	2	730	343
Správní trestání	175	328	91	5	227	180
Placení	670	2 955	159	3	2 978	485
Energetické daně	373	236	92	0	8	509
Ostatní	24	78	25	1	59	17
CELKEM	1 972	5 530	993	16	4 617	1 876

Tabulka č. 18: Výsledky kontrol po propuštění zboží

za období 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Zahájené kontroly	408	375	401	371	438
Ukončené kontroly	431	366	400	385	440
Kontroly s pozitivním výsledkem	364	307	323	315	350
Efektivnost kontrol po propuštění zboží (v %)	84,45 %	83,88 %	80,75 %	81,82 %	79,55 %
Zjištěný únik na cle, daních a poplatcích (v mil. Kč)	88,00	110,76	44,56	130,66	107,38

Tabulka č. 19: Daňová kontrola

k 31. 12. 2023

	Počet kontrol ¹⁾		Změna daň. povinnosti v důsledku kontroly v mil. Kč	
	ukončeno	ukončeno s rozdílem	změna daň. povinnosti	související příslušenství celkem
Daně spotřební a energetické	169	133	50,28	11,98
v tom: minerální oleje	125	108	48,87	10,85
tabák	0	0	0,00	0,00
surový tabák	0	0	0,00	0,00
zahříváné tabákové výrobky	0	0	0,00	0,00
líh	17	7	0,28	0,17
pivo	5	3	0,00	0,00
víno	5	3	0,03	0,02
elektřina	6	4	0,29	0,06
zemní plyn	11	8	0,81	0,88
pevná paliva	0	0	0,00	0,00
Kontrola po propuštění zboží (clo + DPH)	440	350	107,38	nevidujeme
z toho: DPH	nevidujeme	nevidujeme	0,48	nevidujeme
CELKEM	609	483	157,66	11,98

1) Za jednu kontrolu se považuje ukončená kontrola jedné daně za jeden rok.

S účinností od 1. 4. 2019, resp. 15. 5. 2019 byla zavedena SPD ze zahříváných tabák. výrobků.

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Tabulka č. 20: Kontroly v oblasti SPD
k 31. 12. 2023

Nefiskální kontroly při správě spotřebních daní	Celkem	Ukončeno s rozdílem	
		počet	%
Kontrola omezení prodeje VV (včetně cenové kontroly na tabákové výrobky)	569	288	50,62 %
Kontrola podmínek povolení pro VV	3 283	16	0,49 %
Kontrola výroby a úprav lihu (včetně zúčtování lihu)	4 385	17	0,39 %
Kontrola značení lihu a tabákových výrobků	5 546	684	12,33 %
Kontrola doprav v oblasti SPD	3 907	532	13,62 %
CELKEM	17 690	1 537	

Tabulka č. 21: Kontrola údajů Intrastatu
za období 2019 – 2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Zahájené kontroly	524	376	477	549	579
Ukončené kontroly	524	368	478	544	571
Kontroly s pozitivním zjištěním	464	317	433	485	492
Efektivnost kontrol (v %)	88,55 %	86,14 %	90,59 %	89,15 %	86,16 %

Tabulka č. 22: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti duševního vlastnictví
za období 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zadrženého zboží (v tis. ks)	4 559,53	399,55	400,59	344,49	328,08
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	683,04	233,76	568,69	603,89	496,26

Tabulka č. 23: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti celního řízení
za období 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zadrženého zboží (v tis. ks)	4 182,29	248,73	243,01	94,21	132,11
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	224,78	58,47	206,68	151,59	48,13

Tabulka č. 24: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu
za období 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zadrženého zboží (v tis. ks)	377,24	150,82	157,58	250,28	195,97
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	458,26	175,29	362,01	452,30	448,13

Tabulka č. 25: Vykazované záchyty OPL

k 31. 12. 2023

Druh zajištěné OPL	Množství
Marihuana – sušina	13 657 g
Marihuana – pryskyřice, extrakt, olej	4 700 g
Hašiš	8 326 g
Metamfetamin	24 079 g
Amfetamin	1 116 g
Amfetamin tablety	56 ks
MDMA krystal	448 g
MDMA tablety	5 970 ks
Kokain	3 916 g
Ketamin	31 090 g
Heroin	36 g
LSD tripy	642 ks
Alprazolam - tablety	294 ks
Diazepam - tablety	680 ks
Klonazepam - tablety	210 ks
Zolpidem - tablety	641 ks
Bromazepam - tablety	307 ks
DMT	4 g
Kodein	11 g
Oxazepam - tablety	130 ks
Flurazepam - tablety	96 ks
Tentin - tablety	120 ks
Psilocybin	191 g
Psilocybin - tablety	291 ks
Hypnogen - tablety	50 ks
Pyrazolam - tablety	22 ks
Fenibut - tablety	50 ks
Syntetické OPL (2-FMA, 5HO-MET, apod.)	1 718 g
Syntetické OPL (2-FMA, 5HO-MET, apod.) - tablety	2 107 ks
Anabolika a látky s horm. účinkem - tablety	11 923 ks
Anabolika a látky s horm. účinkem - vialky	205 ks
Anabolika a látky s horm. účinkem - tuby	42 ks

V tabulce jsou zobrazeny nejčastěji zajišťované OPL, některé další zachycené látky v nepatrných jednotkách a množství nejsou do tohoto přehledu zahrnuty.

Tabulka č. 26: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v trestním řízení v letech 2021–2023

	2021		2022		2023	
	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS
Předané podněty	774	24	551	15	881	12
Založeno trestních spisů	662	24	490	15	755	11
Podezření ze spáchání trestného činu	679	24	501	15	773	11
z toho: trestného činu zkrácení daně	82	24	52	14	42	10
částka v mil. Kč	677,00	302,00	335,60	108,80	307,80	137,00
Předáno do vyšetřování	178	13	155	12	223	17
Realizováno ve zkráceném řízení	33	0	38	0	54	0
Odevzdáno a odloženo	443	21	341	15	442	3

Tabulka č. 27: Počet pravomocných rozhodnutí o přestupku s pokutou

Zákon	2022		2023	
	počet pokut	výše v Kč	počet pokut	výše v Kč
Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích	41 142	65 121 389	47 365	80 724 796
Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy	13	3 255 000	10	1 547 000
Zákon č. 61/1997 Sb., o lihu	440	871 900	301	607 200
Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek	108	116 050	262	448 950
Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách	266	590 000	145	268 000
Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách	699	421 915 236	692	532 529 293
z toho: nelegální hazard	519	396 465 236	440	506 018 793
legální hazard	180	25 450 000	252	26 510 500
Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší	3	98 333	4	83 082
Zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů	2	35 000	1	5 000
Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon	1 477	14 357 900	1 693	9 661 900
Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu	27	163 500	83	1 421 300
Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků	6	141 000	5	41 000
Zákon č. 261/2007 Sb., část 45 - daň ze zemního plynu	4	19 000	4	23 000
Zákon č. 261/2007 Sb., část 46 - daň z pevných paliv	1	10 000	0	0
Zákon č. 261/2007 Sb., část 47 - daň z elektřiny	1	3 000	39	419 500
Zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu	268	1 615 587	188	2 420 471
Zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot	15	183 000	11	66 000
Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních	869	6 889 400	1 708	8 796 150
Zákon č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví	6	315 000	12	287 000
Zákon č. 440/2003 Sb., o nakládání se surovými diamanty, o podmínkách jejich dovozu, vývozu a tranzitu a o změně některých	0	0	12	98 000
CELKEM	45 347	515 700 295	52 535	639 447 642

Tabulka č. 28: Kontrolně dohledové činnosti
k 31. 12. 2023

Druh kontroly	Počet případů	Kontroly ukončené s rozdílem	
		Počet	%
Kontrola zaměstnávání cizinců	674	245	36,35 %
Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění	61 338	45 879	74,80 %
Kontrola CITES	13	13	100,00 %
Kontrola ochrany práv duševního vlastnictví na vnitřním trhu	857	544	63,48 %
Kontrola dovozu a vývozu hotovosti – Cash control	1 708	115	6,73 %
Pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu – OPL	1 667	1 667	100,00 %
Pěstování máku setého a konopí	250	196	78,40 %
Kontrola dovozu a vývozu odpadů	440	35	7,95 %
Výběr nedoplatků za dopravní pokuty CEPAN	9 938	9 722	97,83 %
Zbraně, výbušniny, radioaktivní látky, zboží dvojího užití a vojenské materiály	16	10	62,50 %
Kontrola regulace reklamy	35	25	71,43 %
Kontrola hazardu v prostředí land-based	793	473	59,65 %
Kontrola hazardu v prostředí internetu	115	81	70,43 %
Kontrola omezení prodeje VV (včetně cenové kontroly na tabákové výrobky)	569	288	50,32 %
Kontrola značení lihu a tabákových výrobků	5 546	684	12,33 %
Kontrola zdanění výrobků podléhajících SPD	3 204	522	16,29 %
CELKEM	87 163	60 499	

Tabulka č. 29: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV - Víno a meziprodukty
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží bez prokázání zdanění (v litrech)	4 032,00	6 014,00	2 147,00	4 499,00	44 271,00
Předpokládaný únik na SPD (v Kč)	913,00	64,00	181,00	423,00	30 247,00

Tabulka č. 30: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV - Minerální oleje
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží bez prokázání zdanění (v litrech)	163 672,00	83 157,00	11 442,00	12 634,00	46 631,00
Předpokládaný únik na SPD (v Kč)	1 792 208,00	910 569,00	113 838,00	115 085,00	387 560,00

Tabulka č. 31: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV - Zahříváné tabákové výrobky
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží bez prokázání zdanění (v gramech)	----	4 424,00	125 499,00	102 810,00	56 126,00
Předpokládaný únik na SPD (v Kč)	----	10 883,00	341 358,00	294 037,00	168 378,00

Tabulka č. 32: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Tabákové výrobky
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží bez prokázání zdanění (v ks)	8 112 699	1 471 275	28 268 341	13 653 730	3 265 936
Předpokládaný únik na SPD (v mil. Kč)	19,72	4,27	90,40	45,88	11,50

Tabulka č. 33: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV - Tabák
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží bez prokázání zdanění (v kg)	24 295,00	347,00	13 416,00	15 147,00	13 760,00
Předpokládaný únik na SPD (v mil. Kč)	54,32	0,85	36,48	43,32	41,28

Tabulka č. 34: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV – Lih a lihoviny
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží celkem (v litrech)	168 780,00	47 455,00	15 689,00	16 990,00	23 172,00
Z toho množství, u kterého nebylo prokázáno zdanění (v litrech)	166 423,00	46 791,00	14 575,00	16 536,00	22 168,00
Z toho množství neznačeného lihu (v litrech)	24 775,00	32 048,00	3 046,00	2 433,00	6 876,00
Předpokládaný únik na SPD (v mil. Kč)	43,43	11,55	1,80	2,15	2,96

Tabulka č. 35: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly VV - Pivo
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží bez prokázání zdanění (v litrech)	16 542,00	4 002,00	4 723,00	1 885,00	1 383,00
Předpokládaný únik na SPD (v Kč)	52 934,00	12 806,00	15 114,00	6 032,00	4 426,00

Tabulka č. 36: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly provozování hazardních her
k 31. 12. 2023

Provozování hazardních her	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěných herních zařízení bez povolení (v ks)	862	770	506	379	511
Počet zajištěných finančních prostředků (v Kč)	798 275,00	2 117 399,00	622 236,00	857 479,00	935 322,00
Počet Internetových stránek/ lootboxů/ dipování bez povolení	0	0	243	441	481
Výše uložených pokut příkazovým blokem (v Kč)	0,00	0,00	0,00	2 000,00	6 000,00

Tabulka č. 37: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly zpoplatnění na komunikacích
k 31. 12. 2023

Kontroly zpoplatnění komunikací	2019	2020	2021	2022	2023
Počet uložených pokut u časového zpoplatnění (v ks)	14 966	10 637	18 753	21 101	24 709
Výše uložených pokut u časového zpoplatnění (v mil. Kč)	15,90	11,64	24,65	31,92	41,07
Počet postoupení ke správnímu řízení u časového zpoplatnění (v ks)	70	57	103	69	63
Počet uložených pokut u elektronického mýtného (v ks)	17 790	11 360	10 318	17 933	20 402
Výše uložených pokut u elektronického mýtného (v mil. Kč)	19,61	12,84	23,74	23,45	27,47
Počet postoupení ke správnímu řízení u elektronického mýtného (v ks)	2 104	1 530	1 410	1 060	705

Tabulka č. 38: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti převozu finanční hotovosti
k 31. 12. 2023

Kontroly	2019	2020	2021	2022	2023
Počet pozitivních kontrol (v ks)	60	47	22	33	115
Počet zajištěných finančních prostředků (v Eur)	70 600,00	155 700,00	5 035,00	32 200,00	69 743,00
Počet uložených pokut (v ks)	27	27	15	20	44
Počet uložených pokut (v Kč)	84 500,00	484 000,00	225 000,00	129 500,00	517 000,00

Tabulka č. 39: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu – OPL
k 31. 12. 2023

Kontroly	2019	2020	2021	2022	2023
Amfetamin (v g)	2 429	955	375	4 168	1 567
MDMA – Extáze (v g)	39 073	38 775	4 994	590	1 119
Hašiš (v g)	2 459	1 166	621	976	3 461
Heroin (v g)	7 881	33	1 454	2 544	206
Kokain (v g)	906	3 183	7 117	6 662	8 900
LSD (v g)	273	271	292	27	173
Konopí (sušina – marihuana) (v g)	40 474	85 476	211 403	78 371	80 974
Konopí (rostlina) (v ks)	901	147	198	353	201
Metamfetamin (pervitin) (v g)	2 100	2 801	15 688	2 791	4 057
Prekurzory (léčiva) (v g)	43 504	26 142	120 865	1 558 504	825 419

Tabulka č. 40: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti pěstování máku a technického konopí
k 31. 12. 2023

Kontroly	2019	2020	2021	2022	2023
Počet evidovaných pěstitelů máku setého (v ks)	853	1 008	1 038	713	745
Velikost oseté plochy mákem setým (v ha)	32 752,68	38 570,33	55 534,95	25 601,51	29 422,59
Počet zjištěných porušení u pěstitelů máku setého (v ks)	82	120	177	249	156
Výše uložených pokut pěstitelům máku setého (v Kč)	4 000,00	9 200,00	13 400,00	21 500,00	3 900,00
Počet pěstitelů máku setého postoupeno ke správnímu řízení (v ks)	75	104	149	213	151
Počet evidovaných pěstitelů technického konopí (v ks)	57	67	109	102	62
Velikost oseté plochy technickým konopím (v ha)	553	475	247	283	156
Počet zjištěných porušení u pěstitelů technického konopí (v ks)	0	2	1	11	35
Výše uložených pokut pěstitelům technického konopí (v Kč)	0,00	0,00	0,00	500,00	1 000,00
Počet postoupení ke správnímu řízení (v ks)	0	2	1	10	33

Tabulka č. 41: Provedené kontroly zaměstnávání cizinců
v letech 2019–2023

Kontroly	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zkontrolovaných zaměstnavatelů	881	640	732	624	674
Počet zkontrolovaných zaměstnanců	3 019	2 500	2 435	2 341	2 543
Počet zjištěných cizinců s výkonem nelegální práce	1 037	358	750	344	318
Počet zjištěných cizinců bez povolení k pobytu	86	97	87	96	32
Počet zjištěných cizinců a občanů EU bez splnění ohlašovací povinnosti	792	579	577	738	552

Tabulka č. 42: Použití speciální techniky při kontrolách
v letech 2019–2023

Kontroly	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zrentgenovaných vozidel	1 675	1 561	1 594	952	2 250
Počet odebraných vzorků	177	246	213	96	195

Tabulka č. 43: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti kontroly dovozu a vývozu odpadů
za období 2019–2023

Kontroly	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zkontrolované přepravy odpadů (v ks)	1 577	1 177	239	307	440
Počet přeprav se zjištěným porušením předpisů (v ks)	52	60	15	17	35
Počet odpadu se zjištěným porušením předpisů (v kg)	926 458	1 179 681	235 719	375 150	713 588
Počet zadrženého odpadu (v kg)	457 260	517 140	27 760	108 000	49 820

Tabulka č. 44: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu
za období 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěného zboží (v tis. ks)	377,24	150,82	157,58	250,28	246,09
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	458,26	175,29	362,01	452,30	473,99

Tabulka č. 45: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vymáhání nedoplatků při kontrolách na komunikacích
za období 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet případů zjištěného nedoplatku při kontrole (v ks)	----	----	----	7 867	9 554
Hodnota vybraných nedoplatků (v mil. Kč)	----	----	----	15,99	29,35
Počet zadržených registračních značek (v ks)	----	----	----	165	384
Počet přiložených prostředků k zabránění odjetí vozidla (v ks)	----	----	----	13	7

Tabulka č. 46: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti zbraní a výbušnin
v letech 2019–2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zajištěných zbraní (v ks)	0	4	2	2	1
Počet zajištěných výbušnin, pyrotechniky (v ks)	0	30	164	809	495
Počet zajištěného vojenského materiálu (v ks)	0	0	0	0	0

Tabulka č. 47: Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožádání v oblasti administrativní spolupráce

Rok	2020	2021	2022	2023
Žádosti ze zahraničí (administrativní spolupráce)	145	125	72	109
Žádosti do zahraničí (administrativní spolupráce)	46	34	54	37
MA zprávy	69	59	51	56

Tabulka č. 48: Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožádání

Rok	2020	2021	2022	2023
Žádosti ze zahraničí	101	209	552	671
Žádosti do zahraničí	108	86	536	373

Tabulka č. 49: Struktura zaměstnanců celní správy
k 31. 12. příslušného roku

	2019	2020	2021	2022	2023
Evidenční stav k 1. 1.	5 770	5 485	5 550	5 360	5 212
Evidenční stav k 31. 12.	5 500	5 568	5 357	5 207	5 218
z toho: ženy	37,00 %	37,50 %	39,10 %	40,30 %	40,70 %
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	5,40 %	5,80 %	6,20 %	5,00 %	5,10 %
odchody	10,40 %	4,40 %	9,80 %	7,70 %	5,60 %
Vzdělání					
vysokoškolské	41,90 %	42,70 %	43,20 %	44,60 %	44,90 %
středoškolské	57,30 %	56,50 %	56,00 %	55,10 %	54,90 %
základní	0,80 %	0,80 %	0,80 %	0,30 %	0,20 %
Věková struktura					
méně než 25 let	2,50 %	2,30 %	2,70 %	2,60 %	2,40 %
25-34	15,70 %	16,10 %	16,50 %	16,60 %	16,20 %
35-44	28,00 %	26,00 %	25,10 %	24,20 %	22,90 %
45-54	39,70 %	39,90 %	39,00 %	38,10 %	37,50 %
55-64	13,10 %	14,50 %	15,60 %	17,40 %	19,45 %
65 a více	1,00 %	1,10 %	1,10 %	1,20 %	1,50 %
průměr	44,7	45,1	45,1	45,5	46,0
Zaměstnanci v pracovním a služebním poměru					
méně než 5 let	22,50 %	23,60 %	23,90 %	23,80 %	21,00 %
5-9 let	7,20 %	7,80 %	10,30 %	15,70 %	18,70 %
10-19 let	24,00 %	22,40 %	21,60 %	22,10 %	22,40 %
více než 20 let	46,30 %	46,20 %	44,20 %	38,40 %	37,90 %
Počet systemizovaných míst skutečnost k 31. 12.	5 899	5 899	5 699	5 699	
Průměrný měsíční plat v Kč					
Civilní zaměstnanec	33 417	35 345	35 600	36 771	39 473
Celník	48 345	51 227	50 654	51 980	56 004

Tabulka č. 50: Přehled plnění základních ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů

v mil. Kč

Ukazatele	Schválený roz- počet 2023	Rozpočet po změnách k 31. 12. 2023	Skutečnost k 31. 12. 2023	% plnění rozp. po změnách
Souhrnné ukazatele				
Příjmy celkem	4 534,20	4 534,20	5 222,87	115,19 %
Výdaje celkem	6 506,40	6 511,19	6 447,59	99,02 %
Specifické ukazatele – příjmy				
Daňové příjmy ¹⁾	38,00	38,00	32,93	86,65 %
Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	860,39	860,39	795,06	92,41 %
v tom: pojistné na důchodové pojištění	769,68	769,68	711,24	92,41 %
pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	90,71	90,71	83,82	92,40 %
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	3 635,81	3 635,81	4 394,88	120,88 %
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	15,06	15,06	16,50	109,51 %
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	3 620,75	3 620,75	4 378,39	120,92 %
Specifické ukazatele – výdaje				
Výdaje na zabezpečení úkolů celní správy	6 506,40	6 511,19	6 447,37	99,02 %
v tom: sociální dávky	942,21	910,21	898,51	98,71 %
výdaje na činnost celní správy	5 564,19	5 600,98	5 548,86	99,07 %
Výdaje spojené s předsednictvím ČR v Radě EU	0,00	0,00	0,22	0,00 %
Průřezové ukazatele				
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	3 342,25	3 321,41	3 227,86	97,18 %
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ²⁾	1 129,68	1 122,45	1 089,98	97,11 %
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	66,66	66,22	64,40	97,24 %
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	634,37	634,37	666,49	105,06 %
Platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru	2 698,88	2 676,79	2 553,40	95,39 %
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP celkem	19,59	19,63	15,00	76,39 %
v tom: ze státního rozpočtu	4,53	4,57	2,70	59,22 %
podíl rozpočtu EU	15,06	15,06	12,29	81,60 %
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	216,66	131,79	261,38	198,33 %

1) Bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

2) Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění.

Tabulka č. 51: Plnění příjmů

k 31. 12. 2023 v mil. Kč

Příjmová třída dle rozpočtové skladby	Rozpočet			skutečnost k 31. 12. 2023	% plnění k celkovému rozpočtu
	schválený	po změnách	celkový		
Daňové příjmy	898,39	898,39	898,39	827,99	92,16 %
Nedaňové příjmy	3 554,00	3 554,00	3 554,00	4 252,40	119,65 %
Kapitálové příjmy	2,25	2,25	2,25	3,22	143,33 %
Přijaté transfery	79,56	79,56	113,05	139,26	123,18 %
Příjmy celkem	4 534,20	4 534,20	4 567,70	5 222,87	114,34 %

Celkový rozpočet = celková povinnost plnění rozpočtu = rozpočet po změnách + zapojené mimorozpočtové prostředky + pojistné plnění.

Tabulka č. 52: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ

k 31. 12. 2023 v mil. Kč

Pojistné	Částka
Na důchodové pojištění	711,24
z toho: pojistné na důchodové pojištění od zaměstnavatele	546,11
pojistné na důchodové pojištění od celníků	165,13
Na nemocenské pojištění a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti	83,82
z toho: pojistné na nemocenské pojištění od zaměstnavatele	53,34
příspěvky na státní politiku zaměstnanosti	30,48
CELKEM	795,06

Tabulka č. 53: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery
k 31. 12. 2023 v mil. Kč

	Částka
Nedaňové příjmy	4 252,40
podíl na clech	3 008,41
přijaté sankční platby	1 144,19
z toho: pokuty ve správním řízení	582,27
ostatní sankční platby	533,24
pokuty v oblasti hazardu	28,50
ostatní	0,19
příjmy z vlastní činnosti	73,27
z toho: příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu	67,04
příjmy ze služeb občanům	2,59
příjmy z realizace zboží	2,26
náhrady nákladů z činnosti celní správy	0,46
příjmy z pronájmu majetku	0,60
ostatní nedaňové příjmy	25,66
z toho: z vymáhání pro Úřad práce	18,90
z vyúčtování záloh	1,53
z přijatých příspěvků a náhrad	2,46
náhrady za škody způsobené fyzickými osobami	0,63
pojistné náhrady od pojišťoven	0,76
z výher kontrolních pracovníků	0,18
související s vyhoštěním a pobytem cizinců	1,19
Kapitálové příjmy	3,22
Přijaté transfery	139,26
převody z vlastních fondů OSS	36,32
z toho: rezervní fond	33,35
FKSP	2,83
depozitní účet	0,14
neinvestiční transfery přijaté ze zahraničí	102,94
investiční transfery z EU	0,00
CELKEM	4 394,88

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Tabulka č. 54: Skutečné kapitálové výdaje
k 31. 12. 2023 v mil. Kč

	KV celkem	PG 01221	PG 01222
Pořízení nehmotného investičního majetku	174,40	0,00	174,40
Pořízení hmotného investičního majetku	86,98	11,99	74,99
v tom: rekonstrukce budov, objektů a dokončení nových objektů	8,14	0,47	7,67
pořízení strojů, přístrojů a zařízení	34,52	0,00	34,52
nákup dopravních prostředků	26,57	0,00	26,57
pořízení výpočetní techniky	17,76	11,53	6,23
Nákup pozemků	0,00	0,00	0,00
Nadlimitní věcná břemena	0,00	0,00	0,00
Ostatní (převody zúčtování programů)	0,00	0,00	0,00
CELKEM	261,38	11,99	249,38

Tabulka č. 55: Čerpání běžných výdajů – osobní výdaje
k 31. 12. 2023 v mil. Kč

Osobní výdaje	Částka
Platy zaměstnanců celkem	3 219,89
z toho: služební příjmy celníků	2 553,40
platy zaměstnanců	666,49
Ostatní osobní výdaje	7,97
Povinné pojistné plac. zaměstnavatelem	1 089,98
Převod FKSP	64,40
Sociální dávky celkem	898,51
CELKEM	5 280,75

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Tabulka č. 56: Čerpání rozpočtových prostředků na sociální dávky
k 31. 12. 2023 v mil. Kč

Položka	Skutečnost k 31. 12. 2022	Rozpočet po změnách 2023	Skutečnost k 31. 12. 2023	Plnění k rozpočtu po změnách (v %)
Nemocenské pro celníky § 4121	19,32	15,94	14,96	93,85 %
Vyrovňovací příspěvek v mateř. § 4123	0,00	0,01	0,01	40,71 %
Peněžitá pomoc v mateřství § 4124	10,06	10,31	9,88	95,83 %
Dávky otcovské poporodní péče § 4125	1,04	1,04	0,84	80,77 %
Dlouhodobé ošetřování § 4126	0,11	0,46	0,42	91,30 %
Mezिसoučet – dávky nemoc. pojištění	30,53	27,76	26,11	94,06 %
Odchodné §4151	74,68	29,54	23,51	79,59 %
Výsluhový příspěvek § 4152	774,08	852,41	848,87	99,58 %
Úmrtné §4153	0,60	0,50	0,02	3,43 %
Mezísoučet – zvláštní sociální dávky	849,36	882,45	872,40	98,86 %
Sociální dávky celkem	879,89	910,21	898,51	98,71 %

Tabulka č. 57: Čerpání ostatních běžných výdajů
k 31. 12. 2023 v mil. Kč

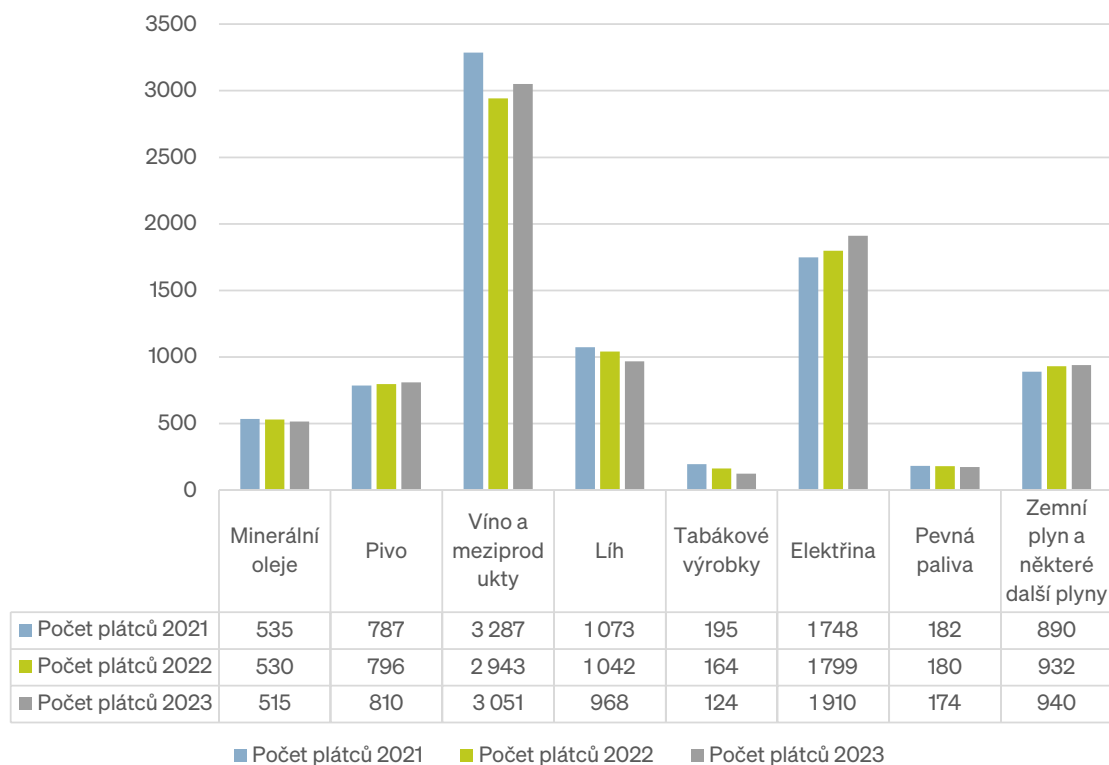
	ČÁSTKA
Nákup služeb	457,75
poštovní	33,90
nájemné	70,31
elektronické komunikace	22,13
zpracování dat	244,65
ostatní	86,75
Nákup materiálu	84,32
prádlo, oděv, obuv	27,90
ochranné pomůcky	1,78
drobný hmotný dlouhodobý majetek	9,16
ostatní	45,48
Ostatní nákupy	137,52
opravy a udržování	41,00
programové vybavení	1,90
cestovné	53,73
pohoštění	0,76
ostatní nákupy j.n.	40,13
Nákup vody, paliv a energie	130,25
pohonné hmoty	33,40
elektrické energie	42,71
teplo	25,52
plyn	18,34
voda	9,93
ostatní paliva a energie	0,36
Ostatní položky	95,62
náhrady mezd v době nemoci	5,58
nákup kolků	62,33
členské příspěvky WCO	1,48
náhrady nákladů styčného celního úředníka ve Spolkové republice Německo a styčného celního důstojníka v instituci Europol v Nizozemsku	4,99
výdaje ICT (výdaje za užití počítačových programů)	5,95
poskytnuté náhrady (náhrady za soudní řízení, pracovní úrazy, překladatele, znalce apod.)	6,00
ostatní výdaje související s neinvestičními nákupy	5,05
ostatní výdaje	4,25

Tabulka č. 58: Souhrnné ukazatele z agendy vnitřních činností
za období 2019–2023

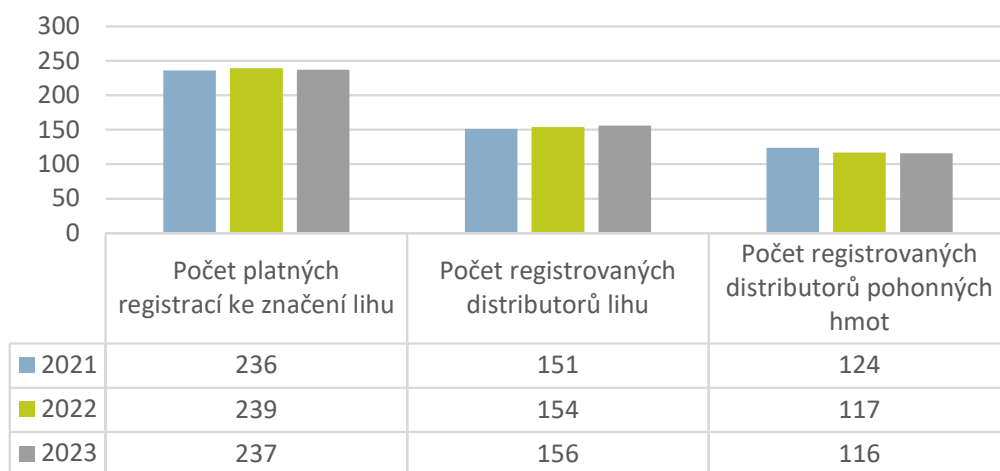
Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Vnější kontrolní činnost (provedená orgány veřejné správy ČR a EU v celní správě)	31	14	8	13	16
Vnitřní kontrolní činnost	5 082	4 751	5 607	4 839	4 665
z toho: kontroly provedené odbornými útvary	373	326	289	296	323
kontroly provedené služebními funkcionáři	4 709	4 425	5 318	4 543	4 342
Inspekční činnost	18	14	10	13	7
Přijátá opatření na základě výsledků vnitřní kontrolní a inspekční činnosti	540	351	402	415	393
Vyřízené stížnosti a petice	60	53	45	46	45
z toho: důvodné a částečně důvodné	5	7	7	11	10

18.5 Grafy

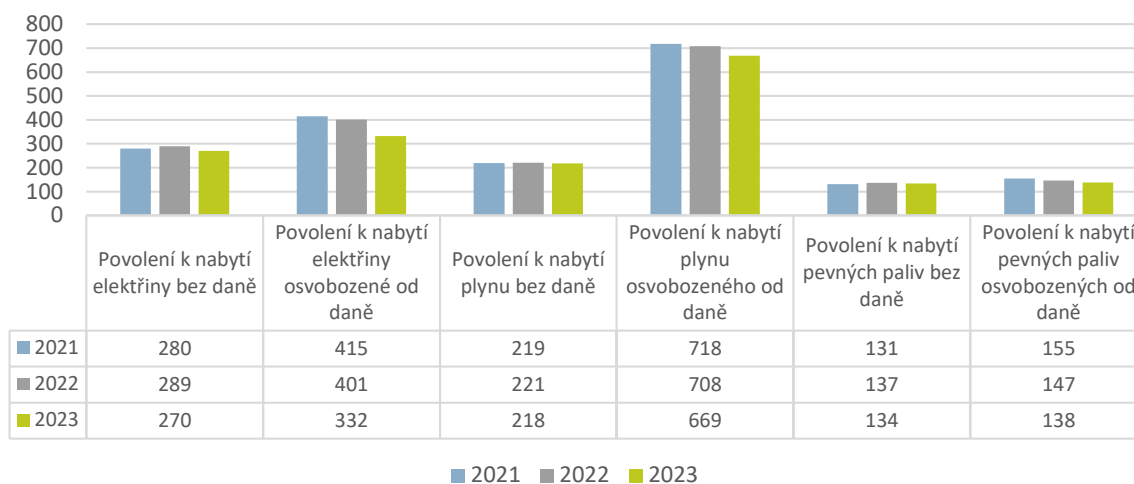
Graf č. 1: Stav plátců spotřebních a evidovaných energetických daní
k 31. 12. příslušného roku

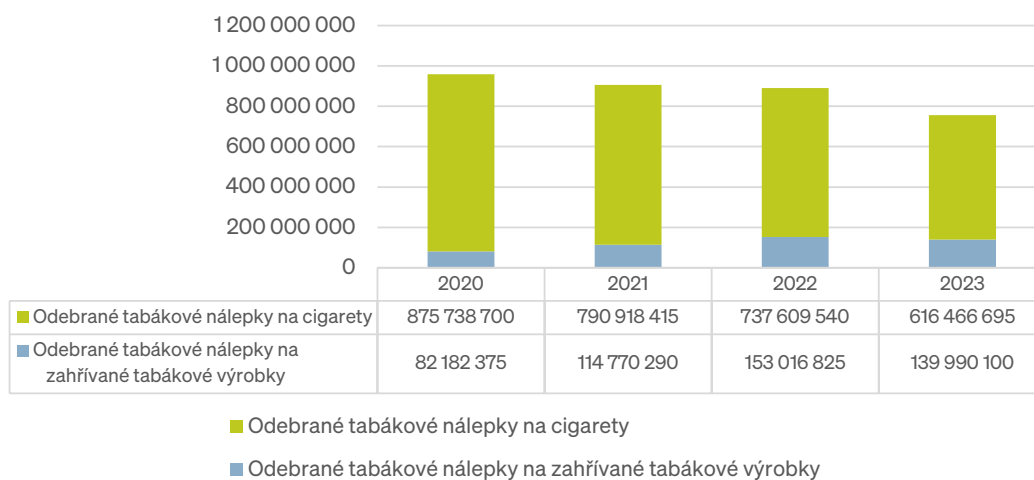
Graf č. 2: Počet platných registrací ke značení lihu, distribuci lihu a distribuci pohonných hmot
k 31. 12. příslušného roku

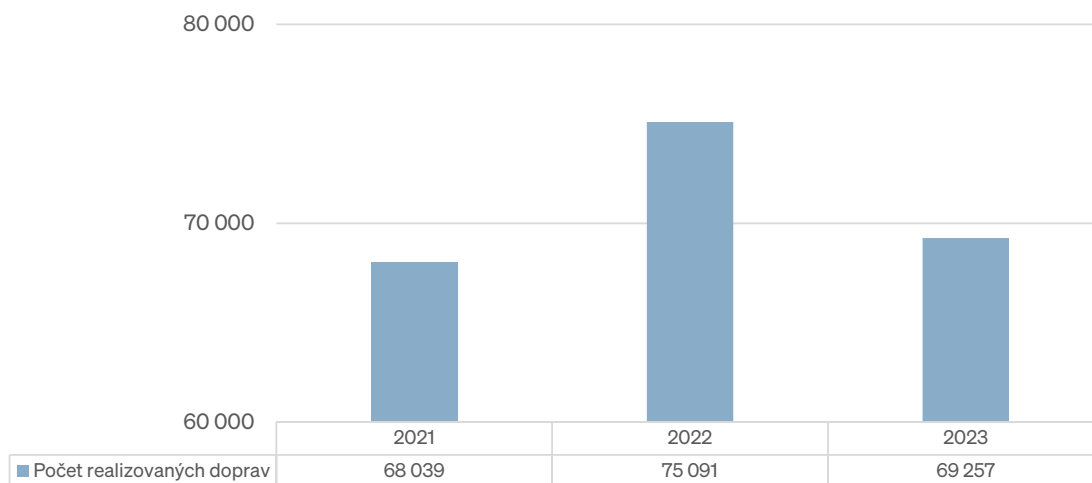
Graf č. 3: Počet platných povolení ve výkonu správy energetických daní
k 31. 12. příslušného roku

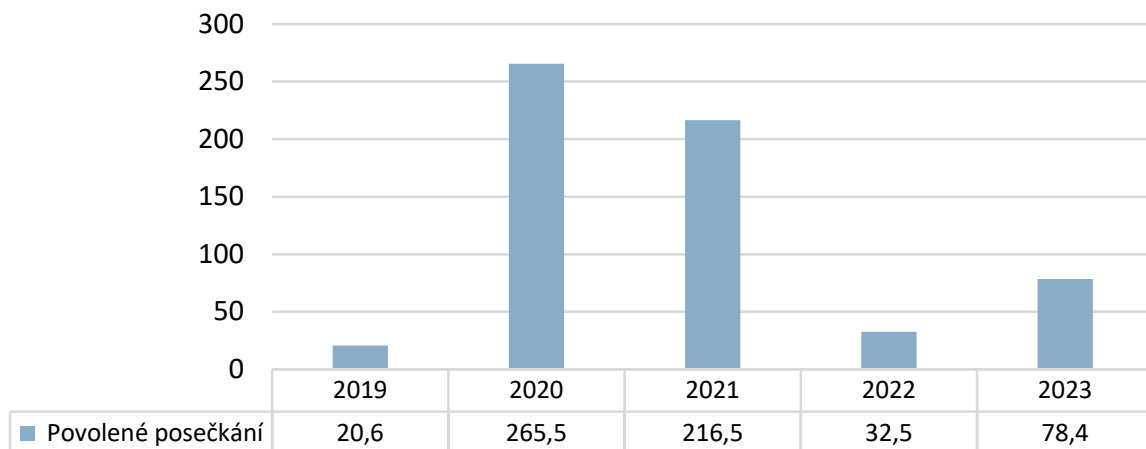
Graf č. 4: Počet odebraných tabákových nálepek
k 31. 12. příslušného roku

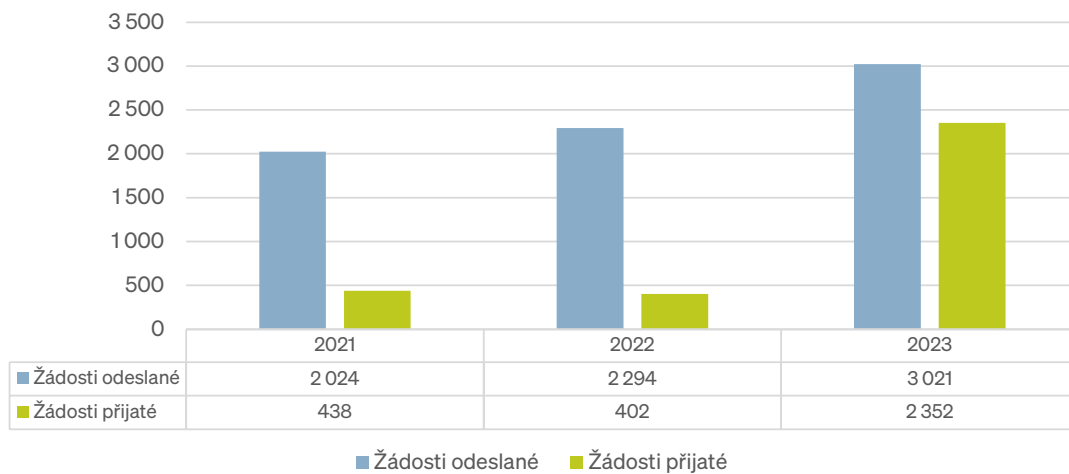
Graf č. 5: Doprava VV v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci ČR
k 31. 12. příslušného roku

Graf č. 6: Povolené posečkání vnitrostátní SPD a energetických daní
v letech 2019-2023 v mil. Kč

Graf č. 7: Počet odeslaných a přijatých žádostí
v letech 2021-2023

Generální ředitelství cel
Budějovická 7, 140 00 Praha 4

celnisprava.cz